

# ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:  
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.  
Egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő  
**MIKSZÁTH KÁLMÁN**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
VIII. kerület, József-körút 65. szám  
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, január 26-án.

26. szám.

## Felhőtlen napok.

Zajtalanul, álmosan indult meg a költségvetési vita. Nem így színezték ezt ki ábrándjaikban még öt hét előtt Justh és a többi álmodók, akik vetették a szel, hogy viharra változzék ujév után.

Ott ülnek a Ház különböző mezőin a táborok. Érdemes rajtok végig nézni, megmérlegelni a hadállásaikat és meghatározni, lesz-e nagy csata.

Hát nem lesz semmi csata. Normális budgetvita lesz, nem is valami nagyon színes. Lesz benne egy kis torontáli inség, egy kis színházkérdés és igen sok hazabeszélés. S ez a hóroszkop igen könnyű, mert a táborok helyzete igen világos. Csak egy tekintetet kell vetni a Ház mappájára.

A szabadelvű párt óriási tömege, mint egy nagy pigra massa lélekzeni is alig látszik. Roppant teste végighuzódik a terem harmadfél részén. Egy kompakt test ez, ép amilyen volt. Az olyan apró differenciák, mint a Csáky és néhány társának, nem többnek, mint négynek-ötnek külön nézetei a második provizorium-javaslatnál és a Chorin-sérelem, nem egyéb azon természeti tüneménynél, hogy a kövér és öreg testekről lánynán lefityeg némi fölösleges hus, de egy kis vállfűző rögtön megadja a tomör formáját. Szóval: a szabadelvű párt néha megereszkedik, de ha kell, rögtön együtt van, ebben áll az ereje és ma is régi egyöntetűségével áll ki a sorompóba.

A függetlenségi párt ellenben soha

se volt olyan gyenge, mint most. Belső viszályok enerválták. S ezek a viszályok nem fognak szünni, hanem folytatódni és hova jobban elmérgesedni, míg az ok megvan, mely a viszályokat szüli. Az ok pedig a gyenge és ingadozó vezérlés. A függetlenségi párt ma, ugyszólván, harczképtelen. Lejárta vezérét, magát, sőt még a saját fegyvereit is szándékosan kicsorbította. Még az obstrukciót is (elővéven azt olyankor, midőn még az alsóbb közvélemény sem akarta) lejáratták úgy, hogy az ő kezükben ma az obstrukció se veszedelmes. A sok használatban aklimatizálódott mint az influenza. Valaha őlt, most már csak náthát okoz és igen kellemetlen. A függetlenségi párt vénei érzik ezt maguk is s bozontos fejü kurucz szónokuk ma bejelentette, hogy a párt szóba se áll ilyen kormányval. (Debuisset pridem — gondolták a megvetett Rózsik a piros székeken.)

Nehéz sora vagyon a nemzeti pártnak is. Ugy van vele, mint öreg Pulszky Ferencz volt még képviselő korában a becsinált fogaival; ha beszédre instigálták, sokszor felelte: „Nem beszélhetek sokat, mert az egyik alsó fogamat otthon hagytam.” A nemzeti párt se hozhatta el az egyik fogát a vitához — azt, amelyik a közgazdasági kiegyezés összerágásához szükséges. A nemzeti pártnak vannak ugyan sokféle más műfogai is, de mint-hogy a budgetvitát főképp a közgazdasági kiegyezés kérdései fogják dominálni, a mikben egy alapon áll a kormányval,

valami nagyobb akciózt a budgetvitában nem csinálhat.

A legnehezebb helyzete van a néppártnak. Ők szeretnének valami mérges és örvendetes akciózt, olyat, ami az ott-hon levő népeiknek tetszenék, de Bécsben se szüljön rossz vért. Minthogy azonban a nép csak olyan akciózt tart mérgesnek és örvendetesnek, ami Bécsben nem tetszik, ennél fogva a néppárt nem mer egyebet csinálni, mint apró portyázásokat. Meg talán azt, hogy otthon bőjtől és imádkozik az eretnekek bukásáért.

Ily viszonyok között, a minöket egy pár kusza vonással rajzoltunk, nagy nyugalommal ülhetnek székeiken a miniszterek, kik megfogytak ugyan báró Jósika Samuval — de báró Jósika is talán csak azért hagyta el a helyét most, mert mint igazi kevély arisztokrata, nem akar még egyszer arról a bizonyos sarról szemrehányásokat hallani, mely a bécsi magyar Kuria homlokán van. A többi miniszterek élete biztosítottnak tekinthető. Közel semmi baj, semmi veszély. A távolban május után mutatkozik ugyan elég baj, de nekik ez a baj is immunitásul szolgál. Szerencsés miniszterek! Hiszen épen ez a távoli baj adja meg nekik a biztonságot, mert míg ez el nem mulik, addig nem lehet a kabinetet rekonstruálni. Egyszerűen azért, mert nem akadnának a képes szituációhoz utódok. Látván ily egészségtől duzzadó alakokat, az elpusztíthatatlanság köntösében, szívünk megtelik jóleső hálás érzéssel a parlamentá-

## Kezdődik a budgetvita.

Hegedüs Sándor fölment az előadói székbe és beszélni kezdett. Minden valószínűség szerint a költségvetésről beszélt, de az sem lehetetlen, hogy amint egészen halkán csoportosította a számokat, egyszerre így folytatta:

— Különbben minek is hordom én itt csomóba az adatokat? Hát hallgat valaki én rám? Huszadik esztendeje vagyok a költségvetés előadója és sokszor beszéltem kis közönségnek. De ilyen kicsinek soha! Talán korán is nyitottuk meg ezt az ülést, hogy ilyen kevesen verődtek össze. Különös. Már tizenegy óra es az egész szélsőbalból nem látok mást, csak Boda Vilmost és Illyés Bálintot, no meg Marjay Pétert. A nemzeti párt már megint eltűnt a föld színéről. A néppártból is csak ketten vannak, gróf Zichy János és Lepsényi páter. Hát ezt nevezik a táborok felvonulásának? Hát így kezdődik a csata? Ah — nem jól van ez így. Ha legalább az én embereim eljöttek volna! De ők sem. Senki sem. Az egy Arányi Miksát látom, azt is gyanuba veszem, hogy nem rám hallgat, hanem a beszédére készül. Micsoda változás! Tavaly legalább felvonultak az ujonczok és mindegyik égett a vágytól, hogy elmondhassa a szűzbeszédét, de az idén még

Sámuel Lázár sem jött el, pedig még most is benne van a szűzbeszéd... Haj, haj! Hovatovább jó lesz nyugalomba vonulni. Mert amikor már a huszadik esztendő jubileumára sem folong a nép, akkor nem érdemes többé budget-előadónak lenni...

Halkan, kedvetlenül mormogott maga elé. Egyszerre csak meglátja a dobogó alatt a pénzügyminisztert és Horánszky Nándort. Azok ketten odaállottak eléje, hogy jobban hallják a beszédét. Hegedüs valamivel élénkebben kezdett beszélni. De úgy lehet, most sem a budgetről beszélt. Hanem így:

— Jó napot, derék hallgatóim, ti ketten! Hát ti még kíváncsiak vagytok? Szép tőletek és hálás is vagyok érte. Ahogy itt álltok egymás mellett és elnézlek henneteket, voltaképen nem is tudom megérteni, mért mondtalak én téged „kis szürke ember“-nek, kegyelmes uram, holott Horánszky kisebb is, szürkébb is. Tévedés volt, de jóvá fogom tenni valamikor. Nem most. Máskor. Mert úgy látom, nem folytathatom ezt a barátságos társalgást, megjött Madarász József is végre és tudjátok, az öreg urnak még megmaradt az a régi rossz szokása, hogy figyel az előadó beszédére. Kénytelen vagyok hát visszatérni a számokhoz. Ezer bocsánat, derék hallgatóim, ti ketten...

És Hegedüs az öreg Madarász megérkezése után tovább csoportosította a számokat.

Ez volt a nagy budget-csata kezdete. Üres mezők, tar karzatok. Valami emberi alak mégis benyitott az egyik karzati ajtón, azt a biztos elvitte az idegenek karzatára, mintha ezen a napon csak idegen tévedhetett volna a parlamentbe. De tizenegy óra után mégis csak meg-elevenedett a világ és Horánszky Nándor (akinek felszólalását a pártújság csak holnapra jelezte) idején valónak látta, hogy beszéljen. És föltette a sötét szemüvegét, ami sok esztendeig pihent, mert azt Horánszky csak a financiai kritikákhoz tartogatja. Erre pedig néhány esztendeig nem volt alkalma. De ma elővette és ahogy elnézett vele a mostani esztendő végére, hát valahol a végén, a meg sem kezdett zárszámadások utolsó oldalán, csakugyan fölfedezte a deficizet. Kicsike deficizit, csak a körvonalai mutatkoznak, de Horánszky (vagy inkább a sötét szemüvege) mégis megismerte, hogy nagyon veszedelmes lesz, mire megnövekszik. A pénzügyminiszter ugyan az egész sötét proféczia alatt rázta a fejét és váltig erősítette, hogy annak az apróságnak az érkezéséről semmit sem tud, pedig elvégre a deficizet sem a golya hozza és ha valakinek, hát neki kellene tudnia róla, — de Ho-

rizmus iránt, mely magátólgyógyul és ha kitéri a lábát, kezét, az egyik naptól a másikra helyre jön a törött láb. És kevélyek vagyunk újra a magyar nemzet érettségére és okosságára. Míg más nemzeteknél verekednek és pofozkodnak apró dolgokért, itt a közvélemény helyes ujmutatásokat ad a nagy, zavaros kérdésekben is. Valóságosan a külső közvélemény ereje hozta ezen alkalommal rendbe a parlamentarizmus rosszul funkcionáló gépezetét.

Mi csak azt konstatáljuk most, hogy újra egészségesek vagyunk — és újra fölvegyük a normális munkát, a tatarozást, javítást a magyar közügyekben, a harag, irigység és a szenvedély nélküli kritikát. És miután egészségesek vagyunk — tegyük vissza most már az almáriumba az eddig sokat emlegetett orvosságos üvegeket, a fuziót klotürt stb. Sokan talán az ablakon szeretnék jobban kidobni, az ablakon, amelyen át derült napsugár ömlik be most... De mi csak amellett maradunk, hogy csukjuk el az almáriumba — hátha még ki kell venni valamikor.

## POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése van.

A holnapi ülés. A képviselőház hangulatából ítélve, az sem lehetetlen, hogy a költségvetés általános vitája már holnap vagy holnapután befejeződik. A mai ülésben ugyanis az összes pártokból megtörtént a hivatalos állásfoglalás és minthogy a függetlenségi párt nevében Thaly Kálmán csakugyan bejelentette a passzivitást immár legfőlegb a nemzeti pártól és a néppártból várható néhány felszólalás. Ugy tudjuk, hogy a szabadelvű párt szóinkai csak a részletes tárgyalás során, a megfelelő tárca megvitatásánál szándékoznak felszólalni s a hatvanhetes alapon álló ellenzék sem szándékozik a vitát nyújtani. Nagyon valószínű, hogy a holnapi ülésben Rakovszky István és Lánzy Leo után gróf Apponyi Albert fog beszélni, utána pedig a pénzügyminiszter és esetleg a miniszterelnök adják meg a szükséges választ

rán... y kérelhetlenül füzte tovább a jóslatot és a kis ellenzék vegyes érzelmek közt suttopta:

— Ahá! Közeledik a családi esemény! Néhány hónap múlva itt lesz a deficit!

Ettől a profecziától eltekintve, amelyre nézve jó lesz mégis előbb az illetékes miniszter nyilatkozatát is meghallgatni, Horánszky Nándor nagyon higgadtan és tárgyilagosan bírálta a költségvetést és lojálisan vallotta meg, hogy a pénzügyminiszter nagyon rigorózus volt az előirányzat összeállításánál. Sőt azt lehetne hinni, hogy Horánszky ez egyszer nem is nekünk profetált, hanem a telhetetlen osztrákoknak. És azt a deficitet is azért festette a falra, hogy értsen belőle a sógor is. Erre vall az a körülmény, hogy a szabadelvű pártból is sokan gratuláltak a nemzeti párt elnökének higgadt beszédéhez. De így vagy úgy, annyi bizonyos, hogy a Horánszky pénzügyi kritikája nem rontotta le azt a bizonyos hidat, amelyet az utolsó idők krónikásai a nemzeti- és a szabadelvűpárt között fölfedeztek. Ha az a hid igazán meg volt, akkor ma is megvan. (Csak talán nem bír még el egy egész átvonuló tábor.)

A nemzeti párt szürke embere után hangosabb lett a parlament, Arányi Miksa kért szót.

— A vezérszónok, — huhogott Olay Lajos. A többiek is rámondták, hogy a vezér-

az elhangzott kritikákra. Ha valamely előre nem látott körülmény bele nem játszik, ilyenformán holnap vagy holnapután bevégeződik az általános vita és a képviselőház nyomban megkezdheti a kisebb tárcák költségvetésének tárgyalását.

A szabadelvű párt értekezlete. Az országgyűlési szabadelvű párt ma báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt tartott értekezletén vita nélkül elfogadta az állami költségvetési előirányzat első füzetét, a kisebb tárcaköltségvetéseket és tudomásul vette a függő adósság ellenőrzéséről szóló bizottsági s az új országház építésének előhaladásáról szóló miniszterelnöki jelentéseket. Ezután a belügyi tárca költségvetését tárgyalták, amelynek során Belicza Béni, Heltai Ferencz, gróf Thoroczkay M. és Neusiedler szólaltak fel. Perczel Dezső belügyminiszter a felvetett kérdésekre válaszolt, mire az előirányzatot változatlanul megszavazták.

A kexholmi gránátosok. Bécsi lapok már tegnap közölték az orosz csárnak azt az elhatározását, hogy a Ferencz császár nevét viselő kexholmi gránátosrezred első századát ezentul „Ferencz József császár gránátos századának” fogják hívni. Fölmerült tehát az a rendes eset, hogy a monarkia diplomáciája ismét felelősségre vonható, mert a paritást rosszul képviseli; vagy pedig fölmerült az a másik rendes eset, hogy a csár ismét nem vonható felelősségre, mert a mi diplomáciánkat nem szolította föl véleményadásra. A két eset közül a második ugyan a valószínű, de azért a közjogi ellenzéknek az szokott lenni az álláspontja, hogy az első eset sincs kizárva. Ennélfogva ma már gravamenekeket kellett volna hallanunk, de nem hallottunk gravamenekeket mégsem. A közjogi ellenzék ugyanis máától kezdve passzivitásban van. Világos hát, hogy első sorban a kexholmi gránátosok örülnek a passzivitásnak. A helföld kissé közömbösebben fogadja a dolgot.

Az ujonczozási javaslat a főrendiházban. A főrendiház közjogi és közgazdasági bizottságának ma ülése volt, amelyen előbb is elnökké báró Vay Bélát és jegyzővé Gáll Józsefet választották meg. Ezután az ujonczozási törvényjavaslatot tárgyalták, amelyet báró Fejérváry Geza honvédelmi miniszter ismertetett behatóan, A többek között felemlítette,

szónok beszél és évődtek Arányival. Ez az évődés körülbelül negyven perczig tartott és az ellenzéki glosszák így illeszkedtek az Arányi beszédéhez:

— Most a tavalyi támadóival polemizál.

— Most az írógépeknek csinál reklámot.

— Most Bánffy is „biztosítani” akarja.

S a többi. Az ellenzék gunyolódott, Arányi pedig nem törődött vele. Rendíthetetlenül folytatta beszédét, sőt majdnem úgy volt, hogy még akkor is folytatja, amikor az elnök már öt perczre felfüggesztette az ülést és kiment a tereméből. Az történt ugyanis, hogy Arányi csengő hangon kiáltotta az ellenzék felé: „bizom a kormányban és ezért elfogadom javaslatát.” Ekkor Szilágyi Dezső megadta a szünetet és lesietett. Arányi pedig még folytatta:

— ... Elfogadom a költségvetést is általánosságban a részletes tárgyalás alapjául.

De ekkor már az ülés fel volt függesztve. A szélsőbal tehát nevetett, Polónyi pedig bátorosan kiáltott át Arányihoz:

— Ugyan, kérem, miibe került a mandátuma?

— Semmi köze hozzá! — kiáltott vissza Arányi.

— Az igaz. Nem adtam hozzá egy krajczárt sem! — nevetett Polónyi és menekült ki a folyosóra, hogy elmesélje ezt a kis incidenset, amely talán nem is kerül bele a

hogy az ujonczozási eredmény évről-évre kedvezőbb, úgy, hogy az ujoncz-jutalék most a felhívott korosztályokból teljesen kikerül, ami egyrészt a lakosság szaporodásának, másrészt a kedvezőbb megélhetési viszonyoknak a következménye. A bizottság erre a törvényjavaslatot vita nélkül elfogadta, valamint elfogadta s illetve tudomásul vette a honvédelmi miniszter jelentéseit is.

A függetlenségi és 40-es párt holnap este 6 órákor értekezletet tart, amelyen a költségvetés részletes tárgyalásába fognak.

A közoktatásügyi jelentés. A képviselőház közoktatásügyi bizottsága ma délelőtt gróf Csáky Albin elnöke alatt ülést tartott, amelyen a közoktatás állapotára vonatkozó miniszteri jelentés egyes fejezeteit referálás végett kiosztották a bizottság tagjai között. És pedig: a közoktatási tanácsra és a felsőbb iskolákra vonatkozó részt Sághy Gyulának, a középsikolákra vonatkozót Ciočan Jánosnak, a tanítóképző intézetekre vonatkozót Mócsy Antalnak, a népoktatás ügyét illető részt Tuba Jánosnak, az emberbaráti intézetekre vonatkozót Óváry Ferencznek, a művészeti ügyre s muzeumokra vonatkozó részt Sinnyey-Marse Pálnak s a kereskedelmi szakiskolákra vonatkozót Sándor Józsefnek. A miniszteri jelentés egyes fejezeteinek tárgyalását szombat délután félnégy órákor tartandó legközelebbi ülésére tűzte ki a bizottság.

## A szász asszonyok Bánffynál.

(Eredeti tudósítás.)

Három tagból álló női küldöttség jelent meg ma Bánffy Dezső miniszterelnöknél a budai palotában. A Bécsben járt szász asszonyok közül bizonyosan a legszebbeket választották ki a többiek, hogy menjenek és vegyék le lábáról a magyar miniszterelnököt mosolylyal és szép beszéddel. Istenem, istenem, hiszen csak nem mehetnek azzal haza, hogy kosarat kaptak a királytól. Ha az isten nem segít — magához az ürdöghöz kell fordulni. Felmentek Bánffyhoz.

Bánffy, mint gallér, udvariasan fogadta őket és nyájas mosolygással hallgatta végig a Fritschné urhölgy csinos beszédét.

Hanem hát az mindig rossz, ha a miniszterelnök mosolyog.

Az asszony-szónok Bánffy támogatását kérte, mire a miniszterelnök nagy ravaszul azt a kérdést intézte hozzájuk:

Ház naplójába, mert hiszen az ülés felfüggesztése után történt.

... Két beszéd maradt még az ülés második részére. Azaz hogy nem is két beszéd, mert Thaly a magáról kijelentette, hogy az nem beszéd, hanem nyilatkozat. (Normális viszonyok közt megjárta volna beszédnek is). A beszédet ezuttal gróf Zichy János mondotta, ez a fiatal néppárti mágnás, aki ma nagyon különös dolgokat mondott. Nagyon szépen akarta magát nyilván kifejezni, mert a szocializmust rongyokba burkolt forradalomnak nevezte, a liberalizmust pedig szinte házmesternek, mert állítólag ő nyitotta ki a kaput a szocialista áramlatoknak. A fiatal gróf egyébként különböző orvosszereket szeretett volna ajánlani a szocializmus ellen, de nem mertte megtenni. Mert ezek az orvosszerek (a vallásszabadság megszorítása, a sajtószabadság korlátozása és a szólásszabadság megnyirbálása) esetleg nemcsak a szocializmust tudnák halálra gyógyítani, hanem a néppártot is. A fiatal gróf tehát a veszedelmes orvosszerek helyett valami jobbat keresett. Kitalálják-e, hogy mit? A manóba, hát az egyházpolitikai törvények revízióját! Hát nem világos ez?

Lepsényi páter (ami talán nem is illik a tisztelendő urhoz) uszott a kéjben. Mámorosan kiáltotta, mint valami riadót:

— Revízió! Revízió!

— Hát meg akarnak engem buktatni?

Az asszonyok a fejüket rázták. Dehogy, dehogy. Talán gondolták, mert az asszonyok ravaszok: „Tiszánál szebb, Szapárynál derekabb, mért buktatnók meg?”

— De hiszen, ha engednék kérésüknek, hogy én kegyeteket támogatom, meg kellene buknom.

— Hogy-hogy, kegyelmes uram.

— Én a hozott törvényt, melyet ő Felsőge már előzetesen elfogadott, szentesítésre ajánlottam s most csak nem ajánlhatom kedvező elintézésre a kegyetek kérvényét, mely azt kéri, hogy amit én ajánlottam, az ne történjék meg. Ilyet csak nem tehetek. Ilyen két különböző dologhoz két Bánffy kellene. S a két Bánffyból az egyik mehet.

A szász asszonyok összenéztek és mosolyogtak. Ilyet csakugyan nem tehet — gondolták. A szász asszonyok okosabbak, mint a szász férfiak.

— Nem is azt kérjük mi — mondták aztán — mi csak azt kérjük excellenziádtól, hogy ő Felsőge által fogadtassunk. Csak épen ez kell nekünk. Tudjuk mi, hogy a dolgunkból semmi se lehet. De nem akarunk szégyenszemre hazamenni, hogy ő Felsőge nem fogadott. Csufolni fognak otthon a fiaskóért. Csak épen azt akarjuk, hogy a király elé lépessünk.

Igy szállak, mert a szász asszonyok ravaszabbak a szász férfiaknál.

— Nem, ezt nem tehetem — mondá a kormányelnök keményen.

A hölgyek nagyon busak lettek erre. Bánffy megsajnálta őket, amint illik egy gavallérhoz.

— Hanem, mondok valamit — folytatá — hagyják itt a felségkérvényüket és én ígérem, hogy eljuttatom a király elé valamelyes módon és formában.

Igy szólt, mert Bánffy ravaszabb a szász asszonyoknál.

Az asszonyok összenéztek, aztán elkezdtek egymás közt szemjelekkel diskurálni (csodálatos volt, milyen hamar jutottak egyöntetűségre),

Hát ez kétségtelenül igen pikáns beszéd volt, pedig a néppárti politikától az ember nem is várna pikantériákat. Ellenben a Thaly Kálmán beszéde . . . azaz — nyilatkozata annál keményebben hangzott. Az öreg kurucz terjedelmes bevezetés után kijelentette, hogy a kormány a második provizóriummal megsértette az alkotmányt, már pedig alkotmány sértő kormányval nem lehet szóba állani. Ennélfogva a függetlenségi párt tartózkodni fog a vitától és nem beszél Kossuth, nem beszél Polónyi, nem beszél Madarász Imre, nem beszél Pichler Győző, de nem beszél még Marjay Péter sem. Teljes passzivitásra vannak elkötelezve.

Ami magyarul azt jelenti:

— Ezek a szegény fiúk, akik két obstrukciót végigbeszéltek, megérdemlik, hogy a budgetvita idejére kárpótlásul egy kis vakációt kapjanak. A nemzetnek természetesen ezt úgy adjuk becses tudomására, hogy az alkotmány sértő kormányval nem érdemes szóba állani. A nemzet pedig hinni fog nekünk, mert már elfelejtette, hogy az ujonczozási törvénynél szóba álltunk az alkotmány sértő kormányval és a kiegyezési javaslatoknál megint szóba fogunk vele állani. A nemzet mindent elhisz, s pedig menjetek fiúk, és élvezzék a vakációt . . .

Kabos Ede.

míg végre a legidősebbik kifejezte, hogy a kérvényt oda nem adhatják, erre nincsen mandátumuk se a bécsi tizenhét asszonytól, akik már hazaszéledtek s még kevésbé az otthoni sok száz szász asszonytól, akik türelmetlenül várják, hogy fogja a király keréketöretni a zsarnokoskodó magyarokat.

Szóval: az asszonyok kosarat kaptak a kabinetirodától. S ez fáj nekik. De Bánffy ügyesebben tért ki. Ő úgy tudta vinni velük a tárgyalást, hogy ő kapott tőlük kosarat. És nem fáj neki.

## A fiumei kormányzó megbízatása.

(Távirati tudósítás.)

Mindinkább bizonyosabb lesz, hogy a municipális ügyek vezetésében a közel jövőben semmi változás sem lesz s így új reprezentanzaválasztásra sincs szükség. Következtetni lehet erre abból a körülményből is, hogy Perczel Dezső belügyminiszter gróf Szapáry László kormányzóra ruházta mindama ügyekre vonatkozó intézkedési és döntési jogokat, melyek eddig kizárólag a reprezentanza és a városi delegációhoz tartoztak, kivéve a statutumok megváltoztatását, a javak eladását vagy vásárlását és a kölcsönök felvételét.

Ilyen ügyekben a kormányzó csak külön miniszteri engedéllyel intézkedhetik, de csak oly esetekben, amidőn az ügy nem odázható el a reprezentanza egybehívásáig.

A kormányzóság felterjesztésére a kereskedelmi miniszter utasítást adott a községi ügyek és érdekek vezetésére szükséges bizottságok megalakítására és azok tagjainak kinevezésére. Ez utasítás értelmében a tagokat a kormányzó nevezi ki. Ennek következtében már meg is alakult a községi takarékpénztár bizottsága, amelynek tagjaiul a kormányzó kinevezte: lovag Mokovich Ernő, Galletich János és lovag Poschich igazgatókat; póttagokul pedig: Minach Jánost, Smoquina Albertet és Thierry Henriket.

A kinevezést mindannyian elfogadták. Legközelebb megalakul a városi adók bizottsága is.

Walluschnig Antal a *Voce del Popolo* ma reggeli számában nyilatkozatot tett közzé, amelyben valótlanúsnak jelenti ki e lap ama közleményét, amely szerint őt a fiumei autonómpárt kiközösítette volna. Ő eddig is, most is a régi autonómpárt hiva és vezére és büszke erre, mert ez a párt a jövőre választásoknál teljes erővel sikra fog szállani, hogy megakadályozza a liberálisok győzelmét. A liberálisok pedig teljesen feláldozták Fiume autonómiájának a létalapjait és érdekeit a magyar kormány érdekében.

Sorait így fejezte be:

— Ennyit tartottam szükségesnek kijelenteni, netalán félreértések kikerülése és a választók tájékoztatása végett.

Ugyátszik azonban, hogy a fiumei nagy férfit elhamarkodta a kirohanást, mert azokra „pártatlan” aláírással már a *Bilancia* ma esti számában érdekes nyilatkozat jelent meg, amely így hangzik:

— Ha lehetséges volna egy Walluschniggal általában polemikába bocsátkozni, érdekes dolog volna tőle megkérdezni, hogy a *Voce del Popolo* mai számában közzé tett nyilatkozata értelmében, mikor és ki nevezte őt ki az autonómpárt vezérévé? Valamint azt is jó volna tudni, hogy a liberális párt mikor és milyen módon áldozta fel Fiume autonómiájának létalapjait és érdekeit a magyar kormány érdekei szempontjából?

Gróf Szapáry László kormányzó különben ma este Zágrábon át Budapestre utazott.

Három fiumei ügyvéd, a feloszlott reprezentanza volt tagjai, *Autonomia* címmel új olasz politikai napilapot akar megindítani és ez iránt kérvényt nyújtottak be a kormányzóhoz. Engedélyt azonban ezek sem kapnak, mint ahogy nem kapott a két előbbi folyamodó. Különben is márcziusban *Fiume* címmel egy új magyar-olasz nyelvű politikai napilap indul meg.

## A képviselőház ülése.

Szilágyi Dezső csak jóval tíz óra után nyitja meg az ülést és ekkor első sorban bejelenti a király személye körüli miniszterium vezetésében történt változást. Báró Jósika Samut saját kérésére fölmentette s a tárcza ideiglenes vezetésével báró Bánffy Dezső miniszterelnököt bizta meg a Felsőge.

Az elnöki jelentés után a Ház nyomban áttér a napirendre: az 1898. évi állami költségvetés általános tárgyalására.

### A budget-vita.

Hegedüs Sándor előadó a pénzügyi bizottság nevében elfogadásra ajánlja a költségvetést. Hangoztatja azt a nagy különbséget, amely az évi zárószámadások és az előirányzatok közt mutatkozik. Ez igen kellemetlen meglepetéseknek teszi ki az államot és lehetetlenné is teszi a budgettel való kormányzást s főképp ennek alkotmányos ellenőrzését. Még súlyosabb hiba pénzügyi kormányzatunkban a vérements jognak tulságos kihasználása. Rendes körülmények közt a megszavazott összegeket csak azokra a címekre szabad fölhasználni, amelyekre megszavazták s a kormány a legkülönfélébb módon használja föl az állami szükségletek fődözésére a megszavazott összegeket. Rámutat az adóreform sürgős voltára, a közigazgatási reform szükségességére, követeli a valutarendezést. 1898-ban ugyan ezt a három kérdést nem lehet megoldani, de okosan előre el kell készíteni és mérlegelni. Kiváló súlyt kell helyezni a tisztviselők szolgálati pragmatikájának a megalkotására is. Rámutat még a kiegyezési ügyre és a kopogató szoczializmusra s ennek viharaira, aztán elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Horánszky Nándor tisztán pénzügyi szempontból kívánja bírálni a költségvetést. Az előadó szerint kissé egyoldalúan világította meg a pénzügyi helyzetet és a költségvetésből csak azt ragadta ki, ami az ő tendenciájának megfelel. Ma félmilliárdos költségvetéssel állunk szemben, amikor a teljesítési képességünket már végkép kimerítettük s amikor minden nagy reform még hátra van. Lehetséges-e az állambháztartás további föntartása deficit nélkül? Ezzel a kérdéssel kíván foglalkozni. 1892 óta száz millióval emelkedett a költségvetésünk, ebből 78,200.000 forint a rendes kiadásokra esik. Mekkora összeg? Micsoda tendenciája a túlköltekezésnek! Ma már szinte benne vagyunk e miatt a deficitben s rövidesen bele is esünk. Sehol a világon nem történik az, ami nálunk, 1887-ben ugyanis 31,000.000 forint volt a deficit, rá háromévre már 28 millió fölösleg volt, mi ez? Szédéltség? Hiszen a 400,000.000 forintos konverzióval csak 400.000 forint kamat megtakarítást értünk el és kitöltük a fizetést, a törlesztést még a harmadik generáció terhére is. (Mozgás.) Az adóemelés ezzel szemben évenként 9,000.000 forint.

Ezzel még nincs megmagyarázva a 26 millió fölösleg. A regálemegváltás eredménye mi lett? Kétszeresen megrágtult az ipar s megfogyott a birtokos osztály jövedelme. Két év alatt 55 millió forinthez jutott az állam a regálemegváltás címén. Ez szüntette meg a deficitet. Kimutatn ezután, hogy a tényleges, de leplezett eredmények az előirányzatokhoz képest deficitet mutatnak föl. (Folytonos mozgás.) A szónok még 1895-en megjósolta ezt, amikor azt is megjósolta, hogy a költségvetés a remélt 20—40,000.000 forintnyi fölösleg helyett a zárószámadásokban csak 5—6 millió forint fölösleget fog mutatni.

Jellemző egyáltalán, hogy az előbbi évi zárószámadás mindig nagyobb fölösleget mutat, mint az utóbbi évi előirányzat. Ez már bukdácsolás a deficit felé. Különösen is rá kell mutatnia arra, hogy 12 bévételi tétel az, amelyen állambháztartásunk nyugszik. Ezekben máris egymillió 800.000 forint esés mutatkozik. Egyes fontos bevételi tételek, ha 8—9 millió fölösleget mutattak: akkor ez általában deficitet jelentett, ma ugyanezeket a tételeket 8 millió alul irányozták elő, lesz-e tehát deficit? Ismétli, hogy nagyobb rigorozásra, több szoliditásra és nagyobb jótékony fővénységére van szükség, nem a pénzügyminiszter tárczájában, mert ott megvan a

rigorozitás, hanem a politikai természetű kiadásoknál a főként a viczinálialknál. (Tetszés.)

A költségvetés — ezt biztosítja folytatól — sem nem őszinte, sem nem reális. Bevételi tételként szerepeltetik folyton a kölcsönöket; a költségvetés törzsvagyonfogyasztást is mutat. Hosszasabban szól az államvasuti beruházások hibáiról. Konstatálja, hogy a fölvetett kölcsönből nem fódözhetők a beruházási szükségletek. Csak a gyári üzemeknél is kell 25,000,000 forinttal több. Fölvetünk örökös kölcsönt olyan beruházásokra, amelyet egészséges viszonyok közt másképpen, mint torlesztéses kölcsön által fódözni nem lehet. A bűnvádi eljárás reformja évi 1,000,000 frttal fogja terhelni a költségvetést, az egyházak segítése szintugy fokozottabban terhelni fogja az államot, hát a szocializmus, hát a közös kiadások szaporodása, a szegényügy minimális rendezése, a tisztviselők helyzetének javítása mennyi pénzbe fog kerülni! Lehetetlen, hogy más következése lehetne ezeknek, mint a deficit, (Mozgás.) mert az adóreformnál csak az elosztás nagyobb igazságát lehet elérni, de nem a bevételek fokozását, kassza-készleteink kevesbülnek. Csak egy rossz gazdasági év és kvótafelémelés kell, hogy elbukjunk! Nem fogadja el a költségvetést. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Arányi Miksa hovatovább elkerülhetetlennek tartja, hogy a pénzügyi esztendőt a kalendáriumi esztendőtől eltérően rendezzük be, mert a mai rendszer mellett harmincz költségvetésből legalább huszonöt nem készült el idejére. Horánszky beszédével foglalkozik azután. Horánszky azt mondta, hogy Magyarország dacára fél milliárdnyi költségvetésének, semmiféle reformot nem létesített. Ő azt hiszi, hogy az utóbbi időben az ország sokat haladt. Utal a hadiszervezet, a vasúthálózat kiépítésére, a Vaskapu sziklás zuhatagainak szabályozására, a közoktatás fejlesztésére, a posta-, távirtda-, távbeszélő-intézmény tökéletesítésére. Mind e reformokat kicsinyleni nem szabad s e reformok sok sok milliójába kerültek az államnak.

Meszlény Lajos: Ez a Dreyfus-szindikátus tagja! (Derűtség.)

Arányi Miksa: Társadalmi bajnak tartja azt a tolongást, amely az államhivatalok felé irányul. Pedig az államhivatalba lépő ifjúság a társadalom számára való produktivitas szempontjából elveszett s tisztán fogyasztóvá súlyed. Sürgeti a gyorsírási és gépirási rendszernek egy személyben való egyesítését. Ezt a rendszert be kell vinni az államhivatalokba és le lehet szállítani a tisztviselők számát. Ily módon, ami most 40,000 forintba kerül, az ezután csak 30,000 forintba kerülne. Meggyőződése, hogy semmiféle más kormány olyan hazafiasan és olyan bölcsen nem működhetnék, mint a Bánffy-kormány, a költségvetést...

Szilágyi elnök: Az ülést öt perczre felfüggesztem.

Arányi Miksa: ... általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom. (Derűtség a szélsőbalon.)

Polónyi Géza: Mennyibe került a mandátuma?

Arányi Miksa: Mennyibe? Ehhez Polónyi urnak semmi köze.

Polónyi: Igaza van, mert én nem adtam hozzá egy krajczárt sem. (Kaczagás.)

Arányi Miksa: Megtúltom, hogy erről beszéljen.

Marjay Péter: Az elnök ur már régen nincs itt.

#### A szünet után.

Gróf Zichy János: A költségvetésből, mint tükörből azt lehetne következtetni, hogy közállapotaink csupa virágzásban vannak. Pedig egy vészkiáltás hangzik végig a hazán: a földbirtokosok vészkiáltása a rombolni kész szocializmus ellen. Darányi már a társadalmat hívja segítségül. Melyik társalmat? Amelyet letörtek és megbénítottak? Szuronyokkal nem lesznek képesek kormányozni, mert a kormányzathól az erkölcsi tartalom kivészett. A kormányzati szellem tág kaput nyitott az erkölcselen gondolkodás beözönlésének s a felekezeten kiváltság megengedésével a népet megfoasztotta az erkölcsi ellenállásának attól a képességtől, amelyet a valóság ad meg s ezzel odadobta a népet a lelketlen jagatók martalékává. Ha a kormány ki is mondaná

a vallás-erkölcsi oktatás inaugurálását az egész vonalon, ez már csak a jövőre hozna több eredményeket. Most már csak anyagi eszközökkel lehet annyit amennyit segíteni! Revideálni kell a sajtószabadság törvényét a szigorú cenzúra irányában, úgy a szabad szólásszabadság és a szabad gyülekezés is korlátozandó. (Zaj és gunyos nevetés a jobboldalon.) E tekintetben el kell hagyni a liberáliszmus utját. Az állam a maga hatalmát idáig csak a vele szemben álló politikusok ellen használta föl. Nem lehet bízni abban, hogy ilyen irány a revíziót ismét nem rossz irányban használná föl. Sürgeti a társadalom megerősítését, a közigazgatás államosítását praktikus szempontból, bár látja, hogy a közigazgatás már ma is csak kortes-testület.

A földbirtok érdekeit meg kell védeni! Erre a kormányra bizzuk? Nem a nyomor, hanem az igazság növelte meg a szocialisták táborát! A szegény Föld nyomorgó népe, amelyet önök fanatikusnak neveznek, nem szocialista, mert vallásos, az alföldi gazdák vidékein az erkölcspszutulás nyomán nőtt meg a szocializmus.

Komjáthy Béla: A latifundium!

Thaly Kálmán: A tót is csak ijedtében lesz jámbor.

Gróf Zichy János: Miért nem nyújt be a kormány a földadó leszállítása iránt javaslatot? Mért nem ad be javaslatot a munkásszövetkezet, a munkásbiztosítás és a hitelügy javára? Éhínség, tifuszbajrány: mit tesz ez irányban az állam? Anyagi segítségre és kérésekre szigorúságra van szükség! De a kormánynak ehhez nincs erkölcsi alapja. Igaza van Ugronnak: gyöngye nép és romlott értelmiség mellett nem bírhatjuk ki a ránk váró nagy megrázkódtatást. Az erkölcsi orvoslás csak az egyházi-politikai törvények revíziója által érhető el! (Nagy tetszés a néppárton. (Gunyos nevetés a jobboldalon.) Mi a néppárton nem akarunk elérni semmit. (Nevetés a jobboldalon.)

Rakovszky István: Ugy van! Sem viczinálialisták nem vagyunk, sem bankdirektorok.

Gróf Zichy János: A nemzet elvesztette ellenálló erejét a most azok vezetnek, akik elvették erejét. A mai kormányzás a nemzeti szuverenitás paródiája. A parlamentek már is Európaszerte dekadenciában vannak. A választási és a parlamenti erőszakosságok idézték ezt elő. Természetes a kisebbség elkerülése. Nem lesz csoda, ha báró Bánffy itt a Házban fogja ismételni... én vagyok az utolsó alkotmányos miniszterelnök. Nem szavazza meg a költségvetést a föltétlen bizalmatlanság szempontjából sem. (Éljenzés a néppárton. Derűtség jobbfelől.)

Thaly Kálmán a függetlenségi Kossuthpárt nevében egyszerűen kijelenti, hogy bármily csalogató volna is megokolni a költségvetés megtagadását, nem mond hosszabb beszédet. Gróf Zichy kritikáját adta közállapotainknak, Horánszky a pénzügyi szempontokat domborította ki, a szónok csatlakozik a Horánszky kritikájához s pártja megbízásából ezt a nyilatkozatot teszi: mivel a kormány a második provizórium tárgyalásakor még a 67-es alapot is elhagyta s a 68. szakasz hamis magyarázatával államcsíny követett el, a függetlenségi és 48-as párt alkotmányos vitaközösbe nem bocsátkozik s a költségvetést nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az elnök az ülést bezárja.

## KÜLFÖLD.

A Fremdenblatt geográfija. A Fremdenblatt sohasem mulasztja el, hogy rá ne mutasson arra, ha az osztrák kormány valami kellemetlenséget okoz a közös külügyminiszternek. Így ma is, mindjárt a vezércikk után ezeket írja: „Krakóból telegrafálják nekünk a következőket: Itt nagyon csodálkognak azon a különös makacssággal újra meg újra felmerülő híren, hogy dr. Rittner, a volt miniszter, a legfőbb ítélőszékhez tanácselnökké fogják kinevezni. Ez egyszerűen lehetetlen, mivel Rittnernek nincs meg a szükséges bírói kvalifikációja, mert eddig mindig csak a közigazgatási ágban szolgált.” — Kétségtelen, hogy a Fremdenblatt ezt a krakói táviratot a bécsi külügyminiszteriumból kapta; Rittner

ugyanis Gautschnak tetszik, Goluchowskinak meg nem tetszik, hiszen még nem is volt olyan ex-miniszter, aki mindenkinek tetszett volna. Ez tehát nem érdekes. A földrajzi nagytás érdekesebb ennél. A külügyminiszter lengyel, tehát a Fremdenblatt mindjárt kötelességének tartja, hogy a Balplatz helyett Krakót írjon.

## A Dreyfus-ügy.

Bülow államtitkárnak az a nyilatkozata, amelyet tegnap a német birodalmi gyűlésben tett, Párisban óriási szenzációt keltett. A lakok mind ezzel foglalkoznak és a francia kormánynak egy nyilatkozatára várnak. De eddig még semmiféle hír se szivárgott ki arról, hogy a kormány Bülow kijelentésével szemben micsoda álláspontot fog elfoglalni, vagy fog-e egyáltalán nyilatkozni.

### Kinek árulták el a hazát?

Bülow kategorkius szavai után már most az a kérdés, hogy ha van áruló, melyik az a hatalom, amelynek hát elárulták Franciaországot?

Jaurés a Bülow nyilatkozata miatt interpellálni készül a kamarában.

Interpellációjában rá akar mutatni, hogy a francia kormány ama hatalom nevének titokban tartásával, amelynek részére Dreyfus állítólag a kémiszolgálatot teljesítette önmaga volt az előidézője Bülow kijelentésének. — Ugy hírik, hogy az angol, olasz és spanyol kormányok mind hasonló értelmű nyilatkozatokat fognak tenni, mint Bülow, úgy, hogy nem marad más hatalom hátra, mint Oroszország, aki ugyanezt a nyilatkozatot aligha fogja tenni, mert nagyon is kérdéses, hogy van-e abban a kelyzetben, hogy ilyen tehessen. Mindinkább valószínűvé válik az a feltevés, hogy Oroszország áll a kémkedési ügy háta megett.

A Bülow nyilatkozata annyiban még a Zola-perre is kihatással van, hogy Zola nem fogja kívánni a német nagykövet kihallgatását, hanem ellenkezőleg egész határozottan követelni fogja az orosz nagykövetnek tanúként való beidézését.

Azok a lapok, amelyek vagy politikai okokból, vagy azért, hogy a vezérkarnak szivességet tegyenek, Dreyfus bűnösségét bizonyítgatják, Bülow kijelentését egyszerűen ignorálják.

Rochefort az „Intransigeant“-ban örömet fejezi ki a fölött, hogy a német kormány Esterházy ártatlanságát elismeri! A Dreyfusra vonatkozó nyilatkozatot egyszerűen agyonhallgatja Rochefort ur.

Az „Eclair“ egynehány igazán arczatlan megjegyzést fűz Bülow beszédjéhez: „Hát ki tartaná lehetségesnek azt, — írja — hogy egy kormány, amely kémekkel áll állandó összeköttetésben, őszinte nyilatkozatokat tegyen! Németországnak bizonyosan vannak Franciaországban kémei. Ha tehát a német kormány Dreyfust s Esterházyt ártatlanoknak mondja is, nyilatkozatai értéktelenek. Németország szerint nincsenek árulók, de árulós azért mégis van.”

A „Jour“ szerint Bülow beszéde a kamari vita természeténél fogva következménye. Igazán még csak az kellene, hogy gróf Münster német nagykövet a Zola-perben mint tanu szerepeljen. Németország komplottot szervezett, hogy Franciaországban zilált politikai viszonyokat teremtsen.

A kamara folyosóján a legnagyobb tartózkodással beszélnek a Bülow beszédéről. Ott is, úgy látszik, agyon szeretnék hallgatni. De hogy a hangulat ilyen marad-e mindvégig, az nagyon kétséges. A képviselők egy része már azt a nézetet kezdi vallani, hogy semmiféle árulás nem történt és hogy az egész affaire nyomorult csalás, amely a titkos lapok megkérőztetését célozta.

A hangulat megítélése tekintetében érdekes Clemenceau egy cikke, melyben felhossa Vaux képviselő esetét, kinek atyját szintén ártatlannul itálték el és kit most nem rég rehabilitált a törvényszék. „Ha nekem Dreyfus ártatlanságának bizonyítékait megmutatják — mondta Vaux — én is Dreyfus védői közé

állók." — Így beszél egy ember — jegyzi meg Clemenceau — akinék apja a bagnoban halt meg ártatlanul és aki most nyugodtan zsebre vágja a 100.000 frank kártérítést, melyet atyja ártatlansága fejében kap! . . .

A *Patrie* Bülow nyilatkozatában Franciaország belügyi viszonyaiba való beavatkozást fedez föl és már előre látja az ez ügyben tamadható *diplomáciai konfliktusokat*.

### Zola pöre.

Zola 104 tanút fog az esküdtek elé állítani. Köztük lesz: Billot, Mercier, Boisdeffre, Pellieux, Piquard ezredes, Esterházy Henrik, Forzinetti őrnagy, Lebrun-Renault kapitány, Casimir Perier, Charles Dupuy, Ribot, Darlan, Guerin, Goblet, Poincaré, Leygues, Trarieux, Scheurer-Kestner, Jaurés, Anatole France, Leroy-Beaulieu, Jung tábornok neje, Sévérine asszony és a párisi diplomáciai kar egyes tagjai is. Ez utóbbiak sorában *Damba* osztrák-magyar követségi tanácsos és *Schneider* ezredes, osztrák-magyar katonai attaché is szerepelnek.

Zola tanúi különben élők megbeszélés tárgyát képezik, mert vannak köztük olyanok, akiknek a Dreyfus-ügyhöz nagyon kevés, majdnem semmi közük sincs. Így, mint a fentebbi névsorból kitűnik, korábbi miniszterek, diplomaták, különösen az angol és az osztrák-magyar nagykövetségek emberei, akiknek nevét még eddig soha a Dreyfuséval együtt nem említették.

*Poincaré* volt miniszter kijelentette, hogy csak akkor vall, ha volt minisztertársai felhatalmazták erre.

*Bellon* német nagykövetségi tanácsos azt állítja, hogy nem tud többet, mint akármelyik újságolvasó. De még ezt sem vallhatja, ha kormánya meg nem engedi.

Zola védekezése, tekintettel a francia kormány ama törekvésére, hogy a bizonyítást megszorítsa, *nem biztat nagy sikerrel*. Tanuit nem fogják mind odaengedni az esküdtek elé. Zola ellenben kijelentette, hogy ha kezeit megkötik, az erőszaknak engedni fog, *elhagyja a termet s az esküdtekre bizza, hogy in contumaciam ítéljenek felette*.

*Tozzi* olasz képviselő Rómából a következő táviratot küldte *Zolának*:

„Bár francia lehetnék, hogy önt az igazságért és humanizmusért folytatott küzdelmében támogathassam.“

### Az állítólagos vallomás.

Miután a Dreyfus állítólagos vallomása fölött megindult vitát a kamara már befejezte, több lap azt a kérdést veti föl, hogy ez a vallomás valóban megtörtént-e és milyen formában?

*Méline* miniszterelnöknek a kamarában tett kijelentését, hogy a vallomásról szóló okmány tényleg létezik, kétértelműnek és határozatlanoknak tartják.

Az *Aurore* interviewokkal akarja megbizonyítani, hogy ezt az állítólagos vallomást Dreyfus nem Renault előtt tette, aki különben vállig mondja, hogy nem tud a vallomásról semmit, hanem *Barbade*, a vezérkar egyik századosa előtt.

### A csillapultó Algir.

Páris, január 25.

Algir-ből Ajjel 11 órakor a következő távirat érkezett a Havas-ügynökséghez: Teljes nyugalom van. Az utcák üresek, csak katonai őrzérek láthatók. A lapok gyűjtést indítanak a zavargások alkalmával megölt Cayrol családja számára. *Mintegy 300 egyént tartóztattak le*, akik közül száz fölött holnap ítélik meg. Bouinau-ban verekezés közben egy zsidó megsebesült.

Algir, január 25.

*Cayrol* koporsóját mintegy 10.000 ember kíséerte a temetőbe a legnagyobb rendben. Ott volt a spanyol konzul és a hatóság több képviselője is. Midőn a temetőből eltávoztak, ezt kiabálták:

— *Halál a zsidóknak!*

A tömeg néhány szembe jövő zsidót bántalmazott. Egyet halálra vertek. Egyébként az izgatottság szemmel láthatólag csökken.

## TÁVIRATOK.

Két év vagy három év?

Páris, január 25. A kamara általános nyugalomban megkezdte a *hadügyi költségvetés tárgyalását*. Több szóval szemben *Billot* hadügyminiszter határozottan a két évi *szolgálati idő ellen* nyilatkozik. *Három esztendő a minimum*, a mennyi az altisztek kiképzésére szükséges. A hadügyminiszter végül dicsérettel adózik a hadseregnek, amely a törvény alatt és a pártok viszálykodásain kívül áll. (Tetszés.)

### A leszavazott hadügyminiszter.

Páris, január 25. A kamara 234 szóval 208 ellen, *Billot* hadügyminiszter ellenvetései daczára, elfogadta *Berry* indítványát, amely szerint emlékermet alapítanak az 1870-iki háború emlékére.

### Kinevezések a külügyminiszteriumban.

Bécs, január 25. A *Politische Correspondenz* jelenti: Mint értesülünk, *Vavrik* cs. és kir. külügyminiszteri címzetes osztályfőnököt a Ferencz József-rend nagykeresztjével és vizeki és belaházai báró *Tallián*, ugyanazon miniszterium osztálytanácsosát, a III. osztályú vaskoronarenddel tüntették ki. Továbbá kinevezték: nemes dr. *Fuchs* Bélát címzetes udvari és miniszteri tanácsost valóságos udvari és miniszteri tanácsossá, hochsteden-hohenhoft dr. *Hofstättner* és nemes *Waldenegg* *Berger* osztálytanácsosokat címzetes udvari és miniszteri tanácsosokká, wattenwyli *Brunner* címzetes osztálytanácsost valóságos osztálytanácsossá, báró *Gager* Miksa udvari és miniszteri titkárát címzetes osztálytanácsossá, cesenatico báró *Pirquet* udvari és miniszteri fogalmazót udvari és miniszteri titkárrá és lovag maerheimi dr. *Mitscha* udvari és miniszteri fogalmazót címzetes udvari és miniszteri titkárrá.

### Az uralkodó jubileuma.

Innsbruck, január 25. A tartománygyűlés elhatározta, hogy *hódoló feliratot* intéz a Felsőház uralkodói jubileuma alkalmából.

Zára, január 25. A tartománygyűlés elhatározta, hogy *hódoló feliratot* intéz a Felsőház uralkodói jubileuma és üdvözlő iratot a pápához gyémántjubileuma alkalmából. Midőn ez utóbbi tárgy határozathozatalra került, a görögkeleti szerb képviselő elhagyta az üléstermet.

### Horvátország és Magyarország.

Zágráb, január 25. A tartománygyűlés mai ülésén dr. *Pliverics* a költségvetési javaslat mellett szólalt fel és különösen dr. *Derencsin* fejtegetései ellen fordult. Hangsúlyozta, hogy a magyar zászló eddig is a közösség jelzésére szolgált, és így most *sem jelentheti azt, hogy Horvátországot Magyarországra igája alá akarnák hajtani*. Szóla helyesli a kormány magatartását a fumei kérdésben és valótlannak mondja a mesét arról a papirdarabkáról, amelylyel a 66. §-t a kiegészítésbe, állítólag, belecsempészték. Szóla kifejti, hogy a kormánypárt sem tagadja, hogy kiegyezési sérelmek fognak fenn és ezt illetékes helyen tudtul is adta, de *ezt a körülményt nem használja fel gyűlölet stizására, hanem békítésre törekszik*, ami sikerülni is fog, ha megszűnik Magyarországgal szemben a bizalmatlanság, amely már amúgy is *enyésőben van*. A szóla végül felszólítja az ellenzéket, hogy ne igazgasson valótlanságokkal. Egy óra-  
kor az ülést délután 5 óráig felfüggesztik.

### A bécsi gáz-kölcson.

Bécs, január 25. Tudvalevőleg sikerült dr. Luegernek a gáz-kölcson ügyét dűlőre juttatni. Minthogy ez esetre Lueger megígérte, hogy a kölcsönkötés minden fázisát megvilágító jelentést fog tenni, ma délután öt órára összehívta a községtanácsot. Habár az ülést csak későn tudatták a községtanácsosokkal, mégis teljes számban megjelentek. A karzatok tömve voltak. Különösen nagy számban jelentek meg az antiszemita asszonyok, akiknek mellét buzavirág-bokréták díszítették. Az ülést Lueger elkésve, fél hat órakor nyitotta meg. Mikor belépett, a karzat tüntető tapsal, kendőlobogtatással fogadta.

A liberálisok ezt a rendellenességet természetesen mindjárt szóvá is tették, de Lueger azt mondta, hogy az ülés még nem volt megnyitva, tehát nem lehet a közönséget rendreutasítani. Rövid pár után átengedte az elnöki széket Strohbachnak, majd pedig az előadói emelvényre sietett, ahol nagy részletesen, minuciózusan adta elő a kölcsön történetét. Jelentésében éles megjegyzéseket tett az alsó-ausztriai váltóbanknak a kölcsön-ügyben tapasztalt eljárása miatt, „megrovási kalandot“ csinált továbbá a sajtónak is. A liberálisok a jelentést gyors kritiká alá vették. Az ülés nyugodtan folyt.

### Págai ügyek.

Prága, január 25. *Hartel* lovag osztrák tanácsos, akit az osztrák kormány a két német főiskola sztrájkja ügyében ide küldött, hogy rektorokkal értekezzen, az ottani politikai helyzetéről is jelentést fog tenni, mely jelentését holnap délután Bécsbe érkezése után megvitandó minisztertanács tárgyalni fogja.

Prága, január 25. A *Wolf-Pinkás*-ügy *Wolf* segédei kijelentették, hogy felük hajlandók megverekedni mindama sértő kifejezésekért, melyeket a cseh tartománygyűlésen tett, feltéve, hogy csehek valamely elismert vezére provokálja, semmiféle nyilatkozatából egy szót sem von vissza.

### Szoczialisták és katonaszurony.

Brüsszel, január 25. Izgalmas jelenet játszódott le ma a kamara palotájának bejáratánál. *Dambon* szoczialista képviselő, akit pártja teken kizártak a kamarából, még husz képviselőtársával s közel száz szoczialista képvisélével megjelent ma a kamara előtt és ezek behocsátást követelt. Mikor ezt a katonai őrnagy parancsnokló tisztje megtagadta, dulakodás madt, a melyben a szoczialisták egyike *Beernaert* *kon ragadta a katonatisztet és fojtogatta kezde*. Erre a katonák feltűzték a szuronyokat, már majdnem vér folyt, amikor a szoczialisták takarodót fújtak. *Dambon* vezérőket diadalmenetben vitték a város utcáin végig. A kamara elnöke *Beernaert* és a klerikális képviselők nyos mosolylyal nézték a szoczialisták zajongását és különböző szitkaikra azzal feleltek:

— Éljen a törvény!

Ma diákok és szoczialista munkások nagy csoportokban vonultak az utcákon keresztül, miközben azt kiabálták:

— Le *Beernaert*-tel! Az akasztófára!

A kamara ülése igen izgatottan folyt. *Defuisseaux* (szoczialista) az ülés megnyitása alkalmával történekről beszél és mondja, hogy a katonaság erőszakoskodást vetett el a képviselők ellen. Vizsgálatot kell hogy megállapítsák, ki adta a parancsokat a katonaságnak. (Leirhatatlan zaj támad. Az elnök több szoczialista képviselőt rendreutasít.)

*Defuisseaux* hevesen megtámadja *Beernaert* elnököt, mire újra nagy lárma támad. *Furnemont* (szoczialista) tudni akarja, hogy ki adta ki azt a parancsot a katonaságnak, hogy a szuronyt feltűzze.

*De Jonghe* háznagy azt válaszolja, hogy a háznagy hivatal intézkedett, hogy megakadályozza a tömeg benyomulását a parlamentbe.

*Vandervelde* (szoczialista) vázolja a történeteket és azt mondja, hogy a csapatok szoczialistákat ide-oda lökdösték, amikor *Dambon* már eltávozott. A szónok szemére veti az elnöknek, hogy az erőszakosság embere.

Az elnök a zaj miatt félbeszakítja az ülést.

Az ülés újból való megnyitása után az elnök igazolni igyekszik a *Dambon* ellen terjesztett rendszabályokat.

*Vandervelde* hevesen megtámadja a questorokat és azzal vádolja a jobboldalt, hogy el akarja némitani a szoczialistákat.

További zajos jelenetek után 86 szóval 29 ellenében elvetették Furnemont napirendjét, amely azt mondja, hogy a kamara rosszalja az elnökség által tett intézkedéseket, amely nem tudott tiszteletet szerezni a tagoknak. Kilencz képviselő nem szavazott.

#### A kínai kölcsön.

London, január 25. A Reuter-ügynökségnek jelentik *Pekingből*: A kölcsön ügyében e hó 24-én újabb értekezlet volt. Az orosz követet délelőtt, a brit követet délután fogadták a Czuny-Li-Yamenben. Azt hiszik, hogy a brit követ ragaszkodik fog ahhoz, hogy *Ta-Lieu-Vau zant szerződéses kikötő megnyitassék és hogy az angol kormány ettől a kívánságtól nem térhet el*. Vajjon a kölcsönt Nagy-Britanniával, vagy Oroszországgal kötke meg, most attól függ, hogy melyik ország fog *Kínára nagyobb nyomást gyakorolni*. Ha Nagy-Britannia vállalkozik rá, hogy Kínát Oroszország neheztelésének következményeitől megoltalmazza, úgy, azt hiszik, hogy a kölcsönt a brit követ feltételeinek megfelelőleg fogják megkötni.

#### Kenyér helyett szuronyok.

Róma, jan. 25. A lapok szerint a minisztertanács tegnap este a kenyérkérdésben megindult agitációra való tekintetből, állítólag, elhatározta, hogy *a szabadságoltak egyik osztályát fegyverbe hívja*. A Stefani-ügynökség szerint a minisztertanács tegnap este tartott értekezletén csak arra szorítkozott, hogy a hadügyi és belügyi minisztert felhatalmazza, hogy *szükség esetén a szabadságoltak egyik korosztályát behívja*.

#### Bulgária fegyverkezik.

Bukarest, január 25. Az itteni katonai körökben élénken foglalkoztatja azon tény, hogy *Bulgária most, béke idején, hadseregét nyakra-főre újjászervezi és a csapatokat elhelyezve, nagyobb összpontosításokat eszközöl a román határon*. Különösen feltűnő, hogy Sumlából egy egész lovashadosztályt helyeztek át Dobruzsiba, állítólag azért, hogy a dobruzsai határt megvédje. Jóllehet ez idő szerint komolyabb jelentősége ez intézkedéseknek nincs, a kormány mégis a maga részéről is kikötésbe vette az óvintézkedéseket.

#### Sztrájk Bécsben.

Bécs, január 25. Huszonhárom fésűsmesternél a *segédek négyötöd része beszüntette a munkát*, mert a munkaidőt nem akarták tíz órától kilenczre leszállítani.

#### Tűzhalál.

New-York, január 25. *Spokantban* (Washington államban) a múlt éjjel egy áruház leégett. Sok ember, aki a felső emeleten lakott, *elégett*.

Tisztelettel kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hónap végén lejárt, hogy idejekorán gondoskodjanak a megújításról, nehogy a lap pontos küldése körül fonnekadás legyen.

Az Országos Hírlap  
kiadóhivatala.

## HIREK.

— A király a bécsi műcsarnokban. *Bécsből* jelentik: Ő Felsége ma délelőtt 11 órakor megjelent a műcsarnokban és megtekintette az aquarell kiállítását és *Trenkwald* tanár hátrahagyott képeit. Ő Felsége a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a kiállításról.

— A főrendiház elnökének gyógyulása. *Nyitráról* táviratozzák, hogy *Tóth Vilmos*, a főrendiház elnöke, valóságos belső titkos tanácsos, ma szerencsésen odaérkezett és vejének, *Thuróczy* főispánnak házában időzik üdülés céljából, míg egészsége teljesen helyreáll.

— A miniszter a zárdában. Dr. *Wlassics* Gyula, vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap délelőtt dr. *Várady* L. Árpád osztálytanácsos kíséretében meglátogatta a *Sacre Coeur apácáknak* István-úti zárdáját. A minisztert *Unterrichter* Her-

mina főnöknő és *Esterházy* Mária Anna nővér kálauzollak, kikhez később *Schiffer* Ferencz pápai kamarás, intézeti igazgató és *Bognár* Márk hitoktató csatlakozott. Első sorban a polgári iskola négy osztályát látogatta meg a miniszter, meghallgatva a tanító apácák előadását és a növendékek feleleteit. Majd az intézethez kapcsolódva külső bejáró növendékek által látogatott VI. osztályu népiskolára került a sor. A kultuszminiszter maga is számos kérdést intézett a növendékekhez s az intézetben tapasztalt hazafias szellem s a feltüntetett tanítási eredmény felett legnagyobb elismerését nyilvánította.

— Kedves hírecske. A *Magyar Ujság* esti száma pajzánul rostalgatja azokat a megbízható forrásból eredő jelöléseket, amelyek a lemondott báró Jósika helyet akarják hamarosan betölteni. A pajzán dementi szeretetreméltón csavarja-kavarja a sok jelöltet és ezalatt mindig ügyel, hogy a jelöltek sorában legfelül kerüljön gróf Szapáry Gyula, mint ahogy a csavart történet is tetejére szokták a legnagyobb édességet tenni. Sir John Burke, a hírneves angol doktor szerint nem is rossz, ha a szabadelvű hátaikat néha így megborzongatják. Elősegíti — ugymond — az emésztést.

— Halálözös. Bihar vármegye tisztikarának gyásza van. Az arvaszók legöregebb ülnöke, a magyar szabadságharcnak egyik derék katonája, dr. *Jerzák Ignác* 66 éves korában meghalt Nagyváradon. Az öreg ur halála megye és városazertó nagy részvétet keltett.

— Ágyuk születése. Nagy dolog az, amikor ágyuk születnek, mikor az öntödéből kikerülnek az ércszörnyetegek, fényesek, hidegek, melyekben nincs élet, de amelyek ölnök, ezer és ezer embert pusztítanak el, ha az ember keze, az ember esze életet ad nekik. Kellemetlen borzongás fogja el az embert, ha arra gondol, hogy a ma még tiszta ágyu egykor, alkalomadtán fekete lesz a löporfüsttől és torkából a lánggal, a füsttel együtt halált fog okádni messzi térségekre. S most, hogy a béke, mint hirdetik, olyannyira szilárd, most egyre több ágyu születik. Sok ágyu, jó ágyu s nem régi szerkezetű, hanem gyorstüzelő ágyu. Ha halált osztogat, osztogassa sűrűn, hogy lehetőleg sok ember jajkiáltása vegyüljön a harczi zajba. Ma is két ágyu születéséről kapunk táviratot, mely így szól:

Berlin, január 25. Ma kerültek ki a *schwandaui* öntödéből az első új gyorstüzelő ágyuk. Fenn ez áll rajtuk:

*Hoch gloria et patria.*

Lenn pedig:

*Ultima ratio regis.*

Milyen megható, hogy az új ágyukra mindjárt jelmondatokat öntenek. Ez az ő keresztelőkjűk, s valljuk be, a *schwandaui* ágyukra jó mondatokat öntöttek. Különösen a második, az mond igazat: *ultima ratio regis*. Ha a királyok hajba keverednek, ha inog a trón, ha veszedelem fenyegeti a nagy hatalmat és nem tudnak magukon másként segíteni, akkor ott van az utolsó mód: az ágyu! Ez az ultima ratio és ennek segítenie kell!

— A szerb király keresztapasága. *Sándor* szerb király, mint már megírtuk, elvállalta *Barlovác* György budapesti szerb főkonzul újszülött fiának keresztapaságát. A főkonzulnak Bulyovszky-utcai palotájában ma volt a keresztelő, amelyen *Sándor* szerb királyt *Rasics* ezredes, főudvarmester képviselte. *Sándor* királynak életnagyságu arczképe előtt volt a rögtönzött oltár, ahol teljes ornátusban *Kosztits* Simon plébános végezte a szentelést. Az újszülöttet a szerb király nagybátyja emlékére *Mihály* névre keresztelték. Keresztelés után a főkonzul vendéger tiszteletére diszebedet adott, amelyen felköszöntöket mondtak *Barlovác* főkonzul, *Weisz* alkonzul, *Kosztits* plébános, lelkes szavakban ünneplve *Sándor* királyt és képviselőjét, *Rasics* főudvarmestert.

— Öröklékenység egy rendőrcsaládban. Ma érkezett prágai lapok megint azt újságolják, hogy a cseh főváros rendőrigazgatójának, *Dörfl* udvari tanácsosnak állása erősen ingadozik. Ez a *Dörfl* udvari tanácsos régi osztrák hivatalnokai családból származik, fia annak a *Dörfl* helytartótanácsosnak, aki a Bach-korszakban rettegő főnöke volt Torontál vármegyének mindaddig, míg az alkotmányos élet első pirkadásával kénytelen nem volt állítóztat

ben menekülni Becskerekéről. Így csak a hátrahagyott podgyászát zuzhatták darabokra. A fiának, a mostani prágai rendőrfőnöknak az a vétké, hogy szintén hű maradt a család jozefinisztikus hagyományaihoz és az összes prágai tüntetések alkalmával mindig kellenél jobban pártfogolta a németeket. Az atavizmus azonban nem elégszik meg ezzel; tovább működik a családban és a prágai rendőrfőnök ellen fokozódott a hangulat azért, mert az ő *fiai is* apáikra ütöttek és szintén ott vannak minden harcztéren, ahol germanizálni kell valamit. *Dörfl* ur fiai a német egyetem hallgatói Prágában és a legutóbbi diáküntetések alkalmával öök provokálták legjobban a cseh lakosságot. Ez különösen rossz vért szült és mérvadó helyen arra a következtetésre adott okot, hogy itt tulajdonképpen egy családi betegségéről van szó és így a terhelt udvari tanácsos nem maradhat tovább a rendőrigazgatói széken. Ha a fiai nem tüntetnek, bizonyosan nem sült volna ki a dolog róla. De így kisült róla. És el fog menni *Dörfl* ur. Az egyetlen rendőrfőnök, akít a fiai buktatnak meg, nem a tanácsosai.

— Veszett fejszének a nyele. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy *Ottocska* Géza, *Schossberger* Lajos jóságkormányzója, 26.800 forint elsikkasztása után megszökött. Mint ma értesülünk, az elsikkasztott tekintélyes összegből 500 forint megkerült. A megszökött jóságigazgató felesége ugyanis *Stettinből* 500 forintot kapott a postán. A pénz feladója *Ottocska* Géza volt. Ezt az összeget a rendőrség lefoglalta. *Ottocska* már valószínűleg Amerika felé vitorlázott.

— Viheder Resiczán. 1896. deczember 18-án *Resiczán* a Széchenyi-tárna hatodik szintjében tudvalevőleg rettenetes bányalég-robbanás történt, amelynek hetven bányász esett áldozatul. Az övmegek és árvák még jóformán le sem tették a gyászt, melyet elveszített szeretteikért és kenyérkeresőikért viseltek s tegnap este 10 és fél órakor ugyancsak a Széchenyi-akna hatodik szintjében ismét szerencsétlenséget okozott a bányalég. Ezuttal nem történt ugyan robbanás, de a viheder ledőntött egy szintfalat s megfojtott tíz bányászt. Öt ember még hiányzik s ezeknek a sorsáról sem tudnak semmi biztosat. A veszedelmes szinten, mely a Domán fatu alatt fekszik nagymennyiségű fojtó gáz fejlődött ki — épen úgy, mint a múlt évben; — a robbanás ugyan elmaradt, de a rettenetes levegő megfojtotta az ott dolgozókat. Valóságos szerencse a szerencsétlenségben, hogy a bányalég nem gyulladt meg, mert akkor még a tavalyinál is nagyobb katasztrófa történt volna. A bányafelügyelőség okult a múlt évi tapasztalatokból és olyan lámpákkal látta el a munkásokat, amely lámpák lángjához nem férhet hozzá a bányász. Az első mentést *Fleck* Adolf és *Ascher* Ferencz bányászok végezték, később segítségül jöttek *Gschwendtner* Albert bányafőmérnök, *Bieber*, *Knauk* és *Hosszmann* bányamérnökök, *Varga* és *Horváth* bányászok és *Király* István. A katasztrófa helyén huszonöt bányász dolgozott. Ezek közül tíz megfulladt. Ebből a tizből eddig ötöt huztak ki a romok közül. Ezek: a 26 éves *Korin* Zachariás, a 20 éves *Stéber* József, *Piszenszky* a 15 éves *Kittl* Nándor és a 40 éves *Jäger* Ferencz. A tárna bejárata előtt egy sereg asszony és gyermek jajveszékel és zokog. Várják az újabb áldozatokat s nem tudják, hogy melyiköket borította gyászba a katasztrófa.

— Mesterházy öngyilkossága. *Mesterházy* Kálmánt, az öngyilkos festőt holnap honzolják a törvényszéki orvostani intézetben. Csak az öngyilkos végrendeletét hajtják azzal végre, hogy a halott fel ne támadhasson „ebben a czudar világban”. A tetem ott fekszik a márvány asztalon. Az özvegy pedig, aki bár talán akaratlanul, de nagyon is pettezte a katasztrófát, torzsalkodik az egyetlen támaszát vesztett öreg édesanyjával. Ma délelőtt olyan lármát csapott férje gazdálalásról hagyott lakásán, hogy az egész ház kiállott a hallatára. Emlékekért ment oda, néhány apró festményt, vázlatot szeretett volna magával vinni. A kétségbeesett anya minden kis eszetvonásban a fiát látja, akít menyekeretett a halálba. Eléje állott az özvegynek. El ne vigyen semmit, mert az ő számára itt nem maradt semmi. A két asszonyt úgy kellett szét választani,

De az anya győzedelmeskedett s az özvegy zokogva futott le a lépcsőn, neki még annyi joga sincs, hogy férjének emlékét őrizze. De megszerzi az elégtételt az anyával szemben is, ő rendeztetni a nemzeti ezalonnal együtt — a temetési pompát. A szertartás a kerepesi temető halottas házában lesz. *Szász* Károly evangélikus református püspök végzi. A halott fölött *Margitay* Tihamér mond emlékbeszédet.

— **Személyi hírek.** *Vaszary* Kolos hercegeprimás rekedtsége miatt néhány napig senkit sem fogad. — II. *János* lichtensteini uralkodó hercege ma délelőtt Fiuméből a Pannónia gőzessel Dalmáciába utazott.

— **Terczevic alezredes ur!** *Gráczból* táviratozzák: A polgárság és a katonaság között levő viszonyt élénken illusztrálja a következő eset, mely egy *grácsi* leányiskolában történt. Legutóbb az iskolában egy a grácsi utczai botrányok közben szerencsétlenül járt német lakatosmester hátramaradt családja számára gyűjtést indítottak. *Terczevic* 27. gyalogezredbeli alezredes leányai, amikor hozzáfordultak a gyűjtők, azt mondták:

— *Nem adunk semmit a német kutyáknak, akiket igazán legjobb volna mind összelövdöztetni.*

Néhány nappal később a tornateremben a lányok körtáncot jártak. Ez alkalommal a német lányok *vonakodtak, az alezredes leányainak kezét nyujtani.* Amint erről az alezredes értesítették, azonnal megjelent a tornateremben és a leányokhoz beszédet intézett, amelyben rendkívül *hevesen nekiment a német nemzetieknek. Tutzon* igazgató, aki általános becsülésnek örvendő, rendkívül udvarias ember, erre bejött a tornaterembe és igyekezett megnyugtanni az alezredeset. Eközben szövegértésbe a leányok, minek a vége az lett, hogy az *alezredes kihívatta az igazgatót.* Ez eset sürgős interpelláció tárgya volt ma a grácsi tartománygyűlésen, ahol a polgármestert felkérték, hogy az ügy állásáról lehető leggyorsabban jelentést tegyen.

— **Kossuth Lajos mandátuma.** Tegnap volt 30 éve, hogy a czeglédi választókerület egyhangú lelkesedéssel — az Olasz honban bujdosó Kossuth Lajost választotta meg képviselőnek s 100-ta bizottság vitte ki Kossuthnak a mandátumot. Azóta minden évben megünnepezték ezt a napot s Czegléd közönsége tegnap is ünnepet rendezett a népkörben. *Barabás* Béla országgyűlési képviselő mondotta az ünnepi beszédet, visszaemlékezve 30 év küzdelmeire, dicsőítette az elhunyt szellemét. Az ünnep után 500 terítéki banket volt, melyen *Hegedűs* Károly volt képviselő a függetlenségi párt nevében mondott felköszöntőt. A banket után üdvözlő táviratot intéztek Kossuth Ferenczhez. Ugyanezen napon friss virággal diszítették fel Kossuth sírját is a kerepesi temetőben.

— **A titokzatos idegen.** A pozsonyi vasúti hidon — mint levelezőnk írja — a rendőrség letartóztatott tegnap egy rejtélyes embert, ki ijedt zavarával vonta magára a figyelmet. A városházán megmotoztatván, *Mázoch* János 39 éves mészáros nevére szóló tolonczlevelet találtak nála, amelyből az is kiderült, hogy e hónap 16-án szabadult ki a tropaui fegyházból, ahol *emberölésért* négy esztendő tült. Ez a tolonczlevél még titokzatosabbá teszi a dolgot, mert tudvalevő, hogy ezt a toloncz kísérelése szokta magával vinni. A rendőrség ennek következtében újabb büntényt sejt s nem lehetetlen, hogy a rejtélyes idegen hatósági kísérelését leütötte valahol az uton. A vizsgálatot erőlyesen folytatják.

— **Pofokodás a bálban.** A veszprémi polgári társaskör vasárnap éjjel bált rendezett, amelyet kínos incidens zavart meg. Két uri ember: *M. nagybirtokos* és az unokafivére *M. veszprémi* tekintélyes kereskedő a bálteremben összepofokodtak. Valami anyagi differencia volt közöttük, miért is a nagybirtokos beperelte az unokafivérét, akít el is marasztaltak az ügyben s aki ellen az árverést is elrendelték. Ez a kereskedőt különben is elkésztette s amikor a bálban meglátta unokaöccsét, odament hozzá és dühösen azt mondta neki:

— Szégyeld magadat!

A következő pillanathban pedig arcúl ütötte a birtokost. Ezt csak alig néhány ember vette észre.

A földbirtokos olyan konsternált volt a támadás miatt, hogy alig tudott szóhoz jutni. De aztán egyszerre megrohanta unokafivérét és ott a terem közepén elkezdte pofozni, verni, úgy, hogy alig tudták őket szétválasztani. Az eset a legkímósabb feltűnést kelti, lévén az ügynek mind a két szereplője köztiszteletben álló ember.

— **Szervusz, Móricz.\*** *Szarvasi* levelezőnk a következőket jelenti: A napokban a szarvasi uri kisasszonyok batyubálát rendeztek. Vacsora közben híre kelt, hogy a mulatságukra egy fővárosi lap saját külön tudósítót küldött ki. *Völgyi* Richárdnak mutatta be magát s nyomban konsternálta a szarvasiakat istenadta nagy tehetségével. A libamáj-pástétomnál egyik jelenvaló ügyvéd ezt a korszakos és általános helyeslésre talált megjegyzést kockáztatta meg a jövevényről.

— A hírlapíró tultesz Szilágyi Dezsőn.

Evet is a „saját külön,” mintha három hétig erre preparálta volna magát és ivott, mint egy pelikán. A menyecskék pedig a leányokkal versenyeztek, hogy a legjobb falatokat csejék a nagyétkü hírlapíró ur tányérjára. Hajnal felé volt, midőn a „saját külön”-t egy kollegája, aki a pesti vonattal érkezett, leleplezte tévedésből, ugyanis benyitott az Árpád-vendéglő batyubáljába és stentori hangon kiáltott a fővárosi lap képviselőjére:

— Szervusz Móricz! Csináltál-e sok üzletet?

Igy azután rövidesen kiderült, hogy a szarvasi uri kisasszonyokat felülletta *Völgyi* Richárd — bórben utazó ügynök. A batyubál rendezői csak azért haragsznak, mert annyi tengersok libamáj-pástétomok fogyasztott el.

— **Öngyilkos katona.** *Miskolczi* levelezőnk írja, hogy az ott állomásozó 5. gyalogezred *Mascin* János nevű közembere szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Mi vitte erre a kétségbeesett lépésre, nem tudják. Valószínűleg megunta az „arany” életet.

— **Az elaltatott fakeskedő.** A gyulai rendőrség két uri embert nyomoz, akik fufangos módon kirabolták a vasúti kocsiban *Klein* Sámuel bécsi fakeskedőt. A bécsi nagykereskedő Nagyváradról utazott s jól emlékszik, hogy Gyulán teljesen ébrenült s két közelében ülő uri ember eredt vele beszédbe. Emlékszik arra is, hogy utközben az egyik utitárs hirtelen üveget tartott az orra alá, melytől mély álomba merült. Pénztárczáját 63 forint tartalommal ellopták s Csabán az éj sötétjében elmenekültek. A fufangos fosztogatónak semmi nyoma.

— **Ki a hibás?** Párisban — mint levelezőnk írja — tegnap ítéletet hozott a bíróság ama dráma ügyében, mely múlt év december 5-én történt a poissy-i fegyház előtt. Az ott órágegen levő *Despruniers* nevű gyalogos a sötétben két alakot látott; ez a két alak *Creton* altiszt és *Bernard* gyalogos volt. Az ő rájuk kiállított, hogy álljanak meg és amikor a harmadik kiáltásra sem állottak meg, *Despruniers*, amint a regla parancsolja, fogta a fegyverét és rálőtt a közeledőkre. A golyó leterítette *Creton* altisztet, aki másnap meghalt. Halála előtt kijelentette, hogy nem haragszik *Despruniers*re és szeretné, ha nem büntetnék meg, mert csak az előírások szerint cselekedett. A tegnapi tárgyaláson *Despruniers* sirva erősítette, hogy ő csak kötelességet teljesítette.

— De miután őn megismerte az altisztet, a levegőbe kellett volna lőnie! — mondotta az elnök.

— Én nem is czéloztam, csak abba az irányba löttem, mert így parancsolták nekem.

Az elnök ama megjegyzésére, hogy ismernie kellett a szabályzatot, amely szerint csak szökésben levő fogolyra lehet, azt felelte a vádlott, hogy ezt nem mondták neki.

— Ugy érzi ön, hogy kötelességét teljesítette, amennyiben úgy cselekedett, amint önt kioktatták? kérdezte az elnök.

— Igenis, czredes ur.

— S mit gondol most? Mondja meg őszintén, mit érez? Nincs lelkiismereti furdalása?

— Sajnálom, és borzadok, ha arra gondolok, ami velem történt.

A bíróság ezután *felmentette a vádlott katonát.* Ezután a bíróság elnöke elhívatta azt a ser-

geant-ot, akinek parancsnoksága alá *Despruniers* és *Creton* tartozott és szigorú hangon a következőket mondta:

— A tárgyalás alatt nem akartam megmondani, miként vélekedem önökről, mert nem akartam a bírakat befolyásolni. Most, hogy az ítéletet kimondták, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy az ön ügytelensége, az ön megbocsáthatatlan könnyelműsége és az, hogy nem jól magyarázta meg a szabályzatot ennek a katonának, okozta azt a többé jóvá nem tehető szerencsétlenséget. Ön egy ember halálát okozta s ez örökké terhelni fogja az ön lelkiismeretét!

— **Szociállista a torony tetején.** Bárki mondjon hármít, mégis tény az, hogy a szociállisták nagyon ügyesen végzik az ő saját külön munkájukat. Elveiknek mindenütt tudnak híveket szerezni és a legkülönfélébb módokat eszelik ki, hogy a figyelmet magukra vonják. Az, amit ma művelt *Bécsben* egy szociállista, az is ritkítja pártját. Bécsben ugyanis, mint levelezőnk telegrafálja, nagy meglepetést szerzett a Szent István-téren sétáló közönségnek ma délután egy szociállista, aki a tűzörség számára készült ballustrade-ról röpiratokat szórt le az embertömeg közé. A röpirat Ausztria népeire, munkásaihoz, kisiparosaihoz, parasztjaihoz és nyomorban sanyúlódó munkanélküli lakosaihoz volt intézve. A kis papírlapra nyomtatott iratban el van panasolva, hogy Ausztriában 180,000 ember munka nélkül nyomorog és fázik. A röpirat továbbá élesen elítéli az obstrukciót, az osztrák nemzetiségek között való versengést. Aláírás gyanánt a „Reformer” című keresztényszociális lap egy munkatársának neve szerepel rajta. Jóllehet a rendőrség csak hosszabb idő múlva küldött egy gyalogkirendeltséget az István-térre, a közönség kezei közé csak nagyon csekély számú röpirat került, mert azok a torony kiálló részeiben fennakadtak. A rendőrség a tettest nem fogta el.

## SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

\* **Sauer.** Soha annyi szép asszony és leány - Vigadó nagytermében, mint ma este. Mert a zongorairodalom legnagyobb lírikusának, Chopinnak a műveiből telt ki Sauer Emil mai hangversenyének egész műsora. A lengyel poétának két szonátáján kívül vagy egy tucat apróságát kötötte hokrétába. Soha ennél illatosabb virágobstrukció! De Sauer is csudálatosabban játszott, mint valaha. Költészet és elementáris erő, gyöngédség és tűz, lírai hangulatok és ellenállhatatlan drámai akcentusok, mindezek belevegyültek játékába. Nem is mondhatni róla, hogy Chopinhól mindent „kihoz”, mert úgy tetszik, mintha még ő csempészne be minden harmadik taktusba egy maréknyi poézist: pedig mindaz benne van Chopinban, — csak ritkán halljuk. Leirhatatlan megilletődés fogja el az embert, ha hallja tőle a gyászindulót a Szonátából (op. 35); tündérújjakkal játszik ő a nocturneökből és bölcsődalokból; és nem emlékszünk, hogy a ráadásul játszott ges-dur etudeót valaki olyan szédültes tempóban vette vagy — vehette volna mint ma este Sauer. A Boleróban ujjai grációzusabban jártak, mint hajdan a Pepita lábai, nem is verték többé a billentyűket, hanem csábos apró pirouetteket csináltak és nyomukban édes hangok keltek. Sauer ma este megbabonázott nőket és férfiakat, műsorának teljes lejátszása után mindannyian benn maradtak a teremben és mámorosan tapsoltak. A művész saját szerzeményű etude-galoppjával rekesztette be a ráadások sorát.

\* **Kamarazene.** A *Grünfeld-Bürger* quartett a múltkor elhalasztott VI. hangversenyét vasárnap, január 30-án, délután 1 1/2 órákor tartja meg a következő műsorról: 1. Köesler: Vonósnégyes (G-moll) 2. Bátor Izidor: Hármás hárfára, hegedűre és gordonkára (hárfá: Mosshammer Román) és 3. Smetana: Hármás (zongora: Kelen Ida).

\* **Magyar művész Berlinben.** *Adorján* Jenő hegedűművész hazánkfa Berlinben nagy sikerrel hangversenyezett. A közönség elhálmozta tetszésnyilatkozataival. Adorjánt különben Lübeckbe szerződtették első hangversenymesternek és zenedai tanárnak.

\* Filharmoniai hangverseny. A holnapi filharmoniai hangverseny régieses műsora a következő: 1. Dvorák „Otello” nyitány (előszőr). 2. Schubert: a) „Greisergesang”, b) „Prometheus”, éneki Gura Jenő. 3. Liszt „Danté” szimfónia (I. rész: L'inferno). 4. Lowe: a) „Prinz Eugen”, „Archibald Douglas”, éneki Gura Jenő. 5. Schumann III. szimfónia (eszdur.) A zongorakíséretet Kerner István operaházi karnagy vállalta el. Az est dirigense Erkel Sándor.

\* Varney új operetteje. A „Fanchon asszony leánya” szerzőjének egy új operetteje került színre a parisi Cuny-színházban és nagy sikert aratott. Címe „Les demoiselles des Saint-Griens”. A szövegkönyv. amely Garzant és De Cottens műve, nem éppen új tárgyat dolgoz föl, de igen ügyes és mulatságos. Hőse, báró Cossu szenvedélyes régiséggyűjtő, aki most a pic-en-pointei ódon kastélyt is szeretné megszerezni. A kastély már egy teljes évszázad óta elhagyatra áll magában. Jogos örökösei Marguerite, egy vigkedélyt elvált asszony és Antoinette, aki tulajdonosnője egy kávéháznak, ahol a saint-cyrii tiszti iskola növendékei rendezvous-ikat tartják. Báró Cossu minden áron meg akarja akadályozni azt, hogy a nevezett hölgyek felbontsák a vegrendeletet, amelyből örökösik voltak kitűnnek. A jekedvű hölgyek a kadétekkal egyetemben bőségesen megtréfálják a bárót és végül ennek nagy kótséghesésére mégis csak birtokba veszik a vón kastélyt és barátaikkal kissé fantasztikus módon új életre keltik. Varney zenéje rendkívül friss és dalamos. Különösen tetszett egy quartett trombitakísérettel, az első felvonás finálé-tercetje és a harmadikban a vadászkürt melódiája.

\* Vendégszerelés. A miskolci színházban egy fiatal szubrett kellett nagy figyelmet. Gergely Gizának hívják és üde, szép megjelenésével, kedves hangjával és temperamentumos játékával nem közönséges sikert aratott. A „Náni”-ban és a „Nebántsvirág”-ban lépett föl és a közönség zajos tetszés nyilatkozatokkal honorálta erős talentumát. Legközelebb Pécsen fog játszani.

## Catherine.

— Bemutató a Comédieben. —

A Comédie Française bemutatta Henri Lavendan „Catherine” című négyfelvonásos vigjátékát. Lavenden néhány évvel ezelőtt, amikor a Vaudevilleben előadták Aurec herceg című darabját, sok rossz vért csinált, mert a francia főnemességgel maró gúnyral bánt el, — de csinált vele sok pénzt is. Most, úgy látszik, akadémiai tagságra pályázik, mert új vigjátékában az arisztokráciával szemben nagyon békés hurokat pengot.

Szép és nobilis szerepet oszt a nemességnek a társadalomban és ez ellen a Comédie Française bérlői aligha fognak tiltakozni, mert a Comédieben nem bérelnék szegény emberek és mert a „Catherine” nagylelkű hőseben a színház minden törrelátogatója magára fog ismerni vagy legalább úgy véli majd, hogy erre jogot formálhat. A leányokat is nyugodtan el lehet vinni a darabba, amely oly édes és ildomos.

A fiatal François de Contras herceg egy esodálatos anya neveltje. Tökéletes nemes, aki lekésül minden szépért, jóért és magasztosért. Aldozatkészségében elmegey odáig, hogy egy berlini tüzvész károsultjainak nagyobb adományt küld és nem is inkognitó. Egy napon beleszeret nővérének zongoratanítónőjébe, Catherineba.

Catherine mintaképe a fiatal leánynak, hozzá hasonlót csak a francia akadémia éreynydíjával hju-talmazott hölgyek közt találhatni. Családjának gondviselése, öreg apjának, egy szerény orgonistának támasza és fiatalabb testvéreinek nevelője.

François, a ki nem is sejti, hogy egy kissé excentrikus cousineja heves szerelemre gyúlt iránta, könyörgő anyjának, hogy Catherine-t fogadja menyétül. Ez alkalommal oly ékesszólónak bizonyul, hogy az előkelő matróna beleegyezik a házasságba. Sőt maga megy el az orgonistához és megkéri fia számára a leány kezét. Már szinte későn jön: mert néhány órával előbb a család öreg barátja, egy Georges Mantel nevű tudós kérte meg Catherine-t, és ez állandóan övére gondolva, nem is tagadta meg tőle kezét. Most, hogy a herceg is pályázik a

kezére, maga Mantel rábeszéli, hogy fogadja el a fényes ajánlatot; ő Catherine szerencséje érdekében lemond róla.

Ez a két felvonás tetszett a legjobban. François félelmi házasság után a nyárpolgári módon nevelt orgonistalányt már kezdi unalmasnak találni. Élénk családi érzéke is megrendült. Unalmában szellemes szórakozást nyújt neki cousineja, Helén, akinek most jó alkalma nyílik egy kis revanche-ra, amiért a herceg annakidején oly hideg volt iránta. François már legyőzöttnek érzi magát, amikor felesége egyszer kihallgatja egy beszélgetésüket. Mélyen meg van sértve és ott akarja hagyni férjét. De Mantel, a raisonneur, rábírja arra, hogy a csapodárnak megbocsásson és François meghatottan borul Catherine lábaihoz.

A szellemes dialóg és néhány igazán csinos epizód tartja e darabban a lelket, különben avultas és untatóan szentimentális lenne.

A Comédie művészei briliánsul játszanak. Le Bargy kifogástalan François, Pierson asszony bájos hercegnő, Worms megható Mantel és Féraudy rokonszenves orgonista. Laxa kisasszony, aki a czimszerepet játszotta, Moliére házában egyik legfiatalabb tagja. Csak részben elégitett ki, mert játékában még nincs meg a közvetlenség.

## Harcz a vaskalap ellen.

— Képzőművészetünk reformja. —

Mint értesülünk, a képzőművészeti társulat legközelebbi közgyűlése elé egy érdekes reformtervezet kerül, amelynek történetét és intenczióit a következőkben ismertetjük:

Évek óta a sajtóban, a közönségben és az első sorban érdekelt körökben mind gyakrabban és mind erősebben hallatszanak panaszok a magyar képzőművészet szomorú állapota fölött. Az elégedetlenség különösen az Országos Magyar Képzőművészeti Társulattal szemben jutott kifejezésre. Vádolták a társulatot tétlenséggel, nehézkességgel, szemére vetették, hogy a kikk-szellemet táplálja. A művészek panaszoktól, hogy a társulat laikus tagjai elnyomják az igazi művészi tevékenységet és avatatlan ítélőletük ellaposítja a társulat művészeti czéljait.

A mozgalom régi. Első nyílt kitörésének egy másik művészeti egyesület, a Nemzeti Szalon megalapítása volt a következménye. Sokkál komolyabb és mint látni fogjuk, sikeresebb volt a művészek egy másik tömörülése, amikor 1894-ben megalakították a Magyar Képzőművészeti Egyesületet. Ennek az egyesületnek csupán művészek: festők, szobrászok, réz- és fametszők lettek a tagjai.

Magától érthető, hogy amikor az új művészeti eszmék megerősödtek, az az egyesület volt az, amelyben a legtermékenyebb talajra találtak. Aki igazán szerettel foglalkoztak a művészettel, az elégedetlenek, az ujtók itt emelték fel a reform zászlaját. A küzdelem a „l'art pour l'art” zászlaja alatt kissé soká tartott. A klikkek, a birtokban levők makacs gárdájának az „ardeme” volt, amely kimondta, hogy nem hal meg, de magát meg sem adja és makacsul ragaszkodott nepotikus jogaihoz.

Végre győztek az elégedetlenek. Igaz, hogy a küzdelemben vaskos fegyverekhez kellett nyulni. Személyeket kellett támadni, sokszor kíméletlenül, míg végre a maradi gárda emberei elszégyelltek struczpolitikájukat és visszavonultak. Ajkukon az opportunizmus jelszavával és abban a felemelő tudatban tették ezt, hogy feláldozták személyüket. A képzőművészek egyesülete tavalyi márcziusi közgyűlésén ezért már nyílt vita tárgya volt a magyar képzőművészet szervezetének reorganizációja.

A Képzőművészek Egyesülete bizottságot küldött ki a reform tervének kidolgozására. A bizottság tagjai Zala György (elnök), Vajda Zsigmond, Tornay Gyula, Pállik Béla, Márk Lajos, Pap Henrik, Fényes Adolf, Basch Gyula és Ujváry Ignác voltak.

Azóta majdnem egy év múlt el. A bizottság nem nagyon sietett a munkájával. De munkája nem is volt könnyű.

Két gyökeres bajon kellett segíteni. A képzőművészeti társulat hibája az volt, hogy tagjai között

többségben voltak a nem művész, a laikus elemek. Ezeket aztán néhány befolyásosabb ember könnyen meg tudta nyerni magának és így hatalmas klikk keletkezett, amelynek a működése — vagy jobban mondva tehetetlensége — szomorú állapotokat idézett elő. A társulat nem volt képes az igazi magyar művészetet istápolni. Kiállításai gyöngék voltak, pályázatai sikertelenek, neveltjei között kevés volt a valóban erős tehetség és egyes művészeti ágak: a szobrászat, metszés és dekoratív művészet, teljesen elkallódtak. A Képzőművészek Egyesülete pedig veleszületett gyengeségben szenvedett: kevés taggal, csekély erővel nem tudott maradandót alkotni.

Erről az oldalról indul ki a reform: egyrészt megváltoztatni a képzőművészeti társulat szervezetét, a vezetést a művészek kezébe adni, másrészt megerősíteni a Képzőművészek Egyesületét, hogy ez a kizárólagosan művészi testület tehesen valamit.

Az első lépés a tervezet szerint az, hogy a Magyar Képzőművészek Egyesülete felveszi tagjai sorába a műépítészeket. Ezt határozottan nyereségnek kell tekinteni, mert a magyar műépítészek fiatal nemzedéke nem tudott érvényesülni a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület kebelében, ahol a mérnökök vannak túlnyomó többségben. Ez az erős művész-csapat most felszabadul a tétlenség alól. A reform módja az, hogy az Egyesület alapszabályainak hetedik paragrafusát így fogják módosítani:

„A m. k. egyesületének tagja lehet minden magyar honosságú festő, szobrász, műépítész és önálló kompozíciókkal foglalkozó fa- vagy rézmetsző, ha az egyesület tagjai sorába meghívja.”

Látnivaló, hogy ez az utolsó mondat már eleve is kizárja az egyesületből azokat, akik nem a szó magasabb értelmében vett művészek, például: az építési vállalkozókat, a műiparosokat stb.

A második lépés ezután következik. A Képzőművészek Egyesületének minden tagja egyszersmind legyen tagja a Képzőművészeti Társulatnak is, hogy így a társulatban erős művészi kontingens foglaljon helyet. Ennek a művész-csoportnak a segítségével ezután oly módon fogják megváltoztatni a társulat szervezetét, hogy a művészeti ügyek vezetése tisztán a művészek kezében legyen. E czélból a társulat tagjait olyképpen osztják be, hogy az eddig ugynevezett rendes tagok sorában elkülönítik egymástól a művészeket és laikusokat. Amazok lesznek ezután a rendes tagok, ezek pedig csak külső tagok.

A társulat elnökét és a pénzügyekben és egyéb nem művészeti ügyekben intézkedő bizottságokat a társulat összes tagjai választják.

A társulat művészeti juryját, kiállításrendező bizottságait és egyéb művészi ügyekben intézkedő vezetőit azonban kizárólag a művészek, vagyis a rendes tagok választják. A rendes tagok viszont — a művészeti ágak szerint — három szakosztályba csoportosulnak. Külön a festők és metszők, a szobrászok és a műépítészek. Minden szakosztály maga választja meg juryját, kiállító bizottságát és elnökét. Minden szakosztály önállóan intézkedik a saját művészeti ágának istápolásánál, külön rendezi kiállítását, maga itéli oda díjait.

A három művész-szakosztály által választott huszonnégy művész-tagból és a közgyűlés által választott huszonnégy nem művész-tagból alakul meg a társulat nagy választmánya.

Ez a választmány a következő bizottságokra oszlik:

1. A festészeti bizottság, amely a választmány festő tagjaiból,
2. a szobrászati bizottság, amely a választmány szobrász tagjaiból,
3. a műépítési bizottság, amely a választmány műépítész tagjaiból,
4. a gazdasági bizottság, amely az egész választmányból és
5. a jogi bizottság, mely szintén az egész választmányból alakul.

A 24-tagu művész-választmányban 16 festőművész, 4 szobrász és 4 műépítész foglal helyet. Az öt bizottság külön választott előadói alkotják az igazgatóságot.

Kötségtelen, hogy a művészeti ügyek vezetésén a döntő szerep a művészeknek jut. Ez volt a reform egyedüli célja. A társulatot eddig, művészeti dolgokban is, olyan igazgatóság vezette, amelyet a társulat nagyjából laikus tagjai választottak. Most ez megszűnik.

Ez a változás nagyjelentőségű év ha a reform sikerül, gyökeres fordulatot idézhet elő az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat működésében és utána egész képzőművészetünk jövő fejlődésében is.

## FŐVÁROS.

(A vízvezeték ügye.) *Halmos* János polgármesternél ma este értekelet volt a természetes vízszűrő fejlesztése és a mesterséges vízművek leszerelése ügyében. *Scherman* Adolf tisztiorvos, *Magyarovics* Illaden, a tisztí főorvos helyettese, *Kajlinger* Mihály vízműigazgató és *Piperkovits* Bátor tanácsjegyző vettek részt a tanácskozásban. A polgármester néhány olyan kérdésre kért itt felvilágosítást, amelylyel a holnapi közgyűlés elé terjesztendő jelentése nem foglalkozik s amelyekre a polgármester a jelentést kísérő beszédében akar kitérni.

(Sok a koldus.) A fővárosi egyet ma ülésén panasz volt a sok koldus ellen. Némelyik koldusszony két-három gyermekével kivonul az utra s valamennyit koldultatja. Az apróságok közül sok el is nyomorodik a hidegben, amit a hatóság nem nézhet összetett kézzel. Az egyesület a köztörvényhatósághoz fordul, hívja fel a főkapitány figyelmét a szomorú állapotra. Ez kerül legkevesebb fáradságba.

(Tisztelegés.) A fővárosi egyesület ma délután ülést tartott s azt határozta, hogy küldöttség útján kéri föl *Halmos* János polgármestert az egyesület támogatására. A küldöttség vasárnap délelőtt megy a polgármesterhez.

## Kinek van igaza?

— A kormány konfliktusa a fővárossal. —

A kereskedelmi miniszter értesítette a székes fővárost, hogy a *Jellinek* Henrik által a nyugati pályaudvartól kiinduló és a külső váci-úton és a Hungária-köruton át a közvágóhidig tervezett *viadukt-vasút* közigazgatási bejárása február 28-án lesz, ezenkívül értesítette a fővárost, hogy a czinkotai helyi érdekű vasut meghosszabbításaként s annak a város belsejébe való bevezetése céljából a verseny-útcza, csömöri-ut, kerepesi-ut és Kossuth Lajos-útcza az eskü-térig a föld alatt alagutban tervezett villamos vasut közigazgatási bejárását márczius 3-án tartja meg.

A miniszter felszólítja a fővárost, hogy erre a kétrétebeli közigazgatási bejárásra küldje ki a képviselőit.

Ezt a két miniszteri leiratot a székes főváros tanácsa ma délelőtt tartott ülésében tárgyalta s lehetőleg mereven állást foglalt a kereskedelmi miniszternek mindkét vasut dolgában tett intézkedésével szemben.

A tanács arra az álláspontra helyezkedik, hogy mindkét vasut tulajdonképen *közüti vasut* s azok engedélyezésében a miniszter nem respektálta a főváros autonóm jogait és anyagi érdekeit s azért azt javasolja a közgyűlésnek, hogy írjon fel a belügyminiszternek és kérje meg, hogy főfelügyeleti jogánál fogva védje meg a főváros jogát és anyagi érdekeit a kereskedelmi miniszter részéről történő támadások ellen, ezenkívül írjon fel a főváros a kereskedelmi miniszterhez, hogy a közigazgatási bejárásokra vonatkozó rendeletét vonja vissza s mondja ki, hogy amíg a miniszter a tárgyalásokat a rendes és törvényes mederbe nem tereli, a *közigazgatási bejárásokon nem vesz részt* és azokra képviselőt nem küld.

Ezt a minden áron való okvetetlenkedést a tanács a következőkkel próbálja megokolni.

A *Jellinek* által tervezett viadukt-vasut közüti vasut, mert a főváros területén kezdődik, azon halad és ott is végződik. A miniszter tehát, a főváros szerint, az 1887-ben a minisztertanács által kiadott szabályrendeletet nem respektálta, amely elrendeli, hogy a tervezők kötelesek a tervet a fővárosnak bemutatni.

A közgyűlés határoz a vasut létesítése dolgán s a területet elvben átengedi.

A kereskedelmi miniszter csak ennek a határozatnak a jogerőre emelkedése után rendelheti el a közigazgatási bejárást. De ettől eltekintve, a tervezett vasut *anyagilag* is érdekli a fővárost. A fővárosnak átalakítási szerződésében a főváros ugyanis kikötötte, hogy a közüti vasutársaság a főváros kivánságára a Hungária-köruton a villamos vasutat köteles kiépíteni. A társaság a terveket már be is mutatta. De ugyancsak a Hungária-úton építendő villamos vasutra adott be terveket az ipar- és kereskedelmi bank. A két tervezet most tárgyalás alatt van s így a közigazgatási bejárás a főváros határozatának prejudikálna. Már pedig a főváros, mint földesur, mindentől eltekintve, szabadon és függetlenül határoz a saját területe fölött.

A czinkotai helyi érdekű vasut meghosszabbítására vonatkozólag a tanács kijelenti, hogy benn a városban helyi érdekű vasutra nincs szükség, de helyi érdekű vasutat a főváros területén építeni az 1880. évi XLI. törvényezik értelmében nem is lehet. A miniszter rendelkezése tehát sérti a főváros autonóm jogát, mert a közutak fölhasználásáról a föld fölött és a föld alatt mint földesur egyedül a főváros rendelkezik. Sérti a miniszter rendelkezése a főváros anyagi érdekét, mert a kerepesi-úton, amely alatt a meghosszabbítást tervezik, már van villamos vasut, amelynek bruttóbevételeiből a főváros részesül. Ha a tervezett földalatti vasut kiépül, az föltétlenül csökkenteni fogja a már meglévő vasut bevételeit s ezzel csökkenti a főváros részesedését. De mindentől eltekintve, a főváros a helyi érdekű vasutnál részesedést nem köthet ki, a háramlás az államot illeti s a fővárosnak a törvény semmiféle befolyást nem biztosít.

A legzűrűbb az egész dologban az, hogy a fővárosi tanács nagyjölesen épen arra az 1881. XLI. törvényezikre hivatkozik, amelynek alapján neki *egyáltalában nincsen igaza*. Szép és tiszteltreméltó dolog az autonomia, de a törvény mégis csak törvény és feltétlenül nagyobb ur az országban, mint az autonomia. A főváros urai pedig szörnyen gyengén magyarázzák a törvényt s jogsértérről panaszkodnak ott, ahol arról szó sincs.

Vagy talán a szent autonomiának a rosszul felfogott értelme révén a fiumei reprezentanza kis babéraitra áhítzik a székes fővárosi tanács?

Előbb tévedésbe ejti a közönséget s aztán be akarja ugrasztani a közgyűlést, hogy egy együgyűséget kövessen el?

Mert itt konfliktusról szó sem lehet. Eltekintve attól, hogy igen üdvös dolog az, ha bármely ügy nem a főváros bizottságokkal terhes adminisztrációjának kátyus utvesztőjén intéződik el, a kereskedelmi miniszter *szigorúan a törvény szerint járt el*.

A fővárosi tanács és vele a tisztí főügyész a lapokban közölt véleményükben egész határozottsággal konstatálják, hogy az egyik esetben helyi érdekű vasut létesítéséről, a másik esetben pedig a magyar királyi államvasutak budapesti állomásait összekötő körpályáról, tehát nem közüti vasutakról van szó, és mégis azt állítják, hogy a miniszter törvénytelenül járt volna el, a mennyiben nem alkalmazkodott a fővárosi közüti vasutakra nézve szabályrendeletileg előírt eljárásához, a mely szerint a közüti vasut céljaira igényelt közterületek átengedése iránt előbb a fővárost elvi határozat hozatalára kell felszólítani és csak ezután rendelhető el a közigazgatási bejárás. Ez a rendelet a szóban forgó két vasutra egyáltalában nem alkalmazható és a miniszter az 1868-iki vasuti engedély-rendeletben biztosított törvényes jogkörében járt el akkor, a midőn elrendelte a kérdéses vonalaknak közigazgatási bejárását, tisztán abból a célból, hogy az engedélyezést megelőzőleg a vasutvonalaknak műszaki kivethetősége és feltételei a benyújtott tervek alapján az összes érdekelt tényezők közreműködésével megállapíthatassanak.

A közigazgatási bejárás eredménye alapján lesz a miniszter abban a helyzetben, hogy a vonalak létesítésére nézve határozzon és a székes főváros közönsége is csakis ezen elhatározás után lesz abban a helyzetben, hogy a kisajátításról szóló 1881. XLI. t.-cz. 6. §-a értelmében a *kezdeményezése nélkül a kormány által elhatáro-*

*zott vasutépítés ellen 15 nap alatt előterjesztést teheszen* a miniszternek, aki abban az esetben, ha a felmerült nehézségek kölcsönös felvilágosítás után meg nem szüntethetnének, a vasutvonalakra az engedélyt csakis a törvényhozás előzetes felhatalmazása alapján adhatja meg. Ebből a tényállásból kiténik, hogy a tanács a főváros közönségét egy olyan határozat hozatalára szándékozik rábírni, amelynek a törvényszerű előfeltételei nincsenek meg.

Emellett a tanács javaslata a legnagyobb mértékben illoyalis, mert semmiképen sem lenne összeegyeztethető a hatóságok kötelezőszerű magatartásával, ha a főváros közgyűlése a tanács javaslatát elfogadva, képviselőt a közigazgatási bejárásnál megtagadná, amely épen arra volna hivatva, hogy ott a tervezett vasutaknak általa képviselt köz- és magánérdekei megóvassanak.

Nem hiszünk, hogy a főváros közönsége a tanácsnak nagyon is sietve készült javaslatát elfogadjassa, mert a közigazgatási bejárásban való részvétel megtagadása minden ok és cél nélkül, a nélkül, hogy azáltal a főváros érdekei legkevésbé is biztosíthatnának, egyenes megtagadása volna a miniszter egy olyan rendeletének, amelyet az teljesen törvény alapján bocsátott ki.

Sajátságos különben, hogy a fővárosi tanács és a tisztí főügyész akkor, amikor a főváros jogait védeni akarják, nem a törvényre hivatkoznak, amely a fővárosnak a jogvédelmet biztosítja, hanem ismét azon a régi vesszőparipán nyargalnak, hogy a fővárost a vasutengedélyezési jog autonóm alapon illeti meg, aminek behizonyításával különben a főváros jogtudósai mind e mai napig adósak maradtak.

## VIDÉK.

\* (A Ludas Matyi szerzőjének háza.) A Csokonai-kör — mint *Debreczenből* írják — közelebb díszes emléktáblával jelöli meg *Fazekas* Mihálynak, a Ludas Matyi szerzőjének lakóházát, illetve a debreczeni kereskedelmi és iparbank ama nagy bérházát, amelynek helyén még nemrég szerényen húzódott, a modern új paloták között, Csokonai kebelbirtájának háza. A Csokonai-kör a bank anyagi támogatása mellett készített el az emléktáblát s ennek kidolgozásával *Tóth* András helybeli szobrászt bizta meg.

\* (Miskolc város szabályozása.) Miskolc város szabályozási bizottsága és építési szakosztálya együttesen részletes tervezetet dolgozott ki, melyet a képviselők között kinyomatva szétosztottak. A város által tervezett szabályozási és átalakítási művelet nagy költségeket fog okozni és csak évek során át lesz keresztülvihető. Első sorban elődázhatatlan a piacrendezés, az ehhez szükséges telkek megjelölése, kisajátítása, a forgalmat akadályozó szűk közök és objektumok eltávolítása, kibővítése, a szépiészeti szempontok tekintetbevételével.

\* (A kisjenői kaszinó közgyűlése.) A kisjenői kaszinó, melynek József főherceg is tagja, a tagok rendkívüli érdeklődése mellett ma tartotta évi rendes közgyűlését. *Králló* Gyula elnök megnyitván az ülést, felolvasták a titkári jelentést, melyből kiténik, hogy a kaszinónak jelenleg 146 tagja van. A könyvtár 855 kötetből áll, a pénztári felesleg 2497 frt 73 kr. A titkári és számvizsgáló-bizottsági jelentés tudomásul vétele után tisztújítás volt s azután társasvácsora.

\* (A kiszújhelyi kerületből.) A *Sipeky* Sándor lemondásával megüresedett kiszújhelyi kerületben a korteskedés már nagyban folyik. A néppárt jelöltje, dr. *Markovits* János nyitrai szemináriumi igazgató érdekében, elszántan küzd. A liberális párt jelöltje nem állít, hanem teljes erejével támogatja a pártönkivüli dr. *Roszival* István esztergomi kanonok jelöltjét, kinek érdekében dr. *Ruffy* Pál képviselő is a kerületben időzik. *Roszival* tegnap mondotta el programbeszédét. *Markovits* János ma érkezik a kerületbe.

\* (Ujenczozás Veszprém vármegyében.) *Veszprém vármegyében* a katonai ujenczozások márczius 19-től április 29-ig lesznek és pedig *Pápán*: márczius 19-től 28-ig, *Devecserben* márczius 30-tól április 4-ig, *Enyingen* április 6-tól 14-ig, *Veszprém*ben április 16-tól 23-ig és *Zirczen* április 25-től 29-ig.

\* (Jubileum hitközségi jegyző.) A pozsonyi orth. izr. hitközség szépen ünnepelte meg a napokban jegyzőjének, Grunfeld Vilmosnak 25 éves jubileumát. Mint levelezőnk írja, az ünnepek emlékére a hitközség összes alkalmazott tisztviselőinek 25%-kal felemelte az évi fizetését.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Bojcssev kapitányt halálra ítélték.**

*Filippopolisból* táviratozza tudósítónk: Ma délután öt órakor hirdette ki a törvényszék Bojcssev kapitány ügyében az ítéletet. Az ítélet kihirdetésre oly nagy közönség jött el, hogy nemcsak a törvényszéki terem, hanem a mellék-helyiségek is zsúfolásig megteltek.

A törvényszék *Bojcssev Decsko kapitányt és Novelics rendőrtörőnőket halálra ítélte.* Bojcssev Nikolát, a kapitány öccsét ellenben *felmentette.* Az ehtétek szóltanul hallgatták meg az ítéletet.

Sajátságos találkozás a véletlennek, hogy éppen ma egy esztendeje vezette *Bojcssev* oltárhoz a feleségét.

— **Az Intendáns sajtópörre.** Szalai Mihály lapszerkesztőnek és báró Nopcsa Elek volt intendánsnak egymás ellen indított sajtóperében a vizsgálóbíró már felhívta a feleket, hogy nyújtsák be a vádlevelet. A sajtópör előzményeit nemrégiben részletesen ismertettük. Az érdekesnek ígérkező esküdt-széki tárgyaláson báró Nopcsát *Eötvös* Károly, dr. Szalayt pedig dr. Falussy Árpád fővárosi ügyvéd fogja képviselni.

— **Kovács F. Sándor szabadlábán.** *Puskáriu* Gyula vizsgálóbíró ma délután egy órakor elrendelte a saarolás vétségével gyanúsított *Kovács F. Sándor* szabadlábára való helyezését. *Kisfaludy* László fogházfelügyelő délután harmadfél órakor engedte szabadon *Kovácsot*, akire a fogház iródjában édesanyja várakozott. *Holl* Jenő és *Szirmay* János pénzügyőri szemlések, akiket szintén gyanuba fogtak, igazolták a vizsgálóbíró előtt, hogy ők egy névtelen följelentésre hivatalos kiküldetésben jártak a bodegában.

— **A totalizátor.** *Fischl* Adolf és *Schönfeld* Lajos, két csinos fiatal ember, a Schimmelfeld-féle tudakozó-irodában volt alkalmazva, előbbi mint pénztáros, utóbbi mint könyvelő. E minőségben sok ezer forint ment a kezükön keresztül. A jó alkalom gonosz hajlamokat ébresztett bennük és csakhamar kiderült, hogy *Fischl* 2330, *Schönfeld* pedig 240 forintot sikkasztott. Ma vonták őket felelősségre sikkasztás büntetése miatt. Azzal védekeztek, hogy az elsikkasztott pénzt a lóversenyen veszítették el. A törvényszék *Fischl* 1 1/2 évi börtönre, *Schönfeld*et pedig *hat havi börtönre* ítélte.

— **Sajtópör a Petőfi-szobor miatt.** *Kolozsvári* levelezőnk táviratozza hogy *Bistritzer* *Wochen-schrift* ellen egy cikk miatt, melyet a Petőfi-szobor leplezése alkalmával közölt s melyben a magyar állam ellen izgatott, sajtópört indítottak. A végtárgyalást nemsokára megtartják.

— **A „Kladderadatsch” sajtópörre.** A Berlinben megjelenő *Kladderadatsch* című élcslap fölségsértési pörének a berlini országos törvényszék előtt ma volt a végtárgyalása. Az irodalmi és jogászai körökben nagy érdeklődéssel kísért pörnek a tárgya a következő: November 18-án a német császár a fölesketett ujonczokhoz ezt a beszédet intézte:

Üdvözöllek benneteket a mai napon, mint hadseregem katonáit, gárdámnak gránátosait. A zászlóra letett eskütokkal mint német emberek hűségét esküdtetek hazátoknak az Isten színe előtt, az Isten szabad ege alatt, az ő szentségére, ahogy ezt jó keresztényeknek tenniük kell. Aki nem jó keresztény, az nem lehet sem jó ember, sem derék katona és semmi körülmények közt sem teljesítheti kötelességét úgy, ahogyan azt a német hadsereg megköveteli. Tartsátok meg eskütoket és maradjatok hűek vallásotokhoz, ami a leg-erősebb védőbástya a külső és belső ellenségekkel szemben.

Erre a beszédre a *Kladderadatsch* november 26-iki számában így felelt:

Van a mohammedán vallásnak két pártja. Az egyik elismeri a török szultánt a próféta utódjának, a másik nem. Az a része, amely nem ismeri el, nem lehet derék katona, noha hű alattvalója a szultánnak. Miért nem lehet? Csakis azért, mert nem tartja uralkodóját a próféta utódjának is.

A lapnak egy másik részén ezzel a címmel: *Az égi hadseregből*, egy nagy kép volt, amelyen Nagy Sándor és Leonidas látható. Alá van írva: *nem keresztények.* Alattuk I. Napoleon és II. Frigyes ezzel a címmel: *nem jó keresztények.* Azonkívül egy ördög is ott áll a képen, a farkára kötött csomót nézi és azt mondja: *végre rájöttem, hogy miért kötöttem csomót a farkamra: az öreg Frigyeset akarom elvinni.* A mohammedánokról szóló példalázásban az államügyész felségsértést fedezett fel és Trojant, a lap szerkesztőjét törvényszék elé állította. A ma megtartott végtárgyaláson kihirdették az ítéletet, amely *Trojan szerkesztőt két hónapi fogházbüntetéssel sújtja.*

*Trojan* védőbeszédében a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A német császár szeret a néphez beszélni és így maga is el lehetett rá készülve, hogy valaki a nép nevében felelni fog neki.

— **Életre-halálra.** Tavaly egy szeptemberi éjszakán *Orbán* János kocsis, aki Haggenmacher gőzmalmában szolgált, csunyan összeveszett a pajtásával, *Tolonics* József kocsisal. A korcsmából hazajövet, tízögegy óra tájban, egyszerre érték a malom udvarára s *Tolonics* seprővel rontott neki ellenfelének. A dulakodás közben *Orbán* gyöngülni kezdett, mert *Tolonics* erősen szorongatta a torkát. Végző kétségbeesésében kést rántott s olyat szurt *Tolonics*-on, hogy az halálos sebtől vérezve rogyott össze. *Orbán* elfogták s ma már rabruhában állott fölülte törvényt a büntetőbírószág. Sárkány elnök öt kocsisat hallgatott ki az eset kiderítése végett, azután a szavazóbírákkal tanácskozára vonult vissza. Közben megérkezett *Tolonics* özvegy édesanyja és a huga, hogy kártérítési követelésüket is érvényessé tegyék. *Weisz* Ödon, *Orbán* védője ezt bejelentette a törvényszéknek, amely az ítélet kihirdetése előtt kihallgatta a vidékről fölkerült asszonyokat s valomásukra meg is eskette őket. Az ítélet egy évi és három havi börtönt rótt a szándékos emberölés büntetében elmarasztalt vádlottra, de vizsgálati fog-ságából három hónapot kitöltöttek vett.

## Az államrendőrség és a személyes szabadság.

— **A főkapitány ur figyelmébe.** —

Az utóbbi napok szenzációssá fölfújt eseményei a budapesti magyar királyi államrendőrség működésére terelik a közfigyelmet. Kétségtelenül üdvös dolog, ha a rendőrség buzgón, erélyesen vezeti a nyomozatokat, szorgalmasan egybegyűjti a bünjeleket, és azon van, hogy a bünvádi vizsgálat sikore meg ne hiúsíttassék. Üdvös dolog főként akkor, ha buzgósága közepett nem feledkezik meg arról, hogy a polgárokat elfogadható ok nélkül zaklatnia nem szabad, és ha tiszteli a személyes szabadságot, amelynek biztonsága minden jogállamnak első és legfőbb kritériumát képezi. Még az ugynevezett „rendőrállamokban” is aggodó gondossággal és nagy körültekintéssel járnak el akkor, midőn arról van szó, hogy egyes polgárokat megfoszszanak személyes szabadságuktól. Mert hiszen a letartóztatás egyenlő értelmű a nyilvános megbélyegzéssel, az erkölcsi halállal. A büntető bíróságok egy vád alá helyezők határozata megközelítőleg sem oly kompromittáló, mint a letartóztatás.

Hány esetben szüntetik meg a bünvádi eljárást a felsőbírószágok a vád alá helyezett egyénekkal szemben? És hány esetben mentik fel azokat, akiket jogerősen vád alá helyeztek? Hiszen tudvalevő, hogy 12.000 följelentés közül csupán 3000 kerül végtárgyalásra és e 3000 eset közül 8—900 fölmentéssel végződik.

És vajjon a fölmentő ítélet, vagy megszüntető határozat reparálhatja-e azt az óriási jogsérelmet, amelyet a följelentett egyén letartóztatása idézett elő?

Nos, az utóbbi idők eseményei azt bizonyítják, hogy a budapesti magyar királyi államrendőrség nem jár el azzal a körültekintő óvatossággal, amelylyel eljárnia kellene akkor, midőn a polgárok személyes szabadságáról van szó. Nem foglalkozunk a letartóztatott egyének kiletével s csupán a személyes szabadság általános elvét helyezzük előtérbe.

A törvényszéki gyakorlat értelmében helye van a letartóztatásnak: 1. főbenjáró bünpekben, elfogadható gyanukok alapján; 2.

*külföldiekkel* szemben, amikor megszökéstől tarthatunk; 3. visszaeső gonosztevőkkel szemben; 4. azokban az esetekben, ahol a vizsgálat vagy a nyomozat sikerének megőrzésétől tarthatunk, végül 5. szökésben levőkkel és csavargókkal szemben.

Ezekben az esetekben is csupán alapos gyanukokból van helye a letartóztatásnak, és ezen felül az eljáró hatóságnak vagy hatósági közegnek figyelemmel kell lennie arra, vajjon a följelentett egyént súlyosabb beszámítás alá eső cselekménnyel vádolják-e?

Akkor, midőn állandó lakással és állandó foglalkozással bíró egyének ellen valamely vétség vagy vétség kísérlete miatt emelnek panaszt, letartóztatásnak nem lehet helye, nem pedig főként akkor, ha a gyanúsított személy büntetlen előéletű. Ezt a magyar királyi államrendőrségnek tudnia kell, és bizonyára tudja is,

Nem rosszakaratot, nem tudatlanságot, de bizonyos könnyelműséget látunk a rendőrség eljárásában és tiltakozva emeljük fel szavunkat ez ellen az eljárás ellen a polgárok leg-szentebb jogának: a személyes szabadságnak megóvása érdekében.

Ami ma megtörtént egy könnyűvérű orfeumékesnővel, az megtörténhetik holnap bármely tisztességes, intelligens emberrel, a ki ellen akár boszúból, akár konkurrencziából alaptalan följelentést tesznek. Mert hiszen alaptalan följelentésnek ki van téve mindenki.

A *Benkő*-féle esetben például ép oly kevéssé volt helye a letartóztatásnak, mint amilyen elfogadható ok nélkül helyeztek fogságba egy *Gerő* Menyhért nevű urat, akinek meg is mondotta az eljáró hatósági közeg, hogy:

— *On ellen nincsenek ugyan adataim, de mégis itt tartom!*

Ami pedig a *Benkő* Rózsi-féle esetet illeti, elég, ha rámutatunk arra, hogy a budapesti királyi törvényszék a nagy garral folyamatba tett bünügyet tényálladék hiányában egyszerűen félretette.

A rendőrség tehát tényálladék hiányában napokon át fogva tartott egy embert, akit a törvénykezési gyakorlat értelmében még akkor sem kellett volna lecsuktatnia, ha az „á-litólagos” följelentésben foglalt tényállás való is lett volna, mert egy vétségnek kísérletéről volt szó, s miként a szabadlábára helyezést elrendelő végzésben olvastuk: „nem volt törvényes ok a fogvatartásra.”

A büntető bíróság tehát a sorok között leczkét adott ugyan a rendőrségnek, ez a leczke azonban vajmi kevés biztosítékot nyújt nekünk arra nézve, hogy a jövőben nem fognak ismétlődni az efféle esetek.

Hiszen csak tegnap történt egy újabb „eset”, mely szintén azt bizonyítja, hogy a főváros polgárságát ok nélkül zaklatja a rendőrség.

S . . . terézvárosi lakos, ügynök lakásán reggel 7 órakor megjelenik egy detektiv és átad a szobaleánynak *Bérczy* Béla rendőrkapitányhoz szóló sürgős idézést. Az álmából fölvert ügynök kiüzeni a detektivnek, hogy kilencz órára ott lesz a főkapitányságnál. A detektiv visszaüzeni, hogy öltözzék fel azonnal és menjen vele. Meg van rézműve az egész háznép; S . . . né sirva fakaad, pedig férje megnyugtítja, hogy nincs mitől tartania, mert nem nyomja a lelkét semmi bün. Kocsira ül a detektivvel, és a *Zrinyi*-utcába hajtát. A rendőrkapitány kiadja a parancsot, hogy vezessék a detektivek szobájába és ügyeljenek rá, nehogy megszökjék. És az ügynök éltlen-szomjan ott várakozik délig a detektivek szobájában s még csak nem is gyanítja, hogy mi okból vezették elő. Végre is a rendőrkapitány elé kerül, aki közli vele, hogy egy dusszardag eszkömpör jelentette fel, mert 300 forint provizóti követelt tőle s eközben arculütéssel fenyegette.

Ez az eset is eklatánsan igazolja, hogy bizonyos önkényeskedés kezd meghonosodni a *Zrinyi*-utcai palotában; az egyes rendőrhatósági közegek tulbuzgóságból visszaélnak a reájuk bízott nagy hatalommal a jog, az igazság és a szabadság rovására. A közérdeknek tesszünk szolgálatot akkor, midőn erre a törvénytelen eljárásra rámutatunk és felhívjuk rá a főkapitány ur figyelmét.

Bizunk a főkapitány jog- és igazságérzetében és meg vagyunk győződve arról, hogy ismert erélyével a felügyelete alatt álló hatóság kebelében helyreállítja azt a **jogrendet**, amelyet a főváros lakosságának személyi biztonságára megkövetel.  
Dr. Gutlus.

**A HIVATALOS LAPBÓL.**

**Kinevezések.** A földművelésügyi miniszter Budaházy Kálmán segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Böger László fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, dr. Magyar Győző segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá, dr. Ifj. Kövess György fogalmazó gyakornokot miniszteri segédfogalmazóvá, dr. Reusz Andor magyar királyi posta- és távirtdai fogalmazót és dr. Gothárd Kálmán szolgabíró-t fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókká, Bióch Ignác aligazgatói címmel felruházott miniszteri irodatisztet segédhivatali igazgatóvá, Késmárky Géza jószágigazgatósági irodatisztet miniszteri irodatisztó és Kátay Józsefet fizetéstelen miniszteri irodasegéd-tiszté, a földtani intézethez Bruck József hivatalistát a X. fizetési osztály 3. fizetési fokozatába és Lohótzky Béla miniszteri irodatisztét a XI. fizetési osztály első fizetési fokozatába hivatalistaként, Pietraszewsky Kázmér Géza miniszteri számgyakornokot miniszteri számtiszté, továbbá Zsilinszky Lászlót végleges és Földváry Józsefet ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri számgyakornokokká; az igazságügy-miniszter Gavaldó József líptózsentesbírói járásbíróági telekkönyvi átalakító díjnyelket az újvidéki törvényszékhez és Orbók Kálmán lugosi törvényszéki díjnyelket az alibunári járásbíróshoz irnokokká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Sfelea Mariska okleveles felső nép- és polgári iskolai tanítónőt a kolosvári állami tanítónoképző intézethez segédtanítónővé, Zelliger Anna okleveles tanítónőt a gyetvai elemi népiskolához rendes tanítónővé; a budapesti itélőtábla elnöke dr. Králik Dániel és Láng Mór ügyvédjelölteket, valamint ifj. Beniczky Kálmán végzett joghallgatót a budapesti itélőtábla kerületére díjaz joggyakornokokká; a beregszászi törvényszék elnöke a munkácsi járásb. mellé Kaposi Kiss Gyula munkácsi lakost a rutén-magyar nyelvre tolmácsoló, a nyíregyházi pénzügyigazgatóság Asztalos Árpád adóhivatali gyakornok-jelöltet a nyíregyházi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká; a nagy-károlyi pénzügyigazgatóság Strosz-Salamon gimnáziumot végzett tanult a nagy-károlyi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká; a dévai pénzügyigazgatóság Pop Tódor díjtalan adóhivatali gyakornok-jelöltet a hátszegi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

**Magyar név.** Kiskoru Schönberger Malvin és Lujza marosvásárhelyi lakosok „Sebstyén“-re; Kohn Henrik szatmár-németi lakos, valamint kiskoru gyermekei Lajos, Margit, Erzsébet, Irén, Ödön (Dániel) és Anna „Molnár“-ra; Bruchenthal Agoston hagyományfalvi állami tanító „Bihari“-ra; Mudura János hollószegi állami tanító „Finódi“-ra változtatták vezetéknevüket.

**Pályázatok.** Gyula-Varsádon (Aradvármegye) postamesteri, a tabi (Kaposvár) járásbírósnál díjnyel, a szombathelyi pénzügyigazgatóságnál fogalmazói, a nagyváradai ügyészségnél irnoki, a zilahi pénzügyigazgatóságnál irodai kezelési gyakornoki állás van üresedésben.

**Árverések a fővárosban.** Dalári Eduárd ingóságai IX. Ferenc-körút 2-4. január 28. Mautner József ingóságai VI. váci-körút 23. január 26. Özevgy báró Mán Józsefné ingóságai VI. Andrásy-ut 100. január 27. Glauber József ingóságai VII. király-utca 23. február 1. Somossy Károly ingóságai VI. nagymező-utca 17. január 28. Kohn Simon ingóságai VI. Dávid-utca 10. és Bötvös-utca 23/b. január 27. Haár Lázár ingóságai VI. Lázár-utca 13. január 26. Fischer Manó ingóságai V. Lipót-körút 34. január 28. Globotschnig Ernő ingóságai V. külső váci-ut 106. január 27. Gróf Berchtold Artur ingóságai IV. Kecskeméti-utca 7. január 26. Strohmayer Gyula ingóságai VIII. Jászmin-utca 21. január 27. Ramaszéder János ingóságai VII. Törökör, Ormágy-utca 9. január 26. Özevgy Propper Jenőné ingóságai VI. Teréz-körút 35. január 28. Molnár Lajosné ingóságai X. Kórháza, Gergeky-utca 46. január 26. Schwarczkopf Lajosné ingatlan V. Alkotmány-utca 22. január 31. Haszmann Istvánné ó-budai ingatlanai I. 19-utca 77. február 10. Mautner József ingóságai VI. Váci-körút 33. és Huba-utca 10. január 27. Zsigmondy Károly utóda cég ingóságai IX. Imre-utca 7. és IV. múzeum-körút 21. január 27. Rajcs Zoltán ingóságai VII. Murányi-utca 53. január 26. Paszárdi Rezső ingóságai IV. Molnár-utca 31. és 24. január 26. Mayer Péter ingóságai VII. Huszár-utca 4. január 26. A vidéken: Amsel Sámuel ingóságai Debreczenben február 7. Zamurovits Mlia ingóságai Tisza-Hegyesen (N.-Kikindaa). január 20. Szlankamenác Tósa ingatlanai Nagy-Becakereken április 12. Bereczki Márton ingatlanai Bia (Budapest), község-házánál február 12. Id. Rajcsok Máté ingatlanai Ocsova (Zólyom) község-házánál február 7. Miklea Pál ingatlanai Ozora (Pancsova) község-házánál március 17. Schwarcz Emánuel ingatlanai Miskolcon április 18. Turcsányi István ingóságai Emődi pusztán (Nyitra) február 7. Gruity Milos ingatlanai D.-Szt.-Iván (Újvidék) község-házánál február 9. Papik Miksa ingatlanai Temerin (Újvidék) község-házánál február 19. Pittnauer András ingatlanai Rajka (M. Övár) község-házánál február 21. Ocskay István ingatlanai Beregszászon március 28. Radovánov Juca ingatlanai Pancsován március 5. Btegyán Volitska Viktor ingóságai Bábóhán (Alyogy) február 1. Reiner Ignác ingóságai a Hémanory-féle pusztán (Árad) január 31. Advokát Salamon ingóságai Nagy-Károlyban január 28. Ifj. Tegze Zsigmond ingóságai F.-Almásd (Halmi) február 3. Dulics István ingatlanai Szabadkán február 12. Czrnkovits Fábán ingatlanai Szabadkán február 15. Steigenberger Armin ingóságai Kolosváron január 27. Csursics Dávid ingatlanai Újvidéken február 7.

**ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.**

4023 sz. előfizető. A dolognak magában az illető miniszteriumban nézetünk utánna s információinkat levélben megírjuk önnek.

T. J. Szeged. A kérdéses cikksort örömmel vesszük, minél előbb.

O. B. Balaton-Füred. Miután ügyvédje mítsem tett eddig az ügyben és úgy látszik nem is akar tenni, legjobb lesz, ha a pert más ügyvédre bizza. Magáról az ügyről nem nyilatkozhatunk, miután annak részleteit nem ismerjük.

Aida. Ön arra az ártatlan kérdésre nézve kéri véleményünket: „Elítélendő-e egy 16 éves leány, ha öt egy férfi megcsókolja és ő nem szól semmit, sőt továbbra is jó viszonyban van vele?”

A redakcióban megtartott esküdtészi eljárás eredménye következtében hangzik: valamennyi legényünk fölmentő szavazatot adott, ellenben az összes lányos apák „életfogytiglani kettős rabságra” ítélik a szent házasság gyűjtő fogházában az illető csókolóvaj urral.

Egyébiránt az urakkal való csókolózás, ennek a mama előtt való elhallgatása s a csókos urakkal való jó viszonylat tekintetében az összes 16 éves leányoknak a legnagyobb óvatosságot ajánljuk.

Szenzáció. A kérdéses „lap” létezéséről nincs tudomásunk s így arról véleményt sem mondhatunk. Önnek sem ajánljuk, hogy efféle titkos lapok iránt érdeklődjék, mert ezt az érdeklődést rendszerint igen drágán szokták megfizetni a becsapott jóhiszeműek.

L. L. H. szent György. Már nem emlékszünk január 4-én beküldött közleményére, melynek lapunkban meg nem jelenése miatt reklamálni méltóztatik. A mellőzésnek nyilván az volt az oka, hogy a kérdéses közlemény nem volt közérdekű, e nélkül pedig hiába tartalmazza egy hír „a tiszta valóság kifejezését”, nincs joga a nyomdafestékre. Ha azonban a szóban forgó dolog nyilvánosságra jutása önnek magán érdekében áll, akkor az a nyílttérbe tartozik s méltóztatnék közlése ára iránt a kiadóhivatalnál tudakozódni.

B. S. Budapest. Szombati bálokról szerdai lapban írni nem lehet. Ilyen türelmet csak havi folyóiratok és évi szemlék engedhetnek meg maguknak.

**NYILTTÉR.**

Házás február 11-én  
**Eugen herceg szobor sorsjegyek 50kr.**  
Főnyer. 75.000 kor. értékben. Ajánlja:  
Lestly H. Károkkól-1. Sternweil és Kober, Ferecz József-10r 6.

**Vetni való árpa és búkköny**  
kapható: **Weisz Józsefnél.** 415  
BUDAPEST, V. ker., Béla-utca 6. sz. és Miskolcon.

**KÖZGAZDASÁG.**

**Közgazdasági táviratok.**  
Berlin, január 25. Májusi járadék 102,30, Ezüst járadék 102,30, Osztrák aranyjáradék 103,40, Magyar aranyjáradék 103,25, Magyar koronajáradék 99,80, Osztrák hitelrészvény 224,10, Osztrák-magyar államvasut 145,50, Déli vasut 35,20, Osztrák bankjegy 170,15, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 80,90, Rövid lejáratu váltó Londonra 20,39 1/2, Orosz bankjegy 216,50, Olasz járadék 94,40, Laura-kohó 182,60, Harpen, 179,90, Olasz központi vasut. 134,75, Török sorsjegy 116.—.  
Az utóközszén: Osztrák hitelrészvény 224,10, Osztrák-magyar államvasut 145,50, Déli vasut 35,25, Magyar aranyjáradék 103,25, Disconto-társaság 201,30.  
Páris, január 25. Új 3%-os francia járadék 101,80, 3%-os francia járadék, 103,20, 3 1/2%-os francia járadék 107,50, Osztr. földhitelintézet 92,83, Osztrák-magyar államvasut 132, Länderbank 492, Osztrák aranyjáradék 104,15, Déli vasuti elsőbbség 390,75, Alpesi bányá 317, Török dohányrészvény 292,20, Török sorsjegy 112,50, Olasz járadék 93,57, Spanyol kölcsön 60,57, Meridional 679, Ottománbank 558,50, Rio, Tinto 680.—, Debeers 757.—, Eastland 133,50, Chartered 78.—, Randfontein 52,50. Az irányzat lanyha.  
New-York, január 25. (C. T. B.)  
január 25. január 24.  
cents cents  
Búza január 106 3/8 107  
májusra 95 3/8 95 1/2  
júliusra 89 89  
Tengeri májusra 84 1/8 84

Chicago, január 25. (C. T. B.)

	január 25.	január 24.
	cents	cents
Búza májusra	93 7/8	93 1/2
Tengeri májusra	29 1/8	29

**Ipar és kereskedelem.**

**A párisi kiállítás.** Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás első és harmadik csoportja gr. Csáky Albin elnöklése alatt tegnap ülést tartott, amelyen Lukács Béla kormánybiztos különösen három érdekes tervre hívta fel a bizottság figyelmét. Ezek szerint bemutatandók volnának az országban egy évben megjelent összes nyomtatványok és ugyanily módon a hirlapirodalom termékei is, esetleg egy díszesen kiállítandó könyvtár-szobában, ami kivált nemzetiségi szempontból bir fontossággal és fel fogja tüntetni a magyar nyelv és irodalom nagy tulsulyát az országban megjelenő más nyelvű irodalommal szemben. A bizottság köszönetet szavazott Berzevicy Albert és Wartha Vinczének, nemkülönben az előadónak eddigi buzgó fáradozásaiért a program összeállítása körül.

**Csőnyitások.** Káldor Soma kunszentmártoni kereskedő ellen a szolnoki kir. törvényszék részéről. Csődbiztos Pálka Kálmán törvényszéki bíró; tömeggondnok Neuberger Márk ügyvéd; bejelentési határidő április 9; felszámolási határidő május 6. — Zentai ipar- és terményszövetkezet felszámolás alatt ellen a szabadkai kir. törvényszék részéről. Csődbiztos Oláh Ferencz törvényszéki bíró; tömeggondnok Pollák Ignác zentai ügyvéd; bejelentési határidő február 25; felszámolási határidő március 8. — Keleti Dezső budapesti kereskedő ellen a budapesti kir. törvényszék részéről. Csődbiztos Lauffer Gyula törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Székely György ügyvéd; bejelentési határidő április 1; felszámolási határidő április 28. — Biheller Gyula mosoni kereskedő ellen a besztercebányai kir. törvényszék részéről. Csődbiztos Traeger Zsigmond törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Strausz Móríc t.-szentmártoni ügyvéd; bejelentési határidő március 1; felszámolási határidő március 7. — Popper Kálmán zsolnai kereskedő ellen a trencsényi kir. törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Brandis Pál törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Spitzer Ignác zsolnai ügyvéd; bejelentési határidő március 10; felszámolási határidő március 28. — Jakobovics Adolf nyíregyházi kereskedő ellen a nyíregyházi kir. törvényszék részéről. Csődbiztos Mráz János törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Korányi Endre nyíregyházi ügyvéd; bejelentési határidő április 1; felszámolási határidő április 30. — Tenger Gottfried szombathelyi butorkereskedő ellen a szombathelyi kir. törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Prugberger Vince törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Tobisch Ferencz szombathelyi ügyvéd; bejelentési határidő március 30; felszámolási határidő április 19. — Kovács István komáromi kereskedő ellen a komáromi kir. törvényszék részéről. Csődbiztos Skoday László törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Weisz Miksa komáromi ügyvéd; felszámolási határidő február 5.

**Csőmegszüntetések.** A Lipjovecz Miklós marososszigeti butorkereskedő elleni csőd, a Neustadt Izidor bajai kereskedő elleni csőd, a Ruttkay Béla besztercebányai lakos elleni csőd megszűnt.

**Kőbányai sertsáplacz,** január 25. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 50—51 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klgig terjedő súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronk 250 klgig terjedő súlyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli súlyban) 50—51 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 49—50 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 48—49 krajczárig. Sertsáplaczszám: 1898. január 23. napján volt készlet 19.551 drb, január 24-én felhajtott 376 drb, január 24-én elszállított 654 drb, január 25-én maradt készletben 19.273 darab. A hizott sertsás üzletirányzata változatlan.

**Budapesti konzum-sertsáplacz,** január 25. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székes-fővárosi konzum-sertsáplaczra 1898. január 24-én érkezett 555 drb. Készlet január 22-éről 259, összes felhajtás 814 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 697 drb.; elszállítatlan maradt 117 drb. Napi árak: 120—180 kilós 50—52 kr., 220—280 kilós 50—51 kr., 320—380 kilós 49—51 kr., öreg nehéz 49—50 kr., malacz 47—49 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

**Budapesti szurómarhavasár,** január 25. A mai vásárra felhajtottak 298 drb belföldi és 11 db rugott élő borjut, 53 drb élő bányt. Napi árak: Bány párja 5—8 forint, belföldi borju 40—42 frt 100 kilonkint élő súlyban. Felhoztaik továbbá leölt állatokból 117 drb belföldi, 102 drb galiczai, 94 bécsi borjut, 110 drb bányt. Napi árak: belföldi borju 40—45 frt, galiczai borju 50—46 frt, bécsi borju 40—48 frt, kivételesen 52 frt 100 kilonkint vágó súlyban; bány párja 3 1/2—9 frt.



Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámló árfolyamok
	január 25.		január 24.		
	penz	ár	penz	ár	
márcs.	11.80	11.61	11.71	11.73	—
sept.	9.40	9.41	9.85	9.87	—

Rozs.

Készárúzet rozszban: Csekély üzlet volt, változatlan áron.

Előfordult eladások rozszban.

menyiség mázában	ó vagy uj	származás	minőség	átadási hely	ár, netto 100 Kgr. kint	Kész vagy 8 óra
200 100	uj	pestvidéki	—	Budapest Par.	8.80 8.52 1/2	8 h. Kp.

Hivatalos jegyzések rozszban.

ó vagy uj	faj	hektoliterenkinti súly		100 kilogramm készpénz ára	
		70—72 kilogrammban	szál.	frtól	frtig
uj	elsőrendű	70—72	8.50	8.55	8.55
uj	másodrendű	70—72	8.45	8.50	8.50

Raktárállomány rozszban: A közraktárban 39.800 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 8919 métermázsza.

Határidőüzlet rozszban. Tavaszi rozszban élénk forgalom volt, tartott áron.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Határidő	Délutáni és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	8.57	8.58—97 58	8.59	8.53	8.57	8.57

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámló árfolyamok
	január 25-en		január 24-en		
	penz	ár	penz	ár	
márczius	8.58	8.59	8.52	8.54	—

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Árpa. Finom áruban élénk kereslet volt, szilárd áron. — Különösen tisztavidéki árpát keresnek. Zab változatlan. Tengeri lanyha, csekély forgalom mellett.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

menyiség mázában	ó vagy uj	ár	minőség	átadási hely	ár, netto száz kilogr. kint	készp. vagy 8 óra
100	uj	zab	—	Budapest	8.80	—
100	uj	zab	—	—	8.47 1/2	—
100	uj	zab	—	—	8.33 1/2	—
100	uj	árpa	—	Szarvas	6.40	—
100	uj	árpa	bukonyos	Lajosmizse	7.35	—
100	uj	árpa	—	—	7.55	—
100	uj	tengeri	—	Kisújszállás	4.85	—
100	uj	tengeri	—	Budapest	5.15	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	ó vagy uj	Faj	Hektolite- renkinti súly kg.-ban	100 kg. készp.	
				frtól	frtig
Árpa	uj	takarmány egészen való sörfordéi	60—62 62—64 64—66	6.50 6.70 6.80	6.50 7.40 8.50
Zab	uj	—	69—71	6.30	6.65
Tengeri	uj	bánási másnemű	—	5.10 5.05	5.15 5.10

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 46.800 métermázsza árpa, 13.390 métermázsza zab, 78.600 métermázsza tengeri. A nyugati pályaudvarban 4087 métermázsza árpa, 2470 métermázsza tengeri.

Határidőüzlet takarmányfélékben: Ugy engeriben, mint zabban alig volt forgalom tartott áron.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délutáni és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
		penz	ár	penz	ár	penz	ár
Tengeri	május	5.22	5.21—20—19	5.20	5.20	5.19	6.19
Zab	julius márcs	6.82 6.82	—	6.83	6.81	—	—

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	déli tőzsde zárlata				Leszámló árfolyamok
		január 25-en		január 24-en		
		penz	ár	penz	ár	
Tengeri	május	5.19	5.21	5.19	5.21	—
Zab	márczius	6.82	6.84	6.88	6.89	—

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi január hó 23. este 6 óráig január 24. este 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi köze:

Az áru megnevezése	Erkezett		Elszállított	
	vasúton	hajón	vasúton	hajón
m é t e r m á z s z a				
helyi forgalomban				
búza	2809	—	2809	—
rozsa	—	—	—	—
árpa	809	—	809	—
zab	1474	—	1474	—
tengeri	808	—	808	2071
Összesen	5399	—	5399	2071

Az áru megnevezése	Visszkivétel céljából való behozatalra előj. mennyi- ség méterem.	Az áru megnevezése	A visszkivé- telre előjegyzett mennyiség me- termázsokban
búza	982	buzaliszt	998
rozsa	—	rozsliszt	—
árpa	—	arpaliszt	—
Összesen	982	Összesen	998

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 25.

A prolongáció, mely a mai tőzsdének kora reggeli teendője volt, simán és könnyen folyt le, lévén pénz bőségben, az ellátni való áru pedig csak szerényebb mennyiségben. Fizettek: Osztrák hitelért 35—50 krt, Magyar hitelért 45—50 krt, Osztrák államvasutért 60—70 krt, Leszámitolóért 20—25 krt, Jelzálogért 45—50 krt, Rimamurányiért 40—50 krt, Villamosért 60—70 krt, Közútiért 70—90 krt. Az üzletet aztán az a bécsi hír élénkítette meg, hogy a kölcsönt, melyet Bécs városa hetek-hónapok óta keresett egész Európában, végre megkötött a „Deutsche Bank“-kal. Erre Bécsben nagyobb mennyiségben kezdtek vásárolni mindazon papirokat, melyekre az üzlethöz hasznó háromolhatik; és az így teremtett kedvező hangulat megjavította az egész értékvásárt annyira, hogy a többi értékek legalább megtartották eddigi árukat. Az igaz, hogy ezekben az üzlet nem volt nagyon jelentékeny. A berlini telefon azonban déli megszólalásával nagyon lehangolta a vásárlási kedvet, jelentvén, hogy ott a helyi értékek föltűnően gyengék. E gyöngeség a német közbányokra nézve később határozott lanyhasággá fajult; így például a harpen-ieket, melyek legerősebben voltak támadva, árban leszállították egész 4%-kal, ami a Németországban szokásos számítás szerint 24 márkát tesz ki egy-egy részvény-nél. Ily események behatása alatt az üzlet teljesen megállt nálunk is, Bécsben is; amennyiben aztán megint megindult, csak hátrafelé haladhatott az árakban. A délutáni zárlat ezt világosan mutatja. Csupán a közúti maradt meg a 404 forint magaslatán, de ebben benne van a 80 krajczár prolongáció is.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 383.—382.25. Jelzálog bank 275.25—274.75 Osztrák hitelrészv. 357.40—357.—, Osztrák-magyar államvasut 343.10—342.50 Közúti vaspálya 406.—405.—, Villamos vasut 278.—277.75.

Délutáni 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 357.10, Magyar hitelrészv. 382.50, Aranyjárdék 121.15, Koronajárdék 99.40, Leszámitoló bank 253.—, Jelzálogbank 274.—, Rimamurányi 248.50, Osztr.-magy. államvasut 343.—, Ipar- és kereskedelmi bank 104.50, Déli vasut 81.—, Közúti vasut 405.50, villamos vasut 277.75.

A délitőzsdén előfordult kötések: Koronajárdék 99.45—99.50, Kereskedelmi társaság 208, Salgótarjáni 599—600, Közúti vasut 405—404.—, Villamos vasut 277.75—277.—, Magyar hitelrészvény 382.15—382.30 Magyar ipar- és kereskedelmi bank 105.—, Osztrák hitelrészvény 357.20—356.60, Osztrák-magyar államvasut 342.75—342.25, Ujlaki tégtagyár 278, Ankeripar 152, Adria 214.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— frt; 8 napra 5.—6.— frt; utoljára 10.—12.— frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	Január 25.	Január 24.
Magyar aranyjárdék	121.—	121.—
Magyar koronajárdék	99.30	99.30
Magyar hitelrészvény	382.—	381.—
Magyar ipar és keresk. bank	105.50	104.75
Magyar jelzálogbank	274.—	274.—
Magyar leszámitoló bank	252.75	252.75
Rimamurányi vasmű	248.50	248.75
Osztrák hitelrészvény	256.10	256.10

Déli vasut	81.25	81.25
Osztr.-magyar államvasut	342.—	342.—
Közúti vaspálya	400.—	403.—
Villamos vasut	277.25	276.—

Az utótőzsdén: Osztr. hitelr. 356.90—356.— Magyar hitelrészv. 381.75—381.25, Osztrák-magyar államvasut 342.25—342.—, forinton kottetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

	Január 25.	Január 24.
Osztrák hitelrészvény	356.—	357.—
Magyar hitelrészvény	381.25	382.—
Osztr.-magyar államvasut	342.—	342.25
Leszámitoló bank	252.50	253.—
Jelzálogbank	273.50	274.—
Rimamurányi vasmű	248.50	248.50
Közúti vaspálya	401.50	401.75
Villamos vasut	277.—	276.50
Ipar és keresk. bank	105.50	104.75
Déli vasut	81.—	81.25

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, január 25. Zsiradékárak irányzata szilárd; l. mm. városi disznózsír 54.50—55.25 frt, szilva és szilvaif változatlan. Vörös heremag közepszerű 33 frt métermázsánként.

Hivatalos jegyzések.

Faj	Ar 100 kilo- grammonként	
	Penz	Áru
Disznózsír ingyen hordó	54.50	55.—
Szalonna	—	—
marar la legeszarított vidéki városi legeszarított, 4 darabos	48.—	49.—
3	48.—	50.—
füstölt	55.—	58.—
Szilva	—	—
Boszniai, 1897. évi usance-minőség	15.50	16.—
Rész ár	100	17.—
Zsákkal együtt	85	19.50
jon, gyűjt, lezta, súly helyett	100 darabos	14.25
szerial	100 darabos	18.—
85	19.—	19.50
Szilva Határidős Minőség 500 grammaonként	—	—
Boszniai, usance-min.	—	—
120 darabos	—	—
100	—	—
85	—	—
Szerial	—	—
usance-min.	—	—
100 darabos	—	—
85	—	—
Szilvaif Rész ár ingyen hordó	szlavlóniai 1897.	19.50
szerial	1897.	17.50
Szilvaif Határidős ingyen hordó	szlavlóniai szerbiai	—
—	—	—
Heremag	—	—
Lucerna magyar, 1897	48.—	52.—
Vörös aprószemű 1897	80.—	82.—
Vörös közp. szemű 1897	84.—	86.—
Vörös nagy. szemű 1897	40.—	43.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, jan. 25. A vásári forgalom: Huszál a forgalom esendes, árak csökkentek. Baromfiál lanyha, árak szilárdak — Halban esendes, árak szilárdak. — Tej és tejtermékek nál esendes. Tojásnál esendes, árak csökkentek. — Zöld-ségnél esendes. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél esendes. — Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 46—53 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—64 frt, II. 48—52 frt. Sertésbús elsőrendű 50—54 frt, vidéki 46—49 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbasz füstölt 72—90 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 54—56 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.00—1.50 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.20 frt. Lud bízott kilonként 0.50—0.55 frt. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 drb) 35.5—37.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.50 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—5.— frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 08—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—80 frt. Vaj-tea kilonként 1.00—1.40 frt. Burgonya-rózsa 100 kiló 2.00—2.80 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.60—3.20 frt. — Halak. Harsa (élő) 0.35—1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40—1.— frt 1 kiló. Ponty dunai 0.42—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, jan. 25. Pénomított szesz nagyban 55.75—56.— frt, kicsinyben 56.25—56.50 frt. Élesztőszesz nagyban 55.75—56.— forint, kicsinyben 56.50—56.75 forint, Nyersszesz adózva nagyban 54.75—55.— forint, kicsinyben 55.25—55.50 forint. Nyersszesz adózatlan (exknt) 15.—15.25 frt. Denaturált szesz nagyban 19.25—19.50 frt, kicsinyben 19.75—20.— frt. Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül, bérmentve budapesti vasutállomáshoz szállítva. (Készpénzfizetés mellett értendők.)

Bécs, jan. 25. Kontingens nyersszesz nagyban azonnali szállításra 18.10—18.30 frton kelt el. Zárlatjegyzés 18.1018.30 frt.

Prága, jan. 25. Adózott tripló szesz nagyban 54.—54.25 frton. Adózatlan szesz 17.—17.25 frton jegyeztek.

Triest, jan. 25. Kivitel szesz tartályokban szállítva január 11 forint és február-aprillisi szállításra 10 1/2—10 3/4 frt.

Berlin, jan. 25. Szesz helyben 39.60 márka = 22.20 frt. fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literesüzalek. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, jan. 25. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 39.90 márka = 22.57 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, jan. 25. Szesz (50-es) pr. november 57.20 márka = 33.64 frt; szesz (70-es) pr. november 37.90 márka = 22.22 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, jan. 25. Szesz nov.—decz. 19.50 márka = 11.47 frt; decz.—jan. 19.—márka = 11.17 frt; jan.—febr. 18.50 márka = 10.88 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, jan. 25. Szesz folyó óra 44.50 frk = 23.40 frt; decz-re 41.— frk = 23.19 frt; négy első óra 44.— frk = 23.19 frt; májustól 4 óra 43.50 frk = 22.93 frt. Az árak 10,000 liter százalékonként  $\frac{1}{4}\%$  lecszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55.

**Cukor.**

Páris, jan. 25. Nyerscukor (88 fok) kész áru 28.25.—28.75 frk, fehércukor novemberre 31 $\frac{1}{2}$  frk, decemberre 31 $\frac{1}{2}$  frk, 4 első óra 32 $\frac{3}{4}$  frk, 4 óra májustól 31 $\frac{3}{4}$  frk. Finomított készáru 101.50—102.—frk.

London, jan. 25. Jávacsukor 11 shilling, nyugodt.

Prága, jan. 25. Nyerscukor 88% cukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 12.62 forint.

Hamburg, jan. 25. Nyerscukor f. o. b. szállításra 9.07 márka, februári szállításra 9.07 márka, májusi szállításra 9.30 márka, augusztusi szállításra 9.50 márka. Irányzat tartva.

**Olajok.**

Páris, jan. 25. Repceolaj folyó óra 54.— frk (= 25.42 frt); januárra 54.— frk (= 25.42 frt); négy első óra 53.75 frk (= 25.30 frt); négy óra májustól 54.— frk (= 25.42 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 25. Repceolaj helyben 54.— márka (= 31.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 25. Repceolaj májusra (hordóval). 56.50 márka (= 33.23 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

**Petroleum.**

Hamburg, jan. 25. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 25. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 25. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 25. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphában 5.35 cents; United Rife Line Certificatede decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 5.95.

**KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.**

Bécs, január 25. Magasabb külföldi jegyzésekre a mai gabonahatáridőüzlet szilárd irányrattal indult meg, de a vevők tartózkodása miatt az árfolyamok csakhamar a tegnapi színvonalra szállottak le. Kötletett: buza tavaszra 11.70—11.63, rozs tavaszra 8.75—8.71 zab tavaszra 8.65 tengeri május-juniusra 5.45—5.46—5.44 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett: Buza tavaszra 11.63—11.65, rozs tavaszra 8.70—8.72, tengeri máj.-jun. 5.44—5.45, zab tavaszra 8.64—8.65.

Boroszló, január 25. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt) sárga. Buza helyben 18.50 márka (= 10.87 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt.) Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt.) Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt.) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 25. Buza holsteini 180—186 márka (= 10.58—10.94 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82.) Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt.) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, január 25. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.60 frank (= 13.63 frt.). Buza december 28.50 frank (= 13.70 frt.). Buza 4 első óra 28.50 frank (= 13.58 frt.). Buza 4 óra májustól 28.25 frank (= 13.46 frt.). Rozs folyó óra 17.75 frank (= 8.44 frt.). Rozs december 17.75 frank (= 8.44 frt.). Rozs 4 első óra 17.80 frank (= 8.46 frt.). Rozs 4 óra májustól 17.75 frank (= 8.44 frt.) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 25. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.40 frank (= 13.54 frt.). Buza december 28.60 frank (= 13.63 frt.). Buza 4 első óra 28.30 frank

(=13.49 frt.) Buza 4 óra májustól 28.25 frank (=13.44 frt.).

London, január 25. Gabona szilárd. Buza  $\frac{1}{2}$ , liszt  $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$  sh-gel magasabb a múlt héttel szemben. Kevert amerikai tengeri, jobban keresve. Árpa tartott. Megérkezett buza  $\frac{1}{4}$ , uszó  $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ , árpa  $\frac{1}{4}$  sh-gel magasabb. Hozatalok: buza 46.904, árpa 23.839 és zab 42.279 qu. Tengeri helyben 17.50 sh.

**KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.**

Bécs, január 25. A bécsi gázkölcson megkötésének híre a mai tőzsdén, különösen a két Tramwayrészvényben keltett nagy mozgalmat, nemkülönben a villamossági társaság és az angol-osztrák-bank részvényeiben. E papirokban élénk vételkedv mutatkozott és az árfolyamok gyorsan emelkedtek, másrésztől azonban az emelkedett árfolyamokat nyereségrealizációkra is használtak fel. Egyéb spekulációpapirokban csekély forgalom volt és később alacsonyabb berlini jegyzésekre az irányzat ellanyhult.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.75—357.12, Anglo-bank 161.50—163.20, Unionbank 304.—304.50, Tramway 464.—465.—, Magyar hitelrészvény 388.50, Uj Tramway 117.50—118.50, Osztrák-magyar államvasut 343.12—342.50, Déli vasut 81.50—81.25, Alpesi bánya 146.70—145.80, Magyar általános köszénbánya 119.75, Osztrák villamossági 309.—313.—, Magyar koronajáradék 99.35—99.47, Török sorsjegy 60.40—60.50, Német márka 58.80—58.78 frton kötetett.

Dél előtt 11 óra perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 357.37, Magyar hitel. 383.—, Anglo-bank 162.70, Union-bank 304, Ländlerbank 218.25, Osztrák-magyar államvasut 342.62, Déli vasut 81.12, Tramway 473.50, Alpesi bánya 146.—, Rimamurányi 248.50, Májusi járadék 102.45, Török sorsjegy 60.40.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.25, Magyar hitelrészvény 383.—, Ländlerbank 218.25, Unionbank 304.—, Anglo-bank 162.75, Bankverein 259.— Osztr.-magy. államv. 342.50, Déli vasut 81.—, Tramway 475, Alpesi bánya 146.90, Rimamurányi 248.—, Prágai vasipar 713.—, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.40, Török sorsjegy 60.40, Német márka 58.78 forinton kötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.15, Magyar koronajáradék 99.35, Tiszai kölcsonorsorsjegy 140.50, Magyar földtehermentelési kötvény 97.15, Magyar hitelrészvény 382.—, Magyar nyereségkölcson sorsjegy 154.25, Kassa-oderbergi vasut 191.40, Magyar kereskedelmi bank 1435.—, Magyar vasuti kölcson ezüstben 101.—, Magyar keleti vasuti álami kötvények 122.20, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 252.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 248.25, 4-2% papírjáradék 102.45, 4-2% ezüstjáradék 102.45, Osztrák aranyjáradék 121.90, Osztrák koronajáradék 102.85, 1860. sorsjegyek 143.85, 1864. sorsjegyek 189.25, Osztrák hitelsorsjegyek 198.50, Osztrák hitelrészvény 356.75, Angol-osztrákbank 162.75, Unionbank 304.—, Bécsi Bankverein 259.—, Osztrák Ländlerbank 218.75, Osztrák-magyar bank 982.—, Osztrák-magyar államvasut 342.—, Déli vasut 81.—, Elbvölgyi vasut 265.—, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpesi bányarészvény 146.20, Dohányrészvény 136.—, 20 frankos 9.52 $\frac{1}{2}$  Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 119.90, Német bankváltó 58.77.

Bécs, január 25. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 356.75, Magyar hitelrészvény 382.50, Anglo-bank 163.—, Bankver. 259.—, Union-bank 304.—, Ländlerb. 218.75, Osztrák-magyar államvasut 341.75, Déli vasut 81.—, Elbvölgyi vasut 265.25, Északnyugoti vasut 252.25, Török dohányrészvény 136.—, Rimamurányi vasut 248.—, Alpesi bánya 146.20, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.35, Török-sorsjegy 60.30, Német márka azonnali szállítás 58.78.

Berlin, január 25. (Tőzsdéi tudósítás.) Az irányzat javult. Bankok nyugodtak. Bányáértékek javultak. Járadék tartott. Magánkamatláb 2 $\frac{7}{8}$ %.

Berlin, január 25. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 102.30, 4-2% ezüstjáradék 102.30, 4% osztrák aranyjáradék 103.40, 4% magyar aranyjár. 103.20, osztrák hitelrészvény 224.10, magyar koronajáradék 99.80, déli vasut 35.20, osztrák-magyar államvasut 145.50, Károly Lajos-vasut 107.10, orosz bankjegy 216.70, bécsi váltóár 170.—, 4% uj orosz kölcson 99.90, magyar beruházási kölcson 103.30, olasz járadék 94.40. Az irányzat gyenge.

Berlin, január 25. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 224.10, magyar koronajáradék —, déli vasut 35.20, osztrák-magyar államvasut 143.50. Az irányzat szilárdabb.

Frankfurt, január 25. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 86.90, 4-2% ezüstjáradék 86.90, 4% osztr. aranyjár. 103.45, 4% magy. aranyjár. 103.30, magy. koronajár. 99.80, osztr. hitelrészvény 302.50, osztrák-

magy. bank 793.—, osztr.-magy. államvasut 235.25, déli vasut 71.87, bécsi váltóár 169.93, londoni váltóár 20.93, párisi váltóár 50.875, bécsi bankverein 22075., villamos részvény 140.60, alpesi bányarészvény 123.30, 3% magy. aranykölcson 91.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 25. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 302.25, osztrák-magyar államvasut 205.—, Déli vasut 71.87.

Frankfurt, január 25. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 301.87, Déli vasut 71.75, Osztrák-magyar államvasut 294.37. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, január 25. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 86.60, osztrák hitelrészvények 302.25, osztrák-magyar államvasut 737.50, déli vasut 171.—, olasz járadék 94.30, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4%-os magy. aranyj. 103.35. Az irányzat tartott.

Páris, január 25. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.20, 3 $\frac{1}{2}$ % francia jár. 107.50, olasz járadék 93.97, Osztr. m. államv. 732.—, Francia ábrl. jár. 101.80, 4% osztr. aranyjáradék 104.15, ottoman-bank 558.50, dohányrészvény 292.50, párisi bankrészvény 913, osztrák Ländlerbank 482, alpesi bányarészvény 317.—. Az irányzat gyenge.

London, január 25. (Zárlat.) Angol consolok 112 $\frac{11}{16}$ , déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.50, olasz járadék 92.7/e, 4% magy. aranyjáradék 101.25, 4% rupia 63.2/8, Canada pacificvasut 91.1/8, leszámítolási kamatláb 2.3/8, ezüst 26.3/16, Bécsi váltóár —. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 25. ezüst 56.3/8.

**IDŐJÁRAS.**

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 25-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás min. 700 +	A hőmérők let Celsius szerint	Csapatadék mm.	Állomások	Légnyomás min. 700 +	A hőmérők let Celsius szerint	Csapatadék mm.
Arvavárja	73.8	19.4	4	Póla	65.4	4.2	
Selmeczbánya	72.8	11.0	3	Lecina	64.7	7.8	
N.-Szombal	72.8	5.9	2	Sarajevo	68.7	5.0	
Magyar-Ovár	73.0	5.4	2	Torino	70.5	1.5	
O-Gyalla	71.6	6.4	4	Flórencz	69.9	3.8	
Budapest	70.8	5.8	1	Róma	65.9	0.7	
Sopron	73.0	6.1	6	Nápoly	66.0	7.9	
Horény	72.5	6.5	6	Brindisi	68.9	8.6	
Keszthely	72.0	3.0	2	Palermo	67.2	6.2	
Zágráb	73.0	3.2	1	Malta	66.2	11.7	
Fiume	66.9	8.0	3	Zürich	75.8	0.6	
Cirkvenica	67.3	4.4	0	Biarritz	73.7	3.4	
Pancsova	70.8	7.0	3	Nizza	58.1	4.6	
Zsombolya	70.2	6.8	3	Páris	75.6	3.8	
Arad	69.0	8.0	1	Koppenhága	74.0	2.4	
Szeged	69.9	5.3	2	Hamburg	72.9	2.0	4
Szolnok	72.2	5.8	1	Berlin	74.5	2.0	2
Eger	70.9	8.0	2	Christiansund	53.6	6.0	7
Debreczen	67.8	9.2	0	Stockholm	—	—	—
Késmárk	71.0	11.0	4	Szent-Pétervár	70.1	17.0	—
Ungvár	68.5	10.9	3	Moszkva	60.8	15.9	4
Szatmár	64.4	9.4	0	Varsó	—	—	—
Nagy-Várad	64.3	9.2	2	Kiew	58.4	11.9	2
Kolozsvár	66.2	11.6	3	Odessa	—	—	—
Nagy-Szeben	64.9	11.4	0	Sulina	58.6	8.2	—
Bécs	73.5	5.0	9	Szofia	51.9	1.5	—
Szalburg	71.9	2.8	6	Konstantinápoly	59.0	5.9	—
Klagenfurt	—	—	—	—	—	—	—

A depresszió déli irányban húzóva a Feketetenger fölé érkezt, amelynek környékén orkánok legáramlást idézett elő. Uj depresszió mutatkozik a norvég parton és egyuttal a nyugoti maximum Francziországban zárt alakot öltött.

Az időjárás Európa keleti felében északi szelek mellett hirtelenül és nagy mértékben lehült. A lecsapódások ismét csak Francziországot és Olaszországot hagyták érintetlenül.

Hazánk időjárása az elmúlt 24 órában igen változó volt. Viharos szelek voltak és vannak még ma reggel a keleti megyékben, azonkívül mindentelét osett hő, eső vagy dara, többnyire kis mennyiségben. (Az északi Kárpátokban hóvihárok.) Éjjel nagyfokú és általános hőültyedés következett be.

Száraz fagy várható a szelek csillapodásával.

**VIZÁLLÁS.**

— Január 25-én. —

Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel	Aradás v. apadás	Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel	Aradás v. apadás
		centiméter				centiméter	
Duna	Schärding	22	20	Tisza	M.-Sziget	18	—
	Passau	100	—		Tisza-Ujlak	62	—
	Bécs	175	12		V.-Namény	105	4
	Pozsony	68	—		Csap	182	—
	Komárom	86	—		Tokaj	79	5
	Budapest	42	—		Szolnok	79	5
	Ercsi	—	—		Csongrád	144	—
	Paks	32	—		Szeged	90	8
	Mohács	86	—		Tibet	—	—
	Újvidék	18	—	Szamos	Doés	22	1
	Zimony	80	—		Szatmár	—	—
	Pancsova	19	—		Munkács	24	—
	Báziás	74	—	Latorca	Homoana	—	—
	Orsova	11	—		Ungvár	—	—
Nyirva	M.-Falva	—	—		Bártfa	—	—
Vég	Zsolna	6	—		Bodrog	—	—
	Szered	16	—		Sajó	—	—
Hajta	Ersékújvár	—	—		H.-Nemeti	—	—
Héha	Sárvár	22	—		Bereftly	—	—
	Győr	15	—		Sab.-Kőr.	—	—
Órta	Zákány	55	—		Ceucs	—	—
	Eszék	89	—		Nagyvárad	—	—
Sztra	M.-Szerdah.	6	—		F.-Kőr.	—	—
	Zágráb	10	—		Belényes	—	—
	Szizsek	125	—		Feh.-Kőr.	—	—
Kajpa	Mitrovicza	128	—		Ket.-Kőr.	—	—
Ugna	Károlyvár.	50	—		H.-Kőr.	—	—
Verbász	Novi	—	—		Gy.-Fehérv.	—	—
Buzsaa	Banjaluca	—	—		Arad	—	—
Brisa	Doboj	—	—		Makó	—	—
Mura	Zwornik	—	—		K.-Kostály	—	—
					Temesvár	—	—
					N.-Becskei	—	—

Jelek magyarázata: \* = Jeges víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = aradt; > = apadt; ? = kétséges.

Feladás szerkesztő: Liposey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 25-én.

Main table containing market data for various securities, including government bonds, bank shares, and commodities. It is organized into multiple columns with sub-sections like 'I. Államadósság', 'II. Más közkölcsönök', 'III. Záloglevelek és kölcsönkötvények', etc.

A +el megjelölt értékpapiroknál, melyek ártéti őrre nem eszt össze a napiári érrel, az osztalék az utolsó ártétre vonatkozólag érteendő.

# AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő kézpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli jeggyel is fizetendő. — Czészerül az apróhirdetést postautalványon beküldeni, a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levélszámot beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

## LEVELEZÉS.

**Talpra magyar** zenéje megrendelhető Férfit négyes, 1 korona. Zongorára énekkel 2 korona; diszpédánsban 4 korona. Csaszady Virgil szerzője, Budapest, IV., Bristol-szálló. 439-1

**Szokat** az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelölésével szelvényen vagy postautalványon küldenek, a kiadóhivatal megvárja. 2175-1

**Többszörök.** Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a választól azonnal megvárjuk a kiadóhivatal. 1294-1

**Levelezni** a kiadóhivatalban, melyekhez a választól azonnal megvárjuk a kiadóhivatal. 2254-1

**Remény** Szász-Balkától levél megy poste restante. 2276-1

**Csinos,** az a csinos asszony, aki előkelő állományú hivatalnok özvegye, előbbi férjével együtt a kiadóhivatalban. Levelet ker. „Palma” jellegű alatt a kiadóhivatalban. 2274-1

**Gleichenberg.** Kedves levelet megkaptam. Nekem úgy teszik, hogy inkább találjak azok a jóslatok arra a mártírnak. A nagyszerelem úgy épen nem szokott kilyukozni és így valószínűleg nem is lesz nekem az magamból. Azonban remélem, hogy a jövőben, amit hol remélnék tehetünk. Ugy, hat near bátozunk is? és a szegény Marietta meg sem látogatuk meg? hiszen le is vonom a következtetéseket belőle. Levélben legközelebb többet. Marietta. 2286-1

**P. A. 1898** A „Kötvető”-nek szóló összes levelet elvittek. A kiadóhivatalban. 2260-1

**Papi házhoz** ajánljuk házvezetőnőket, intelligens csinos 40 éves asszony, ki a vidéki bázartartást tökéletesen érti, és reprezentatív megjelenése van. Czin a kiadóhivatalban. 2256-8

**Nevelőnő** keresek leányaim mellé. Czin a kiadóhivatalban. 2238-4

**Jnes-nek** újabb levele van a kiadóhivatalban I. baráttól. 555-1

**Csunya német ember.** Hol keresik oly sok, talán valami baja van? Jöjjen minél előbb, türelemtelennél várja Czizány. 2240-1

**Hádnagyocskia édes!** Kis hűg írt magának, nem vett észre? Kis hűg. 2236-1

**Feri** közölte teljes címét levélben, ismert jellegű alatt, post restanté főpostá és közölte levele elküldését e helyen. Anonym levélre nem feleltek. 2246-1

**Abbazia.** Hogy hogy vagyok és mikor jövök baba? nem tudom. Teszem, lelkem fáradt, beteg vagyok. És igazán nem is stiek most már baba. Minék? így a lábaim még vannak illuzióim és féltet kinekint őzöm azokat, minék menjek tehát oda, ahol ezreke biztos elmula vár. Hagyjatok engem magamra, csendes bálklásonnal. 2294-1

**Magasra törekvő,** minden szép és nemessért lelkesítő, 21 éves asszony esziate barátságára. Nem úres kalandot, hanem állandó barátságát keres. Kivel szabad időmet kellemesen eltölthetném s kivel a színházba is járhatnék. Lehetőleg nem annomian levelet, kiadóhivatalba „Szív és jellem” jellegű alá kérek. Szigorú discretió biztosított. 2100-1

**Barna 28.** Levele van főpostá poste restante „Próba szerencse”-lél. 561-1

## HÁZASSÁG.

**Magánhivatalnok,** 25 éves. (Sz.) fővárosi kereskedővezetői tisztségű, jelenleg könyvelő, nősilányhajt. Hozomány nem okvetlen szükséges, azonban egy intelligens és oly befolyásos családból legyen, hogy ezáltal egy megfelelő, biztos állást nyerhessen el, melynek alapján jövője biztosítva legyen. Csak komoly választ kérek e lap kiadóhivatalba, eseddig cím és tényközlés nélkül. „Gentry” jellegű alatt. 2268-8

**Férjhez** olajtóm adni intelligens családból származó szép, 16 éves, szöke hűgomat. Hűz. san neveit, szelid, szépséklő leány, minden kellék megvan nála, ami a boldog házassághoz szükséges, csak hozományra nincs, de nagy igényei sincsenek. Ha találkoznék olyan férfias, komoly gondolkozása egyén, aki többre becsüli a jó tulajdonságokat, mint a hozományt, az írjon e lap kiadóhivatalába. „Szöke Sárkány” jellegű alatt. 2128-2

**Házasság** szelid, jó, háziasan nevelt csinos fiatal leánnyal, kinek néhány ezer forint hozománya van. Levelet kérek „Hűg” jellegű alatt a kiadóhivatalba. 2262-2

**Hölgyeim!** Nem vagyok pénz után, pedig ezt is kedvelem, hanem keresek egy kedves kis szöke, vagy barna baciát, kiben feltalálhatnám mindazon tulajdonságokat miket csak később árulok el — és amik nélkül ha ily nő nem találók soha meg nem házasodom. Pedig jó állású és állítólag csinos, hivatalnok vagyok én magam is sajátbám magammat az aglegényeségre kárhoztattam. Ki öök közli meg akar menteni... magának az írjon „Tibor” cím alatt e lap kiadóhivatalába. 2174-2

## ÁLLÁST KERES.

**Intelligens fiatal nő,** ki a kereskedelmi iskolát kitünő sikáran járta, okleveles gyors-írás-tanárnő, ügyvédi irodában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Török és szorgalmas” jellegű alatt e lap kiadóhivatalba intézendők. 1782-3

**Ügyes,** képzett, fiatal, nős kerteszt állást keres, nagyobb birtokon, vagy esetleg fővárosi kertésznél. Czin a kiadóhivatalban. 1990-3

**Kertész,** ki maga is szorgalmasan dolgozik, megfelelő állást keres. Czin a kiadóhivatalban. 557-8

**Gazdaságba** mint írrok és gyakorlok keres alkalmazást egy igen jó családból való fiatal ember, ki már e téren némi járassággal bír. Szíves megkeresést kér levélben a kiadóhivatalba „Gazdalkodó” jellegű alatt. 2270-3

**Nagyobb** háztartás vezetésére ajánljuk egy ebben jártas nőt. Czin a kiadóhivatalban. 2222-3

**Házvezetőnő** állást keres intelligens özvegy nő, kinek magának is mindig nagy háztartása volt és így igen jól érti a háztartás vezetését. Czin megvárható a kiadóhivatalban. 2290-3

**Nős** gyermektelen, 84 éves múkerteszt, mint ilyen, alkalmazást keres, lehetőleg a fővárosban, de a vidékre is el megy. Czin a kiadóhivatalban. 2262-8

**Külsármőnek,** házvezetőnőnek ajánljuk magasrangú urhoz, vagy nagy papi házhoz, minden tekintetben kitűnően, teljesen megbízható, magános özvegy nő. Czin a kiadóhivatalban. 2248-8

**Fűszerkereskedősegéd,** hadmenetes, jó bizonyítványokkal, beszélt magyarul, németül, tótul, angolul alkalmazást keres. Hűzandó esetleg egy fűszerüzletet átvenni. Szíves megkereséseket „Megbízható” cím alatt a kiadóhivatalba. 2255-8

**Mint bonne** keres alkalmazást intelligens leány, ki a háztartásban is segédkezne. Czin a kiadóhivatalban. 2250-3

**Művirág-kereskedésbe** mint tanulóleány ajánljuk csinos, fiatal leány. Czin a kiadóhivatalban. 2258-8

**Könyvelő,** keresztény, 24 éves, tanfolyamot végzett, alkalmazást keres. Czin a kiadóhivatalban. 467-3

**Zársalkodónak** ház, vagy magánintézmények ajánljuk idősebb, vagy beteges urhoz délelőtt, vagy delutáni órákra intelligens fiatal ember. Magyar, német társalgás. Kitünő szakista. Ajánlatok az „Országos Hírlap” kiadóhivatalába „Széles barát” alatt kérem. 2178-3

**Magyar** nemes családból származó intelligens, szorgalmas, szép írásu fiatal ember, keres segédjegyzői állást. Szíves levélben megkereséseket kér e lap kiadóhivatalába „Jegyző segéd” jellegű alatt. 2010-3

**Egy** minden tekintetben megbízható, jó családból származó képzett fiatal ember, ki mindennemű levelezés elvégzésére vállalkozik, tükreli állást keres. Szíves megkereséseket kér „Tükre” jellegű alatt e lap kiadóhivatalába. 1410-3

**Mint fejrőné** vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalmazást özvegy vendéglősné, igényei szerények. Czin a kiadóhivatalban. 1862-3

**Ügyvédi irodában** keresek alkalmazást mint ügyvéd-segéd, vagy irodavezető. Szíves megkeresést kérek levélben az Országos Hírlap kiadóhivatalába „Jogász” jellegűre. 2168-3

**Házfelügyelői,** vagy házigazdónak állást keres lakásért, egy telvezen megbízható bírósági hivatalnok. Czin a kiadóhivatalban. 2160-3

**A könyvelés** minden ágában jártas bírósági hivatalnok az eszl órákra könyvelői ajánljuk kereskedőknél, vagy nagy iparosoknál. Ajánlatokat „Megbízható könyvelő” jel alatt a kiadóhivatalba kér. 2188-3

**Szépírásu** fiatal ember keres bármiméző írodai alkalmazást, szerény igényekkel. Czin a kiadóhivatalban. 2130-3

**Jrodai** gyakorlati állást keres kereskedelmi végzet és már irodában gyakorlatoknál alkalmazott fiatal ember. Czin a kiadóhivatalban. 2098-3

**Gyermekek** mellé, mint dada alkalmazást keres egy rendez, tisztaság szerető nő. 2188-3

**Ügyes,** gyors és gépirőző írodai alkalmazást keres. Czin a kiadóhivatalban. 2190-3

**Házvezetőnő** állást keres, egy abban jártas, intelligens nő. Czin a kiadóhivatalban. 1029-3

## ÁLLÁST KAPHAT.

**Utazók,** havonként 60-100 forintot kereshetnek mellékfoglalkozásként, Ajánlatokat „Világzikk” alatt a kiadóh. 535-4

**Ügyvéd** segéd kerestetik ügyvédi irodába. Czin a kiadóhivatalban. 2210-4

## OKTATÁS.

**Française** donne leçons pour dîner. Adresse sans français a l'exp. 1976-5

**Negyedéves** képezdés fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, úgy képezdészeknek, mint kisebb gyermekeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengék. Czin a kiadóhivatalban. 1070-5

**Zongora-órákat** óhajt adni egy e téren már évek óta működő zongora-művésznő. Czin a kiadóhivatalban. 1690-5

**Nevelőnői** állást kerük jó családból származó nő, ki már ezen minőségben évek óta sikeresen működik, mit jó bizonyítványival igazolhat. Czin megvárható a kiadóhivatalban. 2272-5

**Janításban** jártas, teljesen öreztisztított, orvostanhallgató, tanítványt keres. Ajánlatok „Lelekiismeretes” jellegű alatt kérek a kiadóh. 2208-5

## BIRTOK ELADÁS.

**Szép** nagy birtok, teljes felszereléssel és malommal, gyönyörű kies fekvésű vidéken eladó. Czin a kiadóhivatalban. 2102-6

## TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

**Háztelkek** Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyzetgöndönt parcelláival, ára 2 frt 80 krtól 4 frt, hat 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Széchenyivárosi Zsigmondnál, vendéglő, VIII., Nap-utca 18. 6449-7

**Ház** egyemeletes szelid épület kerttel az Ullyi ut közelében valamint öcsös eladók valamint háztelek IV., V., VI., VII. és VIII kerületekben jutányos áron eladók. Bővebbet komoly vevőknek. Biau Félix Király utca 19. 597-7

**Eladó** egy csinos kis ház gyümölcsösökkel, továbbá három telek Szt. Mihályon. Czin a kiadóhivatalban. 558-7

**Ház.** Nagy bérlőüz bérbeveletre kerestetik. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Terézváros” címzen a kiadóhivatalba továbbít. 1882-7

**József- vagy Ferencz-városban** keresek kisebb házat megvételre. Közvetlen nélkül. Kérek a tulajdonostól közvetlen ajánlatot e lap kiadóhivatalához „Józsefvárosi” jellegű alatt. 2080-7

**Erzsébetfalván** villaszertlen épített ház, igen szép fekvéssel, azonnal eladó. Czin a kiadóhivatalban. 1692-7

## ELADÁS.

**Eladó** több fényes estélyi ruha, gyászestét miatt. Czin a kiadóhivatalban. 1034-8

**Birtokomban** levő több tudományos mű eladó. Czin a kiadóhivatalban. 1850-8

**Két** nem használt selyem ruha, gyászestét miatt igen jutányos áron eladó. Az egyik fehér, a másik rózsaszínű. Czin a kiadóhivatalban. 2136-8

**Butorvevők** becses figyelmébe ajánljuk Nemes és Lengyel, Belváros. Egyetem-tér 5. I. em. levő nagy butoraktárban a ház lerombolása miatt a butor készleteket minden áron eladtatnak. 0491-8

**Azonnal eladó** egy divat- és kéziműtár tüzelt a gyári áron alul 35%. Az árak courons és friss árak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 0458-8

**Négymillió** szőlőbessző és olvány kapható az Országos szőlőtelepítő szövetkezetnél Budapesten. 287-8

**Egy** fiatal leány, ki az írőpéti is kezeli, írodai alkalmazást keres. Szíves ajánlatok „Irodai alkalmazás” alatt a kiadóh. 2204-8

**Kitünő** angol kerékpár azonnal eladó. Czin a kiadóhivatalban. 2218-8

**Eladó** egy igen jó karban levő bicykl igen olcsó áért. Czin a kiadóhivatalban. 2218-8

## VÉTEL.

**Keresek** megvételre jó karban levő jakker-kocsit. Ajánlatokat kérek „Olcsó” jellegű alatt a kiadóhivatalban. 1904-9

**Kávémérést,** tej- és gyümölcs-elárusítással keresek megvételre. Levélszerű ajánlatokat kérek „Kávémérés” jellegű alatt a kiadóhivatalba. 1724-9

**Szatócs-üzletet** keresek megvételre május 1-ére. A városig-tenben vagy a zuglóban. Akinek van ilyen eladó, kérem írja meg a kiadóhivatalba árral együtt „Eladó” jellegű alatt. 1740-9

**Előszobába** való nagy szekrényt keresek megvételre. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérem „Garderober” cím alatt. 1942-9

**Varrógép** megvételre kerestetik. Singer-féle cloneyben. Ajánlatok „Varrógép” jellegű alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2018-9

## KIADÓ SZOBÁK.

**A Rökk Szilárd-utczában** kiadó egy elegáns butorított utcai szoba. Czin a kiadóhivatalban. 1878-10

**Butorozott** szoba, fürdő szoba, használatra kiadó a József-körút közelében. Czin a kiadóhivatalban. 2112-10

**Elegáns** berendezett butorozott tiszta szoba, esetleg teljes felszereléssel és fürdőszoba használatra, kiadó azonn. Czin a kiadóhivatalban. 2214-10

**Butorozott** udvari szoba kiadó egy ur részére a Maria Terezi-téren. Czin a kiadóhivatalban. 2124-10

**Kiadó** egy szépen butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, egy-egy úri nőnél. Czin a kiadóhivatalban. 2127-10

**20 frtért utcai szoba** a köruton, elegáns butorított, külön bejárat, a Zien épületben: Füzess-körút. 2084-10

**Elegáns** butorozott, csinos tiszta külön bejáratú szoba kiadó. Czin a kiadóhivatalban. 2098-10

**Teljes** ellátást kaphat úri családnál intelligens nő kinek biztos állása van. Czin a kiadóhivatalban. 2196-10

**Csinosan** butorozott szoba két ur részére azonn. kiadó. Esetleg jó házi koszt is kapható gyermektelen özvegynél Ullyut 30., 17. ajtó második lépcső. 571-10

## LAKÁS KERESTETIK.

**Két** szoba, konyha, kis előszobából álló lakást keresek a Ferencz-köruton. A szobát külön bejáratunk legyenek. Ajánlatokat az ár és czin megjelölésével kér a kiadóhivatalba „Lakás 200” jellegű alatt. 2220-11

**Öt szoba** és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló urasági lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földirtokos” cím alatt a kiadóhivatalba kérek. 1808-11

## SZOBA KERESTETIK.

**Teljes ellátást** keres intelligens családnál, hasonló fiatal hivatalnoknál a József-köruton, vagy annak közvetlen közelében. Ajánlatokat kérek az ár és körülmények pontos ismertetésével e lap kiadóhivatalába „Familiáris” jellegű alatt. 1892-12

**Teljes** ellátást keres egy fiatal nő, előkelő úri családnál, külön szobával. Ajánlatokat „Teljes ellátás” címzen a kiadóhivatalba továbbít. 1974-12

**Fiatal hivatalnoknő** keres úri családnál csinos, kis tiszta szobát ellátással. Szíves ajánlatokat ker levélben e lap kiadóhivatalába „Szolíd nő” jellegű alatt. 2080-12

## KIADÓ LAKÁSOK.

**Több** kisebb és nagyobb lakás kiadó május 1-ére. Czin a kiadóhivatalban. 1894-13

**A Felső-erdősorban** egy szoba és konyha február hó 1-ére 180 frtért kiadó. Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában. 2168-13

## HITEL-PÉNZ.

**Személyhitel** kerestetik 3000 frt hat hónapra, tiszteséges egyénektől. Ügynökök teljesen kizarva. Ajánlatokat „Személyhitel” jellegű alatt a kiadóhivatalba kérem. 525-14

## KÜLÖNFÉLE.

**A legjobb** magyar élelzap az „Útőkönyv”. Most sorra közli pompás karrikatúrában a nevezetesebb írókat és művészeket.

**Kedves Jenka!** Ha színházba, hangversenybe megy es u is feltűnik a József-köruton, mint barátom, akkor ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnémet árvondó Ravissante arczbőr széplő különlegességét; Ravissante arczbőr, Ravissante pipere-zsappant és Ravissante széplő. (Ára 1 frt 50 kr.; elegendő 3 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszer-tárolban kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-19

**Intelligens,** előkelő gargon unió, kinek nagy lakása van, egy szoba és konyháért elvállalja a takarítást, felügyeletet, szöval az egész lakás gondozását, egy igen intelligens nő. Szíves levélszerű megkeresést a kiadóhivatalba továbbít. „Comme il faut” jellegű alatt. 2102-18

**Két** intelligens fiatal ember ebédosztott esetleg vacsorát is keres egy művelt családnál a Maria Terézia kaszánya közvetlen szomszédágában. Szíves megkereséseket „élelem” jellegű alatt a kiadóh. kérem. 2108-18

**Zongorát** privát háztól havi bérletre akar egy intelligens család bérelni. Czin a kiadóhivatalban. 1963-19

**Kedves otthon!** kaphat intelligens nő vagy akár koszos gyerek intelligens özvegy nőnél, ki csak felnőtt leányvárl lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználat vagy zongorakísérettel. Ajánlatokat a kiadóhivatalba továbbít „Csendes otthon” címzen. 2264-18

**Kauczióképes** leány elszámlolásra keres omegegy vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármily tiszteséges üzletben mint fejrő- vagy elárulóhöz. Szíves megkeresést kér „Kauczióképes” jellegű alatt a kiadóhivatalba. 2244-18

**Intelligens** szelid nő kaphat teljes ellátást jó családnál, az Ullyi uton. Czin a kiadóhivatalban. 2206-18

**Özv. urinó** teljes ellátásra elvállal intelligens fiatal hölgyet, kinek foglalkozása van. Kívánatra zongorámat is használhatja. Czin a kiadóhivatalban. 1580-18

**Zárs kerestetik** egy három év óta fennálló, jövedelmező ipardalmi vállalathoz 6000 frttal. Ajánlatokat „Birtos” címzen a kiadóhivatalba továbbít. 1978-18

**Lakásért** takarítást elvállalok. Czin a kiadóhivatalban 2102-19

**Zársat keresek** egy virágzó budapesti vállalathoz 20-30,000 forint tökével. Személyes működés okvetlenül megkívánatik. Ajánlatokat „Lukratív” jellegű alatt, kérek e lap kiadóhivatalába. 1622-19

**Csak fiatal embereket** érdekelhet tudni azt, hogy „Paris dr. Boiton-féle Infectio Orlean” már néhány napi használat után elmulasztja a legsúlyosabb és legálmánygoltabb bajokat is. Főlegleges tehát Sanial-olaj aragy copain-balsammal kísérletezni, melyek csak a gyomort rongják, és a bajt nem gyógyítják meg. Magyarországi fraktár: Zoltán-féle egygyesziár Budapest, Nagyköröna-utca 23, a Széchenyi-tér sarkán. 1 évig ára 1 forint. 54. N. H. 6415-18

## MINDENFÉLE.

Meg egy jogi tévedés. A Droyfus-ügy alkalmából annyit beszélnek jogi tévedésekről, hogy bizonyára eidekélmi fog mindenkit a következő eset, amely Spanyolországban, Cartagenában történt. Az ottani tegecészeti kórház segédorvosa: Manuel Rejo 1895. májusában egyik ismerősével, Martinez Franciszkoval korezmáról-korezmára járt és ugyancsak felmentettek a garatra. Félig ittas állapotban tértek be az Antonio Prado vendéglőjébe és két pohár anizettelt kértek. Hirtelen két lovás dördült el és Martinez holtan bukott le a földre. Rejo megrettenve futott el és egy közeli bokorban rejtőzött el, ahonnan azonban a Prado által előhívott rendőrfőnök elővezette és letartóztatta. Néhány nappal később ugyanazon a helyen, ahol Rejo elrejtőzött, kettőven pisztolyt találtak. A legfelsőbb hadi és tengerészeti tanács a látszólagos bizonyítékok és Prado vallomása alapján, valamint azért is, mert Rejo a gyilkosság körülményeiről felvilágosítást adni nem tudott, bunosnak mondotta Rejot és tizenkét évi fegyházra, a tengerésztől való elcsapatásra és karpotlásra ítélte s az ítélehozzátainál enyhítő körülményül tudta be az ittasságot. Rövid idő múlva egy cartagenai csendőrtiszt meghallotta, hogy nem Rejo, hanem bizonyos Sanchez az igazi gyilkos. Miután elegendő bizonyítékot szerzett, Sanchezet elfogatta s az esküdtszék őt tényleg bűnösnek mondotta ki, hanem különböző okokból, aminek az elsorolása hosszadalmas volna, felmentette. De ha Sanchez bűnös volt, akkor Rejo természetesen nem lehetett gyilkos. A spanyol perrendtartás alapján azonban mégis igen nehéz lett volna az első per revízióját elrendelni Szerencsére a katonai és haditörvényszék büntető szabályai alapján mégis lehetett segíteni Rejon és csakhamar sikerülni fog a már több év óta börtönben sanyalódó szerencsétlen embert megmenteni. Mert ebben az esetben erős a törekvés arra, hogy a tévedést jóakarattal helyrehozzák.

**A fej bajai.** — Hogyan érzi magát a kedves neje?

— Köszönöm, jól, csak közelebből a feje nagyon sok bajt okozott neki.

— Ideges táfajás után?

— Nem épen; csak azt állítja, hogy minden hónapban új kalapra van szüksége.

**Kedélyes törvényszéki tárgyalás.** Az olaszországi Lucca nevű városkában történt a következő eset. Hónapok óta tárgyalta az ottani törvényszék egy család képviselőválasztás ügyét. Több mint

száz tanút hallgattak már ki, amikor valahára vége szakadt a tárgyalásnak és kihirdethették az ítéletet. Mikor az elnök fölélt és kihirdette a törvényszék verdiktjét, amely az összes vádlottakra nagyon enyhe büntetést mért, a karzaton egyszerre megszólalt egy jól szervezett vegyes hangszerű zenekar, és vidám darabot kezdett játszani. A karzat és a földszint közönsége ujjongott az örömtől és nagyszerűen megélvezte a szokatlan helyen alkalmazott muzsikát, de az elnök aztán megsokallta a dolgot és kivette a derék zenekar tagjait, akiket a közönség lelkesen megéljenzelt.

**Az Igába fogott nap.** Az emberi elme találékonyságának és mindig nagyobbra való törekvésének szülte az az új motor, amelyet Tesla Miklós a nagy tudományú amerikai elektrotechnikus talált fel. Nem kisebb dologról van szó, mint egy a *napnak felfogott hőségével hajtott nagy gépről*. Az új találmány szerkezetének főbb részei ezek: egy vastag asbestlemezen erős üvegből készült hengert állítanak föl. A henger vegyileg preparált vízel van megtöltve és külön erre a célra készült tükrökkel van ellátva. Ezek a tükrök annyira koncentrálik a gépszerkezet környékén kifejlődött meleget a hengerre, hogy az, egy nagyobb gép hajtására elegendő mennyiségű gőzöt ad. Ennyi szivargott ki eddig az új találmányról.

**Női Harpagon.** Élt, vagy inkább a legnyomorultabbul tengette életét *Kuruzslyóban* egy öreg özvegyasszony, ki viszonyaihoz mérten úgy élhetett volna, mint hal a vízben. Hát ez bizony különös egy néni volt. Az volt a rögeszméje, hogy *tulipán lesz belőle*. A halál e héten elragadta az elők sorából a zsigori asszonyt és rokonai halálul tulipánt helyezhetnek sírja fölé, a hátrahagyott szép vagyonért, amit magától megvonva, hangya szorgalommal összekuporgatott a Harpagon. 2000 forint készpénzen kívül, találtak még konyhaszekrénye mögött *3 öblös fazék ezüstpénzt*, azonkívül még egész vég vásznakat, pompás ágyneműt tartott elrejtve tulipántos ládáiban, míg ő maga egy szalmazsákon hevertgett életében.

**Mire gondolnak a nők.** Hogy a nők a bölcsőtől a sírig mire gondolnak, azt sokkal nehezebb dolog megállapítani, mintsem az ember-lélek. Ezért az *Annals of Hygiene* felkérte női olvasóit, nyilatkozzanak ez iránt. A beérkezett levelekből a tiszteltreméltó folyóirat a következő végeredményt szűrte le.

Négy éves korában a leány az édességre gondol, hat éves korában a babájára, tizenhárom

éves korában a kis cousin-jára, tizenöt éves korában egy regényes házasságra. Mikor azután asszony lesz, huszonegy éves korában az első gyermekére gondol, harminczöt éves korában boldogtalan amikor az első ósz hajszálát észreveszi, negyven éves korában boszantják a tulságosan korán keletkező ráncok, ötven éves korában a multak emlékeire gondol s hatvan éves korában már csak az unokáival törődik.

**Használhatatlan írógép.** A. Hozattam magamnak egy írógépet, de holna visszaküldöm.

B: És ugyan miért?

A: Tulságosan sok helyesírási hibát csinál.

**Orosz Rothschildok.** A Rothschild-családdal mindenképpen kiállja a versenyt az orosz Poljakov család, amelynek birtokában a következő vállalatok vannak:

6 kereskedelmi bank	31.500.000 rubel	alaptőkével
3 agrárbank	13.250.000	" "
1 biztosító-intézet	1.000.000	" "
5 vasuti vállalat	5.462.000	" "
1 gőzhajózási vállalat	5.000.000	" "
4 ipari vállalat	4.500.000	" "

Ami összesen 60 millió 712 ezer rubelt, vagyis csaknem 100 millió forintot tesz ki. Ezen a rengeteg összegben kívül az övök Oroszországnak egyik legnagyobb bankháza és vármegye nagyságu birtokaik is vannak a csári birodalomban. Nevezetesen, hogy az, aki a nagy vagyont megszerezni kezdett, negyven esztendő előtt földhöz ragadt szegény leánnyal zsidó volt.

**A kínai rablók.** Néhány nap előtt hírt adtunk arról a rablótámadásról, melynek Homayer hittérítő csaknem áldozatul esett. Homeyer öt év előtt ment ki Berzimből Kínába. Mint a legtöbb hittérítő, ő is mesterséget tanult és nehéz hivatásában nagy segítségére volt óriási nyelvtudása. *Nam-Hyung* kerület, amelyben Homayer működik, Szün-Yin-től 40, Cantontól Kínában mintegy 400 li (900 kilométer) távolságra van. Még jó hosszú idő fog teltetni addig, amíg hiteles és kimerítő adatok érkeznek erről a legújabb rablótámadásról, mert a hittérítők csak írásban érintkeznek egymással és ezek a levelek csak Cantonon át küldhetők. Homeyer különben nem most először szenved Kínában a rablótámadások és az idegenek gyűlölete miatt. Már jóval ezelőtt rabló kínaiak megtámadták egyszer őt és kísérijét. Akhoriban Homayer felesége jelentést tett a berlini misszió-háznak, melyből közöljük a következőket: Homayer asszony leírja, milyen fáradságos férjének az élet és mekkora aggodalom fogja el, valahányszor férje hittérítő-utra indul. Így,

## Olsson Erik János esete.

— Hedenstjerna Alfred után svédül. —

Sok bolondos kamaszt és leányzót láttam életemben, sok bolondos kamaszt és leányzót, akik mindig csak egymás után jártak, de még olyant nem, mint Olsson Erik János volt, aki a papék kisasszonyába gabalyodott bele.

Daczára annak, hogy Jánosunk csak amolyan közönséges szájból származott, csinos volt és körmönfont eszejárású és bár az apjának adósságokkal megterhelt negyedteiken kívül őt neveletlen gyermeknél mi egyebe sem volt, nem egy egészsztelkes gazda lányának dülledt utána a szeme, tancez, bucsu és más enele vallásos ünnepeké alkalmából.

Mikor a falu felkésze férjhez adta leányát egy gothenburgi kereskedőhöz, elhatározta hűségese életétársával, hogy hát mivel bizony már nagyon halmozódnak egymásra éveik és nehezen esik a háztartás, hozatának egy afféle házvezetőnőt Stockholmból. Hozattak is. Az igaz, hogy nem Stockholmból, hanem egy Linköpinghez pár mérföldnyire fekvő mezővárosból, de az már végtére mindegy.

Ugy esett a dolog, hogy a felkésze kereszteleiben jött az öreg Olssonmal, a cseléd újszülöttét keresztelezte, akinek az apja már nem tartózkodott Linköpingben, mivel küplári mivolta csak a hadgyakorlatok idején vetette erre felé csupa véletlenségből — és mikor az öreg Olsson a kegyes akusért egy fél borjut küldött fiával a papnak, akkor látta meg Olsson Erik János a kisasszonyt a könyhában. Ettől a naptól kezdve, mondogatta az öreg Olsson,

hogy nem tudja megérteni a fia viselkedését, olyan, mint a malacz vasárnap, egészen meg van hűbörödvé.

A mamzelnek természetesen kiesatlanó arca vala, dereka pedig nem hasonlított a darázséhoz, mivelhogy jól megtermétt volt a leányzó, de azért ő végette még semmit sem vehetünk szemére a teremtsének. Évvi harminczat tettek együttvéve, ami fölőtte sok volt a tizenkilencz éves Jánoshoz viszonyítva, akiknek oldalát még nem is verte a panganét.

János persze a papéknál fejejtette a lepedőt, amiben a félborjut vitte, de merőben azért, hogy utána mehessen. Aztán békét nem hagyott az anyjának, míg nem adott egy friss juhsajtot a papék számára. A tiszteletesek konyhájában persze megkínálták érte egy pohár kávéval, maga a kisasszony tette elébe, de a fiu elfelejtett ezukrot venni, a tejfölt pedig a tányérba öntötte, mert mindig csak a mamzelt nézte, akibe rémségesen belehabarodott.

Aztán vásárolt egy félönt vajt, elvitte a tiszteletes asszonynak és megkérte, fogodná szivesen. Megint volt kávé, kijött a konyhába maga a tiszteletes ur is, megkínálta egy pipa dohánynyal.

Mikor bement a tiszteletes, a mamzel pedig öntött neki még egy fél esésével. János alattomban, mint ahogy a makrancos ló lába után nyulnak, ha meg akarják patkolni, megérintette a mamzel karját, mondván:

— Jaj, milyen finom bőre van a kisasszonynak!

A lány rákvörös lett, elnevette magát, aztán ráköppintott a körmére és kiment. Fel-

használva az alkalmat, így szólta a szakácsnéhoz;

— Igaz-e, hogy a kisasszony borzasztó uri familiából való?

— Abbiz'e! Lódoktor volt az apja!

— Jesszusárja! rémült el a fiu és nehéz szívvel ballagott haza.

Utthon mindent megfordítva csinált. Szalmacsutak helyett a marhavakaróval dörzsölte a lovat, a csikó helyett pedig a bikaborju elé rakta a zabot. Vasárnap pedig a templomajtó körül settenkedett, csakhogy valamiképp őt láthassa.

— Ugyan, ne tedd nevetségessé magad, mondá neki Kalle barátja. Hisz rád sem hederit. Ha gazdag volna, az már más volna, de szegény paraszt, meddő tchén, élettlen bicak nem lehet ér a mai világban!

Mindazonáltal erősen fenté-kente magát a fiu, kockás nyakravalót kötött, szerzett kézelőt és rugóra járó gombokat, rávette az anyját, hogy legyen keményítőt a vízbe, mikor az ő ingeit mossa, vásárolt harmónikát, amin állhatatosan játszogatót esténként a papék esürje mögött, a fejét pedig folyton olyan ferdén tartotta, hogy olyan volt, mint valami beteg kakas.

Történt, hogy egy vasárnap egyfűt találta a mamzelt és az orgonistát, amint sétálgattak.

— Szabadna kérem azt a nagy megszteltetést, hogy csatlakozzam? — kérdé.

— A királyi utakat embernek, állatnak egyaránt teremteték, válaszolt az orgonista, míg a leányzó vihogott a tenyere alatt.

miután a Petsán-hegységben tíznapig minden haj nélkül utazott, magus 11-en rablók támadtak meg. Homayerrel ment a szakács is, aki két kosárban a hirtelen megjelent és vele nem több idegen kínai is, aki véletlenül ugyan ott az utcán talált. Egy hegyszorosban leeresdült el és a golyó megsebesítette az egyik kínait. Homayer, aki a csapat élén haladt, látta, hogy egész közepett zúdítanak alá a magasból. Mindnyaján futni kezdtek, ahogyan csak tudtak. Kis idő múlva észrevette Homayer, hogy a szakácsa eltűnt. Őraját és jeggyumocját átadja segédjének és meg akarja nézni, ki va lett a szakács. Nemsokára meg is látta, amint néhány rabló birkozott vele, hogy elvegye tőle a kosarak kulcsát. Mikor a rablók észrevették a hirtelen, azt kiabálták:

— Löbjétek agyon!

Homayer lecsillapítani igyekezett a rablókát, ígérvén, hogy nem fog nekik bajt okozni. Egy rabló mindazonáltal czélba vette őt és ahogyan Homayer megfordul, eldördült a lövés. Homayer futni kezdett és szerencsésen meg is ment. Kesőbb megérkezett a szakács is, akit miután odaadta a kívánt dolgokat, szabadon bocsátották. Homayer panaszt tett a mandarinnal, aki miútt rendszeren, most is megígérte, hogy a rablókát elfogatja és megbünteti. A hittérítő azután a cantoni nemet követnek is feljelentette az esetet, de bizony eddig nem kapott kártérítést.

### A magyar zsidók viseletéről.

Tavaszzal lesz szűztizennyolcz esztendeje, hogy II. József császár, a nagyszívű uralkodó, gróf Eszterházy Ferenczhez, a bécsi magyar kancellária elnökéhez, küldött hírszámban kimondotta, hogy a zsidók ezentúl ne hordjanak se olyan ruhákat, sem más olyan jeleket, amelyek őket a másvallásuaktól megkülönböztetik.

Ez a rendelet érthető szenzációt keltett az egész országban. Az udvari kancellária és a főnemesség nem tudták mire vélni a dolgot. Nem bírták fölfogni, hogy egyáltalában hogy lehet a zsidók sorsával foglalkozni? A kancellária aztán leült a Pozsonyban székelő helytartósághoz, hogy tudassa vele azokat a módokat és eszközöket, amelyekkel a császár akaratát végrehajthatják.

A helytartóság nagyot nézett a furcsa felhívásra, aztán ad acta tette.

Jó két hónap múlva megsíngette a dolgot a császár; de csak hallgatott a helytartóság tovább

János szóba hozta a lóher termést és a délelőtti prédikációt, beszélt a szárazságról és a község nagy békájáról, mikor azonban sehogy sem akartak szólni hozzá, megemelte a sapkáját és jó estét kívánt.

— Emilia, ugyan hogy képes összeismernedni mindenféle csöcs-eléssel? — kérdezte az orgonista.

János meghallotta és törzurásként hatott szívére, hogy az orgonista, aki különben napszámosnak volt a fia, őt egyszerűen Emilának szólíthatja, rája pedig azt mondja, hogy: csöcselék.

Másnap találkozott vele Kalle, akivel hajdan együtt konfirmálódtak. Olsson Erik János pedig így szólt hozzá:

— Történjék bármi is, bemegyek a városba és vagy ur, vagy koldus lesz belőlem, de csöcselék nem akarok maradni továbbra is. S hogyha jól fog menni a dolgom, eljövök a mamzel után!

— Hja, de addig jó idősecske lesz a te mamzeled?

— Legyen bár ötven esztendő, én csak öt akarom!

— Szerencse vezerszen!

Pályáját holt-szolgai minőségben kezdte meg egy kereskedőnél. Harom év alatt odaig vitte, hogy könyvezető lett belőle, mikor pedig gazdája csödel mondott, már olyan széleskörű ismeretségre sikerült szert tennie, hogy megszerezte az üzlet átvételéhez szükséges kölcsönt. Nemsokára minden csudának megválasztották és bundában járt télviz idején. Aki nem tudta, bizony ki nem találta volna a származását

is. Mikor az uralkodó már megsokalta a várakozást, jökevényen parancsolt a késedelemző helytartóságra, hogy vegye már kezébe az ügyet, különben baj lesz. Erre a kemény szóra aztán megmozdult a lagym. Beszagu hivatal és megírta a császárnak, hogy addig nem felelhet a kérdésére, amíg a törvényhatóságoktól információkat nem kap. Együttal intézkedett is, hogy az adatok beszerzésére a hatóságokat felszólítsák.

Megelőtt megjötték volna a törvényhatóságok információi. Esterházy megírta a császárnak, hogy ő nem tud róla, hogy a zsidóknak kellene valami megkülönböztető ruhákat vagy jeleket hordani: ezt meg erősítették a beérkezeti tudósítások is.

A császári parancsot az udvari kancellária és a helytartótanács kibővítve és módosítva adta tudomására a törvényhatóságoknak. A módosított rendelet többek közt ezeket is mondja:

„Végül mindazon megkülönböztető jelek, melyek a zsidó nemzet embereit a többiektől elválasztják, czutan szűnjenek meg és nemcsak a kardhordás engedélyét határozta el ő Felsőge, hanem ezenkívül annak a kihirdetését is, hogy a szakállt és vallásuk egyéb használatban levő külső jeleit tegyék le.”

Most már aztán a zsidókon volt a megrökönyödes sora. Hogy ők letegyék a szakállukat a rendes polgári ruháért? És a fülük mellett viselt tincset elcseréljék karddal? Nem, soha! Inkább tovább hordják a jeles ruhát, népek gunyára és szánakozására, inkább lássák meg egy mértföldről, hogy ott megy egy megalázott, elnyomott zsidó, semhogy levágassák csuf szőrtüket a képükről, hogy rendes ruhába öltözzön, európai embernek nézzék őket!

Össze is állott az egész ország zsidósága és egy hosszú levélben elpanaszolta a császárnak a magyar-zsidók nagy keservét, nagy veszedelmét. Elmondták, hogy a szakáll-levágatási kényszer erős támadás az ő vallásos érzésük ellen, hogy ők meg nem élhetnek anélkül és a fülük mellett viselt hajteteles nélkül s kérve-kérték az uralkodót, hogy ne kényszerítse őket ezeknek a levágatására.

A császár, abban a hitben, hogy amint Sámsonnak a hajában volt az ereje, ugy a zsidóknak a szakállukban és fültövi hajtincsekben van a vallásosságuk, visszavonta a borotválkozási kényszerrel szóló parancsot.

Hogy aztán a galicziai ábrázatu zsidók közt akad-e olyan, aki a kardhordás jogát kihasználta-e, arról nem szólnak a krónikák.

— Jer, látogassuk meg a fiamat a konturjában (comptoir), mondá Kallenek az öreg Olsson, mikor a városban jártak.

— Legfeljebb kihajigál, válaszolta Kalle.

Mikor beléptek, épen egy erősen uri embert kísért ki János, az üzletajtóban pedig megveregette a vállát és így vált el tőle:

— Szervusz te!

— János, János, még bajod lesz! szörnyűködöl az apa, hogy magát a bírót ilyen bizalmasan szólítod!

— Édes apám! hisz tegeződünk! — mondá nevetve Olsson Erik János.

Aztán elbeszélte, hogy ő városatyja, részt vesz azokban a gyűlésekben, amelyekben adóssággal szokták terhelni a községvagyonot jobb ügy hiányában, sőt választó a stockholmi egyházi kongresszusra és a polgármesternél már háromszor volt ebéden.

De Kalle már nem bírta tovább a begyében tartani és tiszteletteljesen mondá:

— Szabad oly bátornak lennem, hogy megkérdézzem a tekintetes kereskedő-princzipális urat, hogy hát mi is van csak azzal a mamzeliel, a melyikbe még parasztkorában ugy bele tetszett botlondulni?

Hangosan felkaczagott.

— A vastag Emilia a papéknál?! Bizony kedves Kallém, az ördög tudja, mi lett vele!

De aztán elkomolyodott és így folytatta:

— Bizony, bizony... anélkül a liba nélkül még ma is ökröt vakarnék!... Ebből látszik, mire jó a szerelem!

### Régi Miatyánk,

melyet a baváriaiak a császár magyar Regimentjeinek Bavárián keresztül masérozott alkalmatosságával kiadtak, mely azon Regiment főhadnagya által németből magyarra fordított.

Az ósrégi irinyi és dengelegi Irinyi család irinyi levéltárában találtatódott ez az imádság. Ornonan nagyon lemásolva, amint következik:

Tapasztalta régi hazánk,  
Hogy ha Huszár jövend hozzánk,  
Köszön jó napot — — —

Miatyánk.

De egy kevés idő múlva  
Azt kérdi fulva, fulva,  
Kardgyához keményen nyulva: —

Ki vagy

Szidgya paraszt nemzetünket,  
Testünket, szegény lelkünket,  
Káromolja Istenünket

a mennyekben.

Nem is hiszem semmiképen  
Hogy az ilyen pogány népen  
Az Isten áldása szépen —

Megszenteltessék

Mert egy annak föld és az ég,  
Ember vagy Isten, Felsőg,  
Káromolja a nemzetség

a Te neved.

De valamit meglát szeme,  
Azt parancsolja elő kegyelme  
Hogy — — — — —

Jöjjön el!

Hazánkat elfoglalták,  
Mezeinket elrontották,  
Nagy darabon megszállották

Te országod.

Ha valakit találhatnánk,  
Ki által megszabadulnánk.  
Akármint kérne, mondanánk — — —

Legyen a te akaratod.

Mert ha a huszárság velünk  
Nem volna, mi ugy reméljük,  
Hogy itt a földön ugy élénk,

Miképen a mennyben.

Ezen káromló gyilkosok  
Nekünk nagyon ártalmasok,  
Az égen utálatosok

Azonképpon itt Földön is.

Sőt még azt is majd cselekszik,  
Mindenünket majd elveszik,  
A szánkbul is megszék — —

A mi mindennapi kenyerünket.

Mindig pénzt kér gonosz szájuk,  
Mi mondgyuk: Várjanak Huszárok,  
De csak az az elő nótájuk — —

A mi mindennapi kenyerünket.

Ha pénzt nekik nem adhatunk,  
Sokszor meg is táncolatnak,  
Senkise mondgya róllunk — —

És hocsásd meg

Azért ugyan méltóképpen  
Megbüntetett az Ur Isten,  
Mert Eő sem bünteti másképpen — —

A mi vétkeinket.

Emellett feleségeinket  
(Kutyába sem vesznek minket)  
Ugy élük hitveseinket —

Miképpon mi is.

Mert ha lefekszünk aludni,  
Hozzánk jönnek alkudni,  
Mi nem mertünk haragudni —

Megbocsátunk.

Az Isten tehát bár adná,  
Hogy ördög őket ragadná,  
Azt minden szív ohajtán —

Ellenünk vétkezteknek

Forsponon szokott elő járni,  
Te paraszt itt meg fogsz állni,  
Mert rablani te kell szállni —

És ne vigy minket

Fájdalommal szemléltetik,  
Velünk mi cselekedtetik,  
Hogy leányainkat vezeték —

a kísértetbe.

Uram Isten, Téged kérünk,  
Ne hadgy több ily időt érnünk,  
Sem huszárokat esmérnünk —

de megszabadíts

Mert ha a gonosz nép elvész,  
Amely mi bennünk sok kárt tesz,  
Az egész ország üres lesz —

a gonosztul.

Igy tégedet tisztelhetünk,  
Bátor szíved dicsérhetünk  
S vígan énekelhetjük —

Amen.

## KÉT ASSZONY

BARANCZEVICZ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE  
oroszról fordította SZABÓ ENDRE (7)

— No, balyuska, Ivanycs, Szokratesz talán parancsol egy kis kávé, — szolt a házi-asszony, felocsudva gondolataiból s a kihült kávé-kanna felé nyulva.

— Köszönöm, nem kérek, — mondá a vendég.

— A kávé bizony kihült, de talán felmelegítem? Jó?

— Nem. Igazán nem kell. Köszönöm — szabadkozott a vendég; — talán szeretne egy kis ledülni, Petrovna Olimpiáda? az nagyon jó chéd után annak, aki megszokta.

— Ma nagyon meleg van! Egészen megérjedek ma! panaszkodott a háziasszony, zsebkendőjével legyezve magát.

— Csak tessék, kérem, szunditson egyet, en addig sétálgatok a kertben, gyönyörködöm a fiatalságban, szolt a vendég, helyéről fölkelve.

— Nos, hát talán egy félórásckára megpróbálom — adta meg magát Petrovna — Olimpiáda, nehézkesen felkelve és kilépve a kertbe, — oh, mekkora hőség!

Ivanycs Szokratesz kiment a háziasszony-nal a terraszig, azután lassan elindult a nyírfás-tányon, bodor füstfellegetek hagyva maga után.

A sétány végén meglátta Vjérát, (aki kezében könyvvel egy fa alatt ült) s megállt előtte.

— Nos, mit csinál az ifju nemzedék? — kérdezte Vjérától.

„Az ifju nemzedék“ meglepetten nézett rá; aztán visszafordította tekintetét a könyvbe.

— Mit olvas? — kérdezte Ivanycs Szokratesz lehajolva.

— „A régi keresztyének életét,“ felelt Vjéra.

— Mit? A „Keresztyének életét? Szabad bele tekintenem? Ez érdekes.

A leányka átadta neki a tömött kötetkét. Ivanycs Szokratesz levelezni kezdett benne.

— Igazán érdekes — ismételte visszadva a könyvet — hol vette?

— Vettem. Egy házalótól.

— Hm! — mondá Ivanycs Szokratesz elgondolkozva.

— Én sokszor vásárolok a házalóktól. Gyakran igen érdekes könyveket lehet náluk kapni. Megvettem „Makedoni Sándor“-t is. Olvasa ön azt?

Ivanycs Szokratesz tagadólag intett fejével.

— Nem, nem olvastam, szolt, de milyen könyveket olvas maga. Még majd bajára lesz a sok olvasás, maga kis filozofus. Jobban tenné, ha szaladgálna, játszanék.

— Nem akarózik, felelt Vjéra a könyvére pillogva, mintha kellemetlen volna neki, hogy megzavarták az olvasásban.

— Nem akarózik! A maga korában! No ez szép! Ezt csak úgy gondolja! Jőjjön csak egy kis bujósckára! nos?

— Nem, nincs rá kedvem! — nevetett Vjéra.

— Tán azt hiszi, hogy én nem tudok szaladni? De mennyire! No, jőjjön.

— Nem, Ivanycs Szokratesz, be akarom fejezni olvasmányomat. Nem sok van hátra.

— Hát később?

— Később a matematikát veszem elő. Hiszen nemsokára vizsgáznom kell.

— A matematik nem szökika meg. Szaladgáljon, ugráljon egy keveset, mindjárt jobban megy a tanulás is.

De Vjéra már újra bele merült az olvasásba és nem felelt.

Ivanycs Szokratesz csendesen tovább ballagott.

„Furcsa leány“, gondolta magában, oda figyelve a játszó fiatalság zajára, mely a nagy udvar felől felhangzott — „egy cseppet sem hasonlít a többihez. Ugyan mire ütött? Halvány, beteges, mindig ül, soha egy szavát se hallani. Egész filozofus.“

Szembejött vele Nágya, egy tanuló ruhába öltözött fiatal emberrel; ezek azonban, amint őt meglátták, befordultak egy mellék sétányra.

„Ezek meg, a mint látom, szerelmesdit játszanak!“ — gondolta Ivanycs Szokratesz; „csináljanak a mit akarnak. én nem háborgatom őket. E-he-he! Ne gyujtsunk rá újra?“ Leült egy löczára, elővette a dohanytartóját s gépi-esen sodrott egy cigarettet.

Nágya és a diák elbujván az öreg elől, néhány lépést tettek s szintén leültek egy padra. A diák cigarettet vett elő.

— Igen! Hát így áll a dolog! mondá rágyujtva és nagy füstfelleget fujva — bevallom, hogy ez nekem olyan nagy ujság...

Nágya lopva nézett rá: ez még mindig az a Nalhanov Maksz, amilyenek őt több évvel ezelőti ismerte. Csakhogy akkor még egészen kicsi volt, gimnazista egyenruhában s arczán, amelyet most rövid, sűrű szakáll takar, akkor a jó fiu prossága játszott.

Most már bajusza is van, melyet büszkén sodorgat; ez különösen feltűnt Nágyanak. Azt a szokását azonban elhagyta, hogy csendesen mindig dudolt valamit magában.

Különböben pedig fiu volt, és fiu most is. S mégis, ugy látszik, gunyolódik azon, hogy ő — Nágya — nem sokára férjhez megy? Hogy mer ilyet cselekedni az az éretlen fiu? Majd ad ő neki! Csak próbálja meg!

— Hát ön talán azt gondolta, hogy én soha sem megyek férjhez? — kérdezte Nagy- ezsdá, hozzáfordulva és felülről nézve le rá.

— Nem, azt nem gondoltam! — felelte az zavartan.

— Igy hát nem lepte meg a hír! — következtette Nágya és figyelmesen kezdte nézni a cipője hegyét.

— Nem volt meglepő. Ugy látszik, kegyednek sok kéréje volt, totte hozzá epésen Nalhanov.

— Volt, de nem sok, felelt a leányka természetes hangon.

A természetes, egyszerű hang a helyett, hogy megnyugtatta volna a fiatal embert, mint az rendesen történni szokott, csak olaj volt a tűzre s felingerelte Nalhanovot.

— S kegyed Rynyájevet választotta ki! Derék! mondá.

— Igen, én nagyon derekasan cselekedtem, mondá Nágya szilárd hangon, egyenesen szembe nézve a fiatal embert. Sztepanics Pater igen derék ember és szerel engemet. Ő — hála Istennek, nem hasonlít azokhoz az állás, vagyon, sőt munkaszeretet nélküli gyerkőczköhöz, akik engem körülvettek s mindenféle ostobaságot fecsegték nekem az ő érzelmeikről...

Erre felállt és készakarva meglapítva lépéseit, hogy anélkül is deli természetének méltóságos kifejezést adjon, elment.

Nalhanov egészen megsemmisülten, csaknem összeszidatva — minthogy a czélzás világos volt s ezt ő el is értette, ott maradt a padon.

— Hahaha! Kaczagott fel aztán, de tettetett vidámsággal, mikor Nágya már a sétány végén volt, de rögtön el is hallgatott és komor lett.

„Gyakorlatias leány! — gondolta magában — olyan férjet akart, akinek állása van. Mindnyájan gyakorlatiasak ők, kezdve a mamájukon. No, amint látom, nekem már itt nincs semmi dolgom. Különös: mennyire csalódtam Nágyan. Én azt hittem, hogy rokonszenvezik velem, sőt, hogy tán egy kissé szerelmes is belém s most kislül, hogy ő férjet keres. Hát sok szerencsét! Haha!“

De nem volt a szívében egy csepp vigasztalódás sem. Meg volt sértve, ingerült volt; ugy tetszett neki, hogy ugyszólván a szemébe mondták, hogy ne járjon többé a házhoz. Legjobban ingerelte őt a Nágya „gyakorlatiassága“, jóllehet ezért nem neki kellett volna ingerültné lennie. Mit ért ő el Nágyanál az ő udvarlásával? Egy kis időtöltést; se többet, se kevesebbet. Távol volt tőle az a gondolat, hogy Nágját felcséggül vegye, mert ő ugy, mint minden kortársa, félt a házasságtól s az ezzel járó felelősségtől és köteleességektől. Majd, ha elvégzi iskoláit és hivatalt kap, az már egészen más, de még akkor is jól meg kell gondolni a dolgot.

„Csakhogy mégis kellemetlen ily elmenni innen, gondolta Nalhanov. — egy-két szót

még okvetlen vártani kell, különben olyan szinben tünem fel, mintha igazán kiutasítottak volna.“

A kertből az udvarra ment s megállt néhány lépésre az oros hivatalt, amelyen epen Olga két fiatal leány es két kisebb gimnazista diák hintáldoztak. A leánykák sikoltoztak, nevettek, de a lehangosabban Olga. Kék ruháját magasra felfujta a leg s látható volt két csinos lába, amelyen hegyesorru lakk-czipőt viselt.

„Ez talán vigabb és barátságosabb lesz“ — gondolta Nalhanov, nagyot szippantva a cigarettjéből és nézve a hol magasra repülő, hol a földig leszálló Olgát, aki mindenkivel egyformán kedves és bátor volt. Sőt nagyon is! — „Nem kellene-e ezzel valamit kezdeni? Egy kissé butácska, de baj is az!“ Megváltta, míg az egyik gimnazista hozzácsavarodva köteleivel az egyik oszlophoz, kikászolódott és odébb állt, s elfoglalván annak helyét, rákiáltott a leánykára:

— Rajta, Szergejevna Olga, ha még el nem fáradt.

— Nem fáradtam el, felelt az, kezdje el! Nalhanov elkezdte.

A harmadik kerülőnél ő feljebb repült mint Olga, atugrott a köteleit s a vége az lett, hogy összebonyolódott: Olga a földet surolta, Nalhanov rácsott, erre pedig a szomszéd nyaralóból való két kisasszony. Nalhanov egészen közel érte Olgát, vállaik egymásra támaszkodtak, a fiatal ember érezte a fiatal leány izmainak remegését, látta melle pihegését s hallotta nehéz, gyors lélegzetvételeit.

A kaczagás és sikoltozás még erősebb lett. A zajra a nyaralókból kidugták a fejüket az ott lakók. A házmaster, aki vödörökben vizet vitt arra, nevetve nézett rájuk.

— Nalhanov! — kiabált Olga, — ily nem lehet! Mit csinál! Varjon, hadd bogozzuk szét a köteleit. Ha, ha, ha! Jaj, a lábam, jaj...

A zavar betetőzéseül mindnyájan lába becsavarodott a kötélbe, s az egyik kisasszony egyensúlyt veszve, hanyatt esett a homokon.

— Hát én vagyok a hibás? Miért nem hajtott kegyed erősebben? Ha hinta, hát legyen hinta, — mentegetődzött Nalhanov, kihuzva lábát a kötél-bogozatból és segítve a kisasszonynak felállni, — megütötte magát?

— Oh nem! Köszönöm! — felelt a kisasszony.

Szavait habota követte.

— Azt köszöni, hogy leütötték a lábáról? — Ah, be jó kegyed, kiáltott fel Olga, én kikapartam volna a szemét.

— Szolgálatára állok: kaparja ki, mondá Nalhanov.

Olga merőn szembe nézte őt.

— Nem, azt nem teszem... Kár volna! felelt Olga, ámbár ön az én lábamat is megütötte.

— Hol? Ah, mily szerencsétlenség! Fáj?

— Nem, már elmult. S mire férjhez megyek, el is felejttem.

— Mig kegyed férjhez megy? Oh, addig tizszer, százszor is megütheti a lábát s ugyanannyiszor be is gyógyulhat.

— Azt hiszi? Beh kedves. Pedig nézze: ott jön a kérőm.

Nalhanov gyorsan oda nézett, ahová Olga mutatott s egy magas fiatal embert látott szürke köpenyegben és czilinderkalapban. Ezt a fiatal embert ő még soha sem látta Zabolotinéknál s mégis rögtön ellenséges indulatot érzett az iránt.

— Ki az?

— Bargyin Paulovics Mihály magántuvalnok, felelt Olga és az új vendég elé sietett.

„Ördög vigyen el benneteket — gondolta Nalhanov — ugy látszik: itt minden leány ellátta már magát kérevel. Végképen fel kell hagyni azzal, hogy ide járjak. Itt lődörgök még egy kis ideig a látszat kedvéért, aztán álló haza.“

És lehangoltan ment vissza a kertbe.

— Jó napot Paulovics Mihály — kiáltotta éneklő hangon Olga s lassu léptekkel ment Bargyin elé — sokáig nem mutatta nálunk magát. Ugyan micsoda szél kergette ide?

(Folytatása következik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1898. január 26-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 20. Havi bérlet 20.

Otello, a velencei mór.

Tragedia 5 felvonásban. Írta Shakespeare fordította Szász K.

Személyek:

- Velencei doge Brabantio
1-5-ös tanácsos I-5-ös tanácsos
Gretorio Lodovico
Otello Cassio
Jago Roderigo
Montano Desdemona
Lialila Bianca

Kezdeté 7 óráig.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha Lujza asszony mintavendég

Az ördög mátkája.

Eredeti népszépmű dalokból és felvonásból. Írta Gy. Z. István zenéjét szerzők: Blaha Lujza és Lányi Géza.

Személyek:

- Botár Márton Andor Barcza Anna
Vernes Judit Pál Mihály
Háros Pál Sar. Káta
Tobiasz Tarkas István
Demény József Csépor Péter

Kezdeté 7 óráig

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

583. szám. 583. szám.

Szöke Katalin.

Drama rego 3 szakaszban. G. Képesen írt. Voss Richárd. Fordította Makai Imr. Zenejét szerzője Pittuch G.

Személyek:

- Az új Had. Sz. F. F. Sz.
Molnar Lányi
W. Katalin Lányi
W. Katalin Lányi
L. F. F. Sz.
L. F. F. Sz.
L. F. F. Sz.

Kezdeté fel 3 óráig.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

Vagy Egy Japán teaház története.

Felvezetés jelle. Írta Owen Hall. Ford. F. J. B. és Makai K. Zenejét szerzője Sidney J.

Személyek:

- Fregmalt Bronville
Cannadlam Gurnston
Stanley Downey
Boltun Vur-Gu
Imari marik
Manoza

Kezdeté 7 óráig

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Vig Színház, Magyar Színház, Kiszlató Színház. Rows include Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

KEZDŐDŐN OLSAJTÍTOTT SZAKISMERETEK ÉS HOSZRU GYAKORLAT ALAPJÁN KÉSZÍTÉK MODERNA STILBEN KÁRPITOS- ÉS DISZITÉSI MUNKÁKAT. SZILÁGYI ZSIGMOND, kárpitos és diszító. Budapest, VII., Dohány-utca 68.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa. Med. univ. Dr. Révész Benő. Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em. Rendel: d. e. 8-12, d. u. 3-5, este 7-8 óráig.

DECKERT ÉS HOMOLKA táviró-, távbeszélő-, villámhárító- és villámvilágítási-berendezők. BUDAPESTEN VI., Izabella-u. 88. Haktár V., Dorottya-u. 3.

El ne mulassa senki sem posta útján, utárvét mellett megrendelni, mig a készlet tart. Genfi Remontoir zseborra. BIERMANN SAMU csomagszétválogató áruháza.

Privát Detektív BUDAPEST, Ferencz-körút 22. Előadott detektív kutatásokat és megfigyeléseket egy családi mint üzleti ügyekben.

Az egyedül sterilizált és bakteriummentes szikviz a világban. SANITAS SZIKVIZ. Telefon: SANITAS. (440)

Üdvös tanács. Köhögésknél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál Egger biztos hatású Mellpasztillái. „Nador”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Független gyermekok legelőnyösebb ellátása. Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Fontos közleményeket a városi villamos és közúti részvényekről. Hirdetések felvételtnek lapunk kiadó-hivatalában.

Magyar királyi államvasutak Zágrábi üzletvezetőség. 196/IV—1898. sz. Hirdetmény. A m. kir. államvasutak zágrábi állomásán levő olajgázgyár berendezésének bővítésére ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.